

Dionysii Ps. Areopagita

De ecclesiastica Hierarchia

ΤΩΙ ΣΥΜΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΙ ΤΙΜΟΘΕΩΙ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

I.

Ἐν τοῖς ἀρχαῖς μεταξύ τῶν πατέρων τοῦτον τὸν τίτλον τὴν τιμὴν τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον.

Ἐντοῦ τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον.

Ἐντοῦ τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον.

Ἐντοῦ τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον.

Ἐντοῦ τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τοῦ Ιησοῦ Χριστοῦ διατηρεῖται καὶ σήμερον.

γενέσθαι δυνησόμεθα.

‘2 Τίς μὲν οὖν ἡ τῶν ἀγγέλων ἐστὶ καὶ ἀρχαγγέλων ἰεραρχία καὶ τῶν ὑπερκοσμίων ἀρχῶν τε καὶ ἔξουσιῶν καὶ δυνάμεων κυριοτήτων τε καὶ θείων θρόνων ἡ τῶν ὁμοταγῶν τοῖς θρόνοις ούσιῶν, ἃς ἡ θεολογία προσεχῶς καὶ ἀεὶ περὶ θεόν τε εἶναι καὶ μετὰ θεοῦ παραδίδωσι Χερουβὶμ αὐτὰς Ἐβραίων φωνῇ καὶ Σεραφὶμ ὄνομάζουσα, ταῖς τῶν διακόσμων αὐτῶν καὶ ἰεραρχιῶν ἀγίαις τάξεσι καὶ διαιρέσεσι περιτυγχάνων εὑρήσεις, ἐν τούτοις ἡμῶν οὐκ ἐπαξίως μὲν ὡς ἐφικτὸν δὲ καὶ ὡς ἡ θεολογία τῶν ἰερωτάτων γραφῶν ὑφηγήσατο, τὴν κατ’ αὐτοὺς ἰεραρχίαν ἀνυμνηκότων. Τοσοῦτον δὲ ὅμως εἰπεῖν ἀναγκαῖον, ὡς ἐκείνη τε καὶ πᾶσα καὶ ἡ νῦν ὑμνουμένη παρ’ ἡμῶν ἰεραρχία μίαν ἔχει καὶ τὴν αὐτὴν διὰ πάσης τῆς ἰεραρχικῆς πραγματείας τὴν δύναμιν, αὐτὸν τε τὸν ἰεράρχην, ὡς ἡ κατ’ αὐτὸν ούσια καὶ ἀναλογία καὶ τάξις ἔχει, τελεσθῆναι κατὰ τὰ θεῖα καὶ θεωθῆναι καὶ τοῖς ὑποβεβηκόσι μεταδοῦναι κατ’ ἀξίαν ἐκάστῳ τῆς ἐγγενομένης αὐτῷ θεόθεν ἰερᾶς θεώσεως τούς τε ὑποβεβηκότας ἐπε-

σθαι μὲν τοῖς κρείττοσιν, ἀνατείνειν δὲ τοὺς ἥττους ἐπὶ τὰ πρόσω, τοὺς δὲ καὶ προιέναι καὶ ὡς δυνατὸν ἐτέροις ἡγεῖσθαι, καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐνθέου καὶ ἰεραρχικῆς ἀρμονίας τοῦ ὄντως ὄντος καλοῦ καὶ σοφοῦ καὶ ἀγαθοῦ μετέχειν ἐκαστον ὅση δύναμις. ’Αλλ’ αἱ μὲν ὑπὲρ ἡμᾶς ούσιαι καὶ τάξεις, ὅν ἥδη μνήμην ἰερὰν ἐποιησάμην, ἀσώματοι τέ εἰσι καὶ νοητὴ καὶ ὑπερκόσμιος ἐστιν ἡ κατ’ αὐτὰς ἰεραρχία, τὴν καθ’ ἡμᾶς δὲ ὄρωμεν ἀναλόγως ἡμῖν αὐτοῖς τῇ τῶν αἰσθητῶν συμβόλων ποικιλίᾳ πληθυνομένην, ὑφ’ ὃν ἰεραρχικῶς ἐπὶ τὴν ἐνοειδῆ θέωσιν ἐν συμμετρίᾳ τῇ καθ’ ἡμᾶς ἀναγόμεθα [θεόν τε καὶ θείαν ἀρετήν]. Αἱ μὲν ὡς νόες νοοῦσι κατὰ τὸ αὐταῖς θεμιτόν, ἡμεῖς δὲ αἰσθηταῖς εἰκόσιν ἐπὶ τὰς θείας ὡς δυνατὸν ἀναγόμεθα θεωρίας, ἀληθῶς τε εἰπεῖν ἐν μέν ἐστιν οἱ ἐνοειδῆς ἐφίενται, μετέχουσι δὲ οὐχ ἐνιαίως ταύτου τε καὶ ἐνὸς ὄντος, ἀλλ’ ὡς ἐκάστῳ τὰ θεῖα ζυγὰ διανέμει κατ’ ἀξίαν τὴν ἀποκλήρωσιν. ’Αλλὰ ταῦτα μὲν ἡμῖν ἐν τῇ Περὶ νοητῶν τε καὶ αἰσθητῶν πραγματείᾳ διεξοδικώτερον εἴρηται, νῦν δὲ τὴν καθ’ ἡμᾶς ἰεραρχίαν ἀρχήν τε αὐτῆς καὶ ούσιαν ὡς οἶν τε εἰπεῖν πειράσομαι, τὴν πασῶν ἰεραρχιῶν ἀρχήν τε καὶ τελείωσιν ’Ιησοῦν ἐπικαλεσάμενος.

‘3 Ἔστι μὲν ἰεραρχία πᾶσα κατὰ τὸ σεπτὸν τῆς ἡμῶν ἰερᾶς παραδόσεως ὁ πᾶς τῶν ὑποκειμένων ἰερῶν λόγος, ἡ καθολικωτάτη τῶν τῆσδε τυχὸν ἰεραρχίας ἡ τῆσδε ἰερῶν συγκεφαλαίωσις. ’Η καθ’ ἡμᾶς οὖν ἰεραρχία λέγεται καὶ ἔστιν ἡ περιεκτικὴ τῶν κατ’ αὐτὴν ἀπάντων ἰερῶν πραγματεία, καθ’ ἦν ὁ θεῖος ἰεράρχης τελούμενος ἀπάντων ἔξει τῶν κατ’ αὐτὸν ἰερωτάτων τὴν μέθεξιν ὡς ἰεραρχίας ἐπώνυμος. ’Ως γὰρ ἰεραρχίαν ὁ φήσας ἀπάντων ὄμοιο συλλήβδην ἔφη τῶν ἰερῶν τὴν διακόσμησιν, οὕτως ἰεράρχην ὁ λέγων δηλοῖ τὸν ἐνθεόν τε καὶ θεῖον ἄνδρα τὸν πάσης

ίερᾶς ἐπιστήμονα γνώσεως, ἐν ὧ καὶ καθαρῶς ἡ κατ' αὐτὸν ιεραρχία πᾶσα τελεῖται καὶ γινώσκεται. Ταύτης ἀρχὴ τῆς ιεραρχίας ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ἡ οὐσία τῆς ἀγαθότητος ἡ μία τῶν ὄντων αἰτία, τριάς, ἐξ ᾧς καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ εὖ εἶναι τοῖς οὖσι δι’ ἀγαθότητα. Ταύτη δὲ τῇ πάντων ἐπέκεινα θεαρχικωτάτῃ μακαριότητι τῇ τρισσῇ τῇ μονάδι τῇ ὄντως οὖσῃ κατὰ τὸ ἥμιν μὲν ἀνέφικτον αὐτῇ δὲ ἐπιστητὸν θέλημα μέν ἔστιν ἡ λογικὴ σωτηρία τῶν καθ’ ἥμᾶς τε καὶ ὑπὲρ ἥμᾶς οὖσιῶν· ἡ δὲ θέωσίς ἔστιν ἡ πρὸς θεὸν ὡς ἐφικτὸν ἀφομοίωσίς τε καὶ ἔνωσις. Ἀπάσῃ δὲ τοῦτο κοινὸν ιεραρχίᾳ τὸ πέρας· ἡ πρὸς θεόν τε καὶ τὰ θεῖα προσεχὴς ἀγάπησις ἐνθέως

τε καὶ ἐνιαίως ιερουργουμένη, καὶ πρό γε τούτου τῶν ἐναντίων ἡ παντελὴς καὶ ἀνεπίστροφος ἀποφοίτησις, ἡ γνῶσις τῶν ὄντων ἦ δὲ θέωσίς ἔστιν, ἡ τῆς ιερᾶς ἀληθείας ὄρασίς τε καὶ ἐπιστήμη, ἡ τῆς ἐνοειδοῦς τελειώσεως

ἐνθεος μέθεξις, αὐτοῦ τοῦ ἐνὸς ὡς ἐφικτὸν ἡ τῆς ἐποψίας ἔστιασις τρέφουσα

νοητῶς καὶ θεοῦσα πάντα τὸν εἰς αὐτὴν ἀνατεινόμενον.

‘4 Λέγωμεν τοίνυν ὡς ἡ θεαρχικὴ μακαριότης ἡ φύσει θεότης ἡ ἀρχὴ τῆς θεώσεως, ἐξ ᾧς τὸ θεοῦσθαι τοῖς θεουμένοις, ἀγαθότητι θείᾳ τὴν ιεραρχίαν ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ θεώσει πάντων τῶν λογικῶν τε καὶ νοερῶν οὖσιῶν ἐδωρήσατο, καὶ ταῖς μὲν ὑπερκοσμίοις καὶ μακαρίαις λήξεσιν ἀϋλότερόν τε καὶ νοερώτερον #οὐ γὰρ ἔξωθεν αὐτὰς ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ θεῖα κινεῖ, νοητῶς δὲ καὶ ἐνδοθεν ἐλλαμπομένων αὐτῶν ἐν αὐγῇ καθαρᾷ καὶ ἀϋλῷ τὴν θειοτάτην βούλησιν\$, ἥμιν δὲ τὸ ἐκείναις ἐνιαίως τε καὶ συνεπτυγμένως δωρηθὲν ἐκ τῶν θεοπαραδότων λογίων ὡς ἥμιν ἐφικτὸν ἐν ποικιλίᾳ καὶ πλήθει διαιρετῶν συμβόλων δεδώρηται. Οὓσία γὰρ τῆς καθ’ ἥμᾶς ιεραρχίας ἔστι τὰ θεοπαράδοτα λόγια. Σεπτότατα δὲ λόγια ταῦτα φαμεν, ὅσα πρὸς τῶν ἐνθέων ἥμῶν ιεροτελεστῶν ἐν ἀγιογράφοις ἥμιν καὶ θεολογικαῖς δεδώρηται δέλτοις καὶ μὴν ὅσα πρὸς τῶν αὐτῶν ιερῶν ἀνδρῶν ἀϋλοτέρᾳ μυήσει καὶ γείτονί πως ἥδη τῆς οὐρανίας ιεραρχίας ἐκ νοὸς εἰς νοῦν διὰ μέσου λόγου σωματικοῦ μὲν ἀϋλοτέρου δὲ ὅμως,

γραφῆς ἐκτὸς οἱ καθηγεμόνες ἥμῶν ἐμυήθησαν, οὐδὲ ταῦτα τῶν ἐνθέων ιεραρχῶν εἰς τὸ τῆς ιερουργίας κοινὸν ἀπαρακαλύπτοις νοήσεσιν ἀλλ’ ἐν συμβόλοις ιεροῖς παραδεδωκότων. ’Εστι γὰρ οὐ πᾶς ιερὸς οὐδὲ πάντων, ὡς τὰ λόγια φησιν, ἡ γνῶσις.

‘5 ’Αναγκαίως οὖν οἱ πρῶτοι τῆς καθ’ ἥμᾶς ιεραρχίας καθηγεμόνες ἐκ τῆς ὑπερουσίου θεαρχίας αὐτοί τε ἀναπλησθέντες τοῦ ιεροῦ δώρου καὶ εἰς τὸ ἔξῆς αὐτὸ προαγαγεῖν ὑπὸ τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος ἀπεσταλμένοι καὶ αὐτοὶ [δ]ὲ ἀφθόνως ἐρῶντες ὡς θεῖοι τῆς τῶν μετ’

αύτοὺς

ἀναγωγῆς καὶ θεώσεως αἰσθηταῖς εἰκόσι τὰ ὑπερουράνια καὶ ποικιλίᾳ καὶ πλήθει τὸ συνεπτυγμένον καὶ ἐν ἀνθρωπίνοις τε τὰ θεῖα καὶ ἐν ἐνύλοις

τὰ ἄյλα καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς τὰ ὑπερούσια ταῖς ἐγγράφοις τε αὐτῶν καὶ ἀγράφοις μυήσεσι κατὰ τὸν ἰερὸν ἡμῖν παρέδοσαν θεσμούς, οὐ τῶν ἀνιέρων ἔνεκα μόνον, οἷς οὐδὲ τῶν συμβόλων ἀπτεσθαι θεμιτόν, ἀλλ' ὅτι καὶ συμβολική τίς ἐστιν ὅπερ ἔφην ἀναλόγως ἡμῖν αὐτοῖς ἥ καθ' ἡμᾶς ἰεραρχία δεομένη τῶν αἰσθητῶν εἰς τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ νοητὰ θειοτέραν ἡμῶν ἀναγωγήν. Ἀνακεκαλυμμένοι δὲ ὅμως εἰσὶν οἱ τῶν συμβόλων λόγοι τοῖς θείοις ἰεροτελεσταῖς, οὓς οὐ θεμιτὸν ἔξαγειν εἰς τὸν ἕτι

τελειουμένους

εἰδότας, ὡς οἱ τῶν ἰερῶν θεοπαραδότως νομοθέται ταῖς τῶν διακόσμων εὔσταθέσι καὶ ἀσυμφύρτοις τάξεσι καὶ ταῖς τοῦ ἐκάστῳ κατ' ἀξίαν προσήκοντος ἀναλόγοις καὶ ἰεραῖς ἀπονεμήσεσι τὴν ἰεραρχίαν διετάξαντο.

Διὸ

καὶ ταῖς σαῖς ἰεραῖς ὁμολογίαις πεισθεὶς #ἀναμνῆσαι γὰρ αὐτῶν εὐαγέ\$ς,

ὡς ἀπάσης μὲν ὑπερκειμένης ἰεραρχικῆς ἰερολογίας οὐ μεταδώσεις ἐτέρῳ

παρὰ τὸν ὁμοταγεῖς σοι θεοειδῆς ἰεροτελεστὰς αὐτούς τε πείσεις ὁμολογῆσαι κατὰ θεσμὸν ἰεραρχικὸν καθαρῶν μὲν καθαρῶς ἐφάπτεσθαι, κοινωνεῖν δὲ μόνοις τῶν θεουργικῶν τοῖς θείοις καὶ τῶν τελείων τοῖς τελειωτικοῖς ἀγίοις τε τῶν παναγεστάτων, ἄλλων τε ἰεραρχικῶν σοι καὶ τούτου μεταδέδωκα τοῦ ἐνθέου δώρου.

II.

Εἴρηται τοίνυν ἡμῖν ἰερῶς, ὡς οὗτός ἐστι τῆς καθ' ἡμᾶς ἰεραρχίας σκοπός· ἥ πρὸς θεὸν ἡμῶν ὡς ἐφικτὸν ἀφομοίωσίς τε καὶ ἔνωσις. Ταύτης δέ, ὡς τὰ θεῖα διδάσκει λόγια, ταῖς τῶν σεβασμιωτάτων ἐντολῶν ἀγαπήσεσι καὶ ἰερουργίαις μόνως τευχόμεθα. Τηρήσει γάρ φησιν ὁ ἀγαπῶν με τὸν λόγον μου, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. Τίς οὖν ἐστιν ἀρχὴ τῆς τῶν σεπτοτάτων ἐντολῶν ἰερουργίας, ἥ πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἰερολογιῶν καὶ ἰερουργιῶν ὑποδοχὴν ἐπιτηδειότατα μορφοῦσα τὰς ψυχικὰς ἡμῶν ἔξεις, ἥ πρὸς τὴν τῆς ὑπερουρανίας λήξεως ἀναγωγὴν ἡμῶν ὁδοποίησις; Ἡ τῆς ἰερᾶς καὶ θειοτάτης ἡμῶν ἀναγεννήσεως παράδοσις. Ὡς γὰρ ὁ κλεινὸς ἡμῶν ἔφη καθηγεμών, ἥ κατὰ νοῦν μὲν ἐπὶ τὰ θεῖα πρωτίστη κίνησις ἥ ἀγάπησίς ἐστι τοῦ θεοῦ, τῆς δὲ ἰερᾶς ἀγαπήσεως ἥ πρὸς τὴν ἰερουργίαν τῶν θείων ἐντολῶν ἀρχικωτάτη πρόοδος ἥ τοῦ εἶναι θείως ἡμᾶς ἀρρητοτάτη δημιουργία. Εἰ γὰρ τὸ εἶναι θείως ἐστὶν ἥ θεία

γέννησις,
οὐ μή ποτέ τι γνοίη τῶν θεοπαραδότων οὕτε μὴν ἐνεργήσειεν δὲ μηδὲ τὸ
ὑπάρχειν ἐνθέως ἐσχηκώς. Ἡ οὐχὶ καὶ ἡμῖν #ἀνθρωπίνως φαμὲν \$
ὑπάρξαι

δεῖ πρῶτον, εἶτα ἐνεργῆσαι τὰ καθ' ἡμᾶς ὡς τοῦ μηδαμῶς ὅντος οὐδὲ
κίνησιν [ἀλλ' οὐδὲ ὑπαρξιν] ἔχοντος, τοῦ δέ που ὅντος ἐκεῖνα μόνον
ἐνεργοῦντος ἢ πάσχοντος ἐν οἷς εἶναι πέφυκεν; Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὡς
οἶμαι
σαφές.

Ἐξῆς δὲ τὰ θεῖα τῆς θεογενεσίας ἐποπτεύσωμεν σύμβολα. Καί μοι
μηδεὶς ἀτέλεστος ἐπὶ τὴν θέαν ἴέτω. Καὶ γὰρ οὐδὲ ταῖς ἡλιοτεύκτοις
αὐγαῖς ἐν ἀσθενέσι κόραις ἀντωπεῖν ἀκίνδυνον οὐδὲ τοῖς ὑπὲρ ἡμᾶς
ἐγχειρεῖν ἀβλαβές, εἴπερ ἀληθῆς ἡ κατὰ νόμον ἱεραρχία τὸν μὲν Ὁζίαν,
ὅτι τοῖς ἱεροῖς ἐνεχείρησεν, ἀποστρεφομένη, τὸν Κορὲ δέ, ὅτι τοῖς ὑπὲρ
αὐτὸν ἱεροῖς, τὸν δὲ Ναδάβ, ὅτι τοῖς οἰκείοις ἀνιέρως ἀπεχρήσατο.

Μυστήριον φωτίσματος.

‘1 Ὁ μὲν ἱεράρχης ἐκάστοτε τῇ πρὸς θεὸν ἀφομοιώσει πάντας
ἀνθρώπους ἐθέλων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν ἀνα-
κηρύττει πᾶσι τὰ ὅντας εὐαγγέλια· θεὸν ἵλεω τοῖς ἐπὶ γῆς ἐξ οἰκείας
ὅντα καὶ φυσικῆς ἀγαθότητος αὐτὸν ὡς ἡμᾶς ἀφικέσθαι διὰ
φιλανθρωπίαν
ἀξιώσαντα καὶ τῇ πρὸς αὐτὸν ἐνώσει δίκην πυρὸς ἀφομοιῶσαι τὰ ἐνω-
θέντα κατὰ τὴν αὐτῶν πρὸς θέωσιν ἐπιτηδειότητα. Ὅσοι γὰρ ἔλαβον
αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἵ οὐκ ἐξ αἰμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, ἀλλ' ἐκ
θεοῦ ἐγεννήθησαν.

‘2 Ὁ δὲ τούτων ἀγαπήσας τῶν ὅντως ὑπερκοσμίων τὴν ἱερὰν
μετουσίαν ἐλθὼν ἐπὶ τινα τῶν μεμυημένων πείθει μὲν αὐτὸν ἡγήσασθαι
τῆς ἐπὶ τὸν ἱεράρχην ὁδοῦ, αὐτὸς δὲ ὀλικῶς ἐπακολουθήσειν ἐπαγγέλ-
λεται τοῖς παραδοθησομένοις καὶ ἀξιοῦ τῆς τε προσαγωγῆς αὐτοῦ καὶ
συμπάσης τῆς ἐπὶ τὸ ἐξῆς ζωῆς τὴν ἐπιστασίαν ἀναδέξασθαι. Τὸν δὲ τῆς
μὲν ἐκείνου σωτηρίας ἱερῶς ἐρῶντα, πρὸς δὲ τὸ τοῦ πράγματος ὕψος
ἀντιμετροῦντα τὸ ἀνθρώπινον φρίκη μὲν ἄφνω καὶ ἀμηχανίᾳ περίσταται·
τελευτῶν δὲ ὅμως ποιήσειν τὸ αἰτηθὲν ἀγαθοειδῶς ὠμολόγησε καὶ πα-
ραλαβὼν αὐτὸν ἄγει πρὸς τὸν τῆς ἱεραρχίας ἐπώνυμον.

‘3 Ὁ δὲ μετ' εὐφροσύνης ὡς τὸ ἐπ' ὅμων πρόβατον εἰσδεξάμενος
τοῖν ἀνδροῖν ἐσέφθη μὲν πρῶτα διὰ νοερᾶς εὐχαριστίας καὶ
σωματοειδοῦς
προσκυνήσεως τὴν μίαν ἀγαθοεργέτιν ἀρχήν, ὑφ' ἧς τὰ καλούμενα κα-
λεῖται καὶ τὰ σωζόμενα σώζεται.

΄4 Εἶτα πᾶσαν ἵερὰν διακόσμησιν ἐπὶ συνεργίᾳ μὲν καὶ συνεορτάσει τῆς τάνδρὸς σωτηρίας, εὐχαριστίᾳ δὲ τῆς θείας ἀγαθότητος εἰς τὸν ἵερὸν

χῶρον συναγαγὼν ἐν ἀρχῇ μὲν ὅμνον τινὰ τοῖς λογίοις ἐγκείμενον ἄμα πᾶσι τοῖς τῆς ἐκκλησίας πληρώμασιν ἱερολογεῖ καὶ μετὰ τοῦτο τὴν ἵερὰν ἀσπασάμενος τράπεζαν πρὸς τὸν ἄνδρα παρόντα πρόεισι καὶ πυνθάνεται παρ’ αὐτοῦ τί βουλόμενος ἥκοι. ΄5 Τοῦ δὲ θεοφιλῶς αἵτιασαμένου κατὰ τὴν τοῦ ἀναδόχου παράδοσιν τὴν ἀθεότητα τὴν ἀγνωσίαν τοῦ ὄντως καλοῦ τὴν τῆς ἐνθέου ζωῆς ἀνενεργησίαν, ἀξιοῦντός τε διὰ τῆς ἵερᾶς αὐτοῦ μεσιτείας θεοῦ καὶ τῶν θείων τυχεῖν, μαρτύρεται μὲν αὐτῷ τὴν ὀφειλομένην ὀλικὴν γενέσθαι προσέλευσιν ὡς παντελείῳ καὶ ἀμώμῳ ὄντι θεῷ, καὶ τὴν ἔνθεον αὐτῷ πολιτείαν ὑφηγησάμενος καὶ προσερωτήσας, εἰς οὕτω πολιτεύσαιτο, μετὰ τὴν ὁμολογίαν ἐπιτίθησιν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ τὴν χεῖρα καὶ σφραγισάμενος ἀπογράψασθαι κελεύει τοῖς ἵερεῦσι τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἀνάδοχον.

΄6 Τῶν δὲ ἀπογραψαμένων εὐχὴν ἵερὰν ποιεῖται, καὶ ταύτην ἀπάσης αὐτῷ τῆς ἐκκλησίας συμπληρωσάσης ὑπολύει μὲν αὐτὸν καὶ ἀπαμφιέννυσι διὰ τῶν λειτουργῶν. Εἶτα στήσας ἐπὶ δυσμαῖς προσέχοντα καὶ τὰς χεῖρας ἀπωθοῦντα πρὸς τὴν αὐτὴν ἀπεστραμμένας χώραν ἐμφυσησαὶ μὲν αὐτῷ τρὶς διακελεύεται τῷ Σατανᾷ καὶ προσέτι τὰ τῆς ἀποταγῆς ὁμολογῆσαι, καὶ τρὶς αὐτῷ τὴν ἀποταγὴν μαρτυρόμενος ὁμολογήσαντα τρὶς τοῦτο μετάγει πρὸς ἔω καὶ πρὸς οὐρανὸν ἀναβλέψαντα καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείναντα κελεύει συντάξασθαι τῷ Χριστῷ καὶ πάσαις ταῖς θεοπαραδότοις ἵερολογίαις. ΄7 Τοῦ δὲ καὶ τοῦτο πεποιηκότος μαρτύρεται πάλιν αὐτῷ τρὶς τὴν ὁμολογίαν, καὶ πάλιν αὐτοῦ τρὶς ὁμολογήσαντος ἐπευξάμενος εὐλογεῖ καὶ χειροθετεῖ. Καὶ τελείως ἀπαμφιεσάντων αὐτὸν τῶν λειτουργῶν κομίζουσι μὲν οἱ ἵερεῖς τὸ τῆς χρίσεως ἄγιον ἔλαιον, ὁ δὲ τῆς χρίσεως διὰ τοῦ σφραγίσαι τρὶς ἀπαρξάμενος τὸ λοιπὸν τοῖς ἵερεῦσι τὸν ἄνδρα χρῖσαι πανσώμως παραδοὺς αὐτὸς ἐπὶ τὴν μητέρα τῆς υἱοθεσίας ἔρχεται καὶ τὸ ταύτης ὅντα ἵεραῖς ἐπικλήσεσι καθαγιάσας καὶ τρισὶ τοῦ παναγεστάτου μύρου σταυροειδέσι χύσεσι τελειώσας αὐτὸ καὶ ταῖς τοῦ μύρου πανιέροις ἐπιβολαῖς ἴσαρίθμως τὸ ἵερὸν τῆς τῶν θεολήπτων προφητῶν ἐπιπνοίας μελώδημα συνεπιφθεγξάμενος κελεύει τὸν ἄνδρα προσκομισθῆναι. Καί τινος ἵερέως ἐκ τῆς ἀπογραφῆς αὐτόν τε καὶ τὸν ἀνάδοχον ἀνακηρύξαντος ὁ μὲν ὑπὸ τῶν ἵερέων ἐπὶ τοῦ ὅντας

ἄγεται πρὸς τὴν τοῦ ἵεράρχου χεῖρα χειραγωγούμενος, ὁ δὲ ἵεράρχης ἀνωθεν ἐστηκὼς ἀναβοησάντων πάλιν ἐπὶ τοῦ ἵεράρχου κατὰ τὸ ὅντα τὸ ὄνομα τοῦ τελουμένου τῶν ἵερέων, τρὶς μὲν αὐτὸν [ὁ ἵεράρχης]ς βαπτίζει ταῖς τρισὶ τοῦ τελουμένου καταδύσεσι καὶ ἀναδύσεσι τὴν τρισσὴν τῆς θείας μακαριότητος ἐπιβοήσας ὑπόστασιν· καὶ παραλαβόν-

τες αύτὸν οἱ ἰερεῖς ἐγχειρίζουσι τῷ τῆς προσαγωγῆς ἀναδόχῳ τε καὶ ἡγεμόνι καὶ σὺν αὐτῷ περιβαλόντες ἐσθῆτα τῷ τελουμένῳ κατάλληλον ἐπὶ τὸν ἰεράρχην αὖθις ἄγουσιν. Ὁ δὲ τῷ θεουργικωτάτῳ μύρῳ τὸν ἄνδρα σφραγισάμενος μέτοχον ἀποφαίνει λοιπὸν τῆς ἰεροτελεστικωτάτης εὐχαριστίας. Ἐ Ταῦτα δὲ τελέσας ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὰ δεύτερα προόδου πάλιν ἐπὶ τὴν τῶν πρώτων ἀνατείνεται θεωρίαν ὡς κατὰ μηδένα καιρὸν ἢ τρόπον ἐπ' ἀλλοτρίῳ τινὶ παρὰ τὰ οἰκεῖα τρεπόμενος, ἀλλ' ἀπὸ θείων εἰς θεῖα προσεχῶς καὶ ἀεὶ τῷ θεαρχικῷ πνεύματι μετατατόμενος.

Θεωρία.

Ἐ Αὕτη μὴν ὡς ἐν συμβόλοις ἢ τῆς ἰερᾶς τελετὴ θεογενεσίας οὐδὲν ἀπρεπὲς ἢ ἀνίερον οὐδὲ τῶν αἰσθητῶν ἔχουσα εἰκόνων, ἀλλ' ἀξιοθέου θεωρίας αἰνίγματα φυσικοῖς καὶ ἀνθρωποπρεπέσιν ἐσόπτροις ἐνεικονίζομενα. Τί γὰρ ἀν φανείη διαμαρτάνουσα καὶ τοῦ θειοτέρου λόγου τῶν τελουμένων σεσιγημένου πειθοῦ καὶ θεορημοσύνη τὴν τοῦ προσιόντος εὔζωίαν ἰερῶς διαπραγματευομένη καὶ τὴν ἀπάσης ὁμοῦ κακίας δι' ἐναρέτου καὶ θείας ζωῆς ἀποκάθαρσιν τῇ δι' ὕδατος φυσικῇ καθάρσει σωματικώτερον αὐτῷ διαγγέλλουσα; Ταύτη δ' οὖν, εἰ καὶ μηδέν τι θειότερον εἶχεν ἢ τῶν τελουμένων συμβολικὴ παράδοσις, οὐκ ἀνίερος ἢν ὡς οἶμαι διδασκαλίαν μὲν εὐθέτου ζωῆς εἰσηγουμένη, τὴν παντελῆ δὲ τῆς ἐν κακίᾳ πολιτείας ἀποκάθαρσιν ὀλικῶς τῷ σώματι καθαιρομένῳ φυσικῷ δι' ὕδατος αἰνισσομένη. Ἐ Άλλ' ἔστω μὲν αὕτη τοῖς ἀτελέσιν εἰσαγωγικὴ ψυχαγωγία τά τε ἰεραρχικὰ καὶ ἐνοειδῆ τῆς πληθύος ὡς θέμις ἀποδιαστέλλουσα καὶ συμμετροῦσα ταῖς κατὰ μέρος τάξεσι τὴν ἐναρμόνιον ἀναγωγήν, ἡμεῖς δὲ ἀναβάσειν ἰεραῖς ἐπὶ τὰς τῶν τελουμένων ἀρχὰς ἀναβλέψαντες καὶ ταύτας ἰερῶς μυηθέντες ἐπιγνωσόμεθα, τίνων εἰσὶ χαρακτήρων τὰ ἐκτυπώματα καὶ τίνων ἀφανῶν αἱ εἰκόνες. Ἔστι γάρ, ὡς ἐν τῇ Περὶ νοητῶν τε καὶ αἰσθητῶν πραγματείᾳ σαφῶς διηγόρευται, τὰ μὲν αἰσθητῶς ἰερὰ τῶν νοητῶν ἀπεικονίσματα καὶ ἐπ' αὐτὰ χειραγωγία καὶ ὀδός, τὰ δὲ νοητὰ τῶν κατ' αἴσθησιν ἰεραρχικῶν ἀρχὴν καὶ ἐπιστήμη.

Ἐ Λέγωμεν τοίνυν, ὡς ἔστιν ἢ τῆς θείας μακαριότητος ἀγαθότης ἀεὶ κατὰ ταύτα καὶ ὡσαύτως ἔχουσα τὰς τοῦ οἰκείου φωτὸς ἀγαθοεργέτιδας ἀκτῖνας ἐπὶ πάσας ἀφθόνως ἀπλοῦσα τὰς νοερὰς ὅψεις. Εἰτ' οὖν ἀποσταίη τοῦ νοητοῦ φωτὸς ἢ τῶν νοερῶν αὐθαίρετος αὐτεξουσιότης κακίας ἔρωτι συμμύσασα τὰς φυσικῶς ἐνεσπαρμένας αὐτῇ πρὸς τὸ φωτίζεσθαι δυνάμεις, ἀπήρτηται τοῦ παρόντος αὐτῇ φωτὸς οὐκ ἀποστάντος ἀλλ' ἐπιλάμποντος αὐτῇ μυωπαζούσῃ καὶ ἀποστρεφομένη

προστρέχοντος ἀγαθοειδῶς· εἴτε τοῦ μετρίως αὐτῇ δοθέντος ὄρατοῦ τοὺς

ὅρους ὑπερπηδῆσαι καὶ πρὸς τὰς ὑπὲρ τὴν κατ' αὐτὴν ὅψιν αὐγὰς ἀντωπῆσαι τολμηρῶς ἐπιχειρήσοι, τὸ μὲν φῶς ἐνεργήσει παρὰ τὰ φωτὸς οὐδέν, αὐτὴ δὲ τοῖς τελείοις ἀτελῶς ἐπιβάλλουσα τῶν μὲν ἀνοικείων οὐκ ἀν ἐφίκοιτο, τοῦ μετρίου δὲ ἀκόσμως ὑπερφρονοῦσα δὶ’ ἔαυτὴν ἀποτεύξεται. Πλήν, ὅπερ ἔφην, ἀγαθουργικῶς ἀεὶ ταῖς νοεραῖς ὅψεσι τὸ θεῖον ἥπλωται φῶς ἐνεστί τε αὐταῖς ἀντιλαβέσθαι παρόντος αὐτοῦ καὶ ἀεὶ πρὸς θεοπρεπῆ τῶν οἰκείων μετάδοσιν ὄντος ἐτοιμοτάτου. Πρὸς ταύτην ὁ θεῖος ἱεράρχης ἀποτυπούται τὴν μίμησιν τὰς φωτοειδεῖς αὐτοῦ τῆς ἐνθέου διδασκαλίας αὐγὰς ἀφθόνως ἐπὶ πάντας ἀπλῶν καὶ τὸν προσιόντα

φωτίσαι θεομιμήτως ἐτοιμότατος ὃν οὐ φθόνῳ οὐδὲ ἀνιέρῳ τῆς προτέρας ἀποστασίας ἢ ἀμετρίας μήνιδι χρώμενος, ἀλλ’ ἐνθέως ἀεὶ τοῖς προσιοῦσι ταῖς αὐτοῦ φωταγωγίαις ἱεραρχικῶς ἐλλάμπων ἐν εὔκοσμίᾳ καὶ τάξει καὶ ἀναλογίᾳ τῆς ἑκάστου πρὸς τὰ ἱερὰ συμμετρίας.

‘4 ’Αλλ’ εἴπερ εὐταξίας ἐστὶν ἀρχὴ τὸ θεῖον ἱερᾶς, καθ’ ἣν ἔαυτῶν ἐπιγνώμονες οἱ ἱεροὶ νόες, ὁ πρὸς τὸ οἰκεῖον τῆς φύσεως ὄρατὸν ἀνατρέχων ἐν ἀρχῇ μὲν, δστις ποτέ ἐστιν, αὐτὸς ὅψεται καὶ τοῦτο λήψεται πρῶτον ἐκ τῆς πρὸς τὸ φῶς ἀνανεύσεως ἱερὸν δῶρον. ‘Ο δὲ τὰ οἰκεῖα καλῶς ἀπροσπαθέσιν ὄφθαλμοῖς ἐπισκοπήσας τῶν ἀλαμπῶν μὲν ἀποφοιτήσει τῆς ἀγνωσίας μυχῶν, τῆς θεοῦ δὲ τελεωτάτης ἐνώσεως καὶ μεθέξεως ἀτελῆς ὃν αὐτὸς οὐκ αὐτόθεν ἐπιθυμήσει, κατὰ βραχὺ δὲ διὰ τῶν αὐτοῦ πρώτων ἐπὶ τὰ ἔτι πρότερα καὶ δὲ ἐκείνων ἐπὶ τὰ πρώτιστα καὶ τελειωθεὶς ἐπὶ τὴν ἀκρότητα τὴν θεαρχικὴν ἐν τάξει καὶ ἱερῶς ἀναχθήσεται. Ταύτης ἐστὶ τῆς εὐκόσμου καὶ ἱερᾶς τάξεως εἰκὼν ἡ τοῦ προσιόντος αἰδὸς καὶ τῶν καθ’ ἔαυτὸν ἐπιγνωμοσύνη τῆς ἐπὶ τὸν ἱεράρχην ὁδοῦ τὸν ἀνάδοχον ἔχουσα καθηγεμόνα. Τὸν δ’ οὕτως ἀναγόμενον ἡ θεία μακαριότης εἰς τὴν ἔαυτῆς μετουσίαν εἰσδέχεται καὶ τοῦ οἰκείου φωτὸς ὕσπερ τινὸς αὐτῷ σημείου μεταδίδωσιν ἐνθεον ἀποτελοῦσα καὶ κοινωνὸν τῆς τῶν ἐνθέων ἀποκληρώσεως καὶ ἱερᾶς κατατάξεως, ὃν ἐστι σύμβολον ἱερὸν ἡ τοῦ ἱεράρχου τῷ προσιόντι δωρουμένη σφραγὶς καὶ τῶν ἱερέων ἡ σωτηριώδης ἀπογραφὴ τοῖς σωζομένοις αὐτὸν ἐγκαταλέγουσα καὶ μνημοσύνοις ἱεροῖς ἀνατιθεῖσα πρὸς αὐτῷ καὶ τὸν ἀνάδοχον, ὃς τῆς ζωοποιοῦ πρὸς ἀλήθειαν πορείας τὸν μὲν ἐραστὴν ἀληθῆ καὶ συνοπαδὸν ἡγεμόνος ἐνθέου, τὸν δὲ ἀπλανῆ ταῖς θεοπαραδότοις ἥγήσεσι τοῦ ἐπομένου χειραγωγόν.

‘5 ’Αλλ’ οὐκ ἔνεστι τῶν ἄκρως ἐναντίων ἄμα μετέχειν οὐδὲ τὸν κοινωνίαν τινὰ πρὸς τὸ ἐν ἐσχηκότα μεριστὰς ἔχειν ζωάς, εἰ τῆς τοῦ ἐνὸς

ἀντέχεται βεβαίας μεθέξεως, ἀλλ’ ἄσχετον εἶναι καὶ ἀκατάτακτον ἐν

πάσαις ταῖς τοῦ ἐνοειδοῦς διαιρέσεσιν. "Οπερ ἡ τῶν συμβόλων παράδοσις Ἱερῶς αἰνισσομένη τὸν προσιόντα τὴν οἶον προτέραν ζωὴν ἀπεκδύσασα καὶ μέχρι τῶν κατ' ἔκείνην ἐσχάτων σχέσεων ἀπολύσασα γυμνὸν καὶ ἀνυπόδετον ἵστησι πρὸς δυσμὰς ἀφορῶντα καὶ τῇ τῶν χειρῶν ἀπώσει τὰς τῆς ἀλαμποῦς κακίας ἀναινόμενον κοινωνίας καὶ τὴν ἐγγενομένην αὐτῷ τῆς ἀνομοιότητος ἔξιν ὥσπερ ἐκπνέοντα καὶ τὰς ὀλικὰς ὁμοιογήσαντα πρὸς τὸ τοῦ θεοειδοῦς ἐναντίον ἀποταγάς. Οὕτω παντελῶς ἄσχετον αὐτὸν καὶ ἀκοινώνητον γεγονότα πρὸς ἔω μετάγει τὴν ἐν τῷ θείῳ φωτὶ στάσιν τε καὶ ἀνάνευσιν ἔσεσθαι καθαρῶς ἐν τῇ παντελεῖ τῆς κακίας

ἀποφοιτήσει διαγγέλλουσα καὶ τὰς Ἱερὰς αὐτοῦ τῆς πρὸς τὸ ἐν ὀλικῆς συννεύσεως ὁμοιογίας ἐνοειδοῦς γενομένου φιλαλήθως ἀποδεχομένη. 'Αλλ' ἔστι που δῆλον ὡς οἶμαι τοῖς τῶν Ἱεραρχικῶν ἐπιστήμοσιν, ὅτι ταῖς διηνεκέσιν ἐν συντονίᾳ πρὸς τὸ ἐν ἀνατάσει καὶ ταῖς τῶν ἐναντίων ὀλικαῖς νεκρώσει καὶ ἀνυπαρξίαις τὸ ἀναλλοίωτον ἴσχει τὰ νοερὰ τῆς θεοειδοῦς ἔξεως. Οὐ γὰρ ἀναχωρῆσαι χρὴ μόνον ἀπὸ κακίας ἀπάσης, ἀλλὰ καὶ ἀρρενωπῶς ἀμάλθακτον εἶναι καὶ ἀφόβητον ἀεὶ πρὸς τὴν ἐπ' αὐτὴν ὄλεθριον ὕφεσιν οὐδὲ τοῦ Ἱεροῦ τῆς ἀληθείας ἔρωτος ἐν καταλήξει ποτὲ γενέσθαι, προσεχῶς δὲ καὶ αἰωνίως ἐπ' αὐτὴν ὅση δύναμις ἀνατείνεσθαι τὴν ἐπὶ τὰ τελεώτερα τῆς θεαρχίας ἀναγωγὴν Ἱερῶς ἀεὶ διαπραγματευόμενον. '6 Όρας δὲ τὰς τούτων ἀκριβεῖς εἰκόνας ἐν τοῖς Ἱεραρχικῶς τελουμένοις. Ό μὲν γὰρ θεοειδὴς Ἱεράρχης ἀπάρχεται τῆς Ἱερᾶς ὀλοιφῆς, οἱ δὲ Ἱερεῖς ὑπ' αὐτῷ τελοῦσι τὴν τῆς χρίσεως Ἱερουργίαν ἐπὶ τοὺς Ἱεροὺς ἐν τύπῳ τὸν τελούμενον ἀγῶνας ἐκκαλούμενοι, καθ' οὓς ὑπ' ἀθλοθέτῃ Χριστῷ γινόμενος, ἐπειδὴ ὡς θεός ἔστι τῆς ἀθλοθεσίας δημιουργός, ὡς σοφὸς δὲ τοὺς νόμους αὐτῆς τέθεικεν, εἰργάσατο δὲ ὡς καλὸς εὐπρεπῆ τοῖς νικῶσι τὰ ἔπαθλα, καὶ τὸ ἔτι θειότερον ἐπείπερ ὡς ἀγαθὸς ἐν τοῖς ἀθληταῖς ἐγεγόνει μετ' αὐτῶν Ἱερῶς ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας καὶ νίκης πρὸς τὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς φθορᾶς ἀγωνιζόμενος

κράτος, τοῖς μὲν ἀγῶσιν ὡς θείοις ὁ τελούμενος ἐπιβήσεται χαίρων, ἐμμενεῖ

δὲ ταῖς τοῦ σοφοῦ νομοθεσίαις καὶ κατ' αὐτὰς ἀπαραβάτως ἀγωνιεῖται πρὸς τὴν τῶν καλῶν ἐπάθλων ἐλπίδα βεβαίως ἔχων ὑπ' ἀγαθῷ τῇσι ἀθλοθεσίας κυρίῳ καὶ ἡγεμόνι ταττόμενος, ἐπιβὰς δὲ τοῖς θείοις ἵχνεσι τοῦ ἀθλητῶν πρώτου δι' ἀγαθότητα ταῖς θεομιμήτοις ἀθλήσεσι τὰς πρὸς θέωσιν ἐναντίας αὐτῷ καταπαλαίσας ἐνεργείας τε καὶ ὑπάρξεις συναποθνήσκει Χριστῷ μυστικῶς εἰπεῖν τῇ ἀμαρτίᾳ κατὰ τὸ βάπτισμα.

'7 Καὶ μοι συνετῶς ἐννόει τὰ Ἱερὰ μεθ' ὅσης οἰκειότητος ἔχει τὰ σύμβολα. Καὶ γὰρ ἐπειδὴ θάνατός ἔστιν ἐφ' ἡμῶν οὐ τῆς οὐσίας ἀνυπαρξία κατὰ τὸ δόξαν ἐτέροις ἀλλ' ἡ τῶν ἡνωμένων διάκρισις εἰς τὸ

ήμιν ἀφανὲς ἄγουσα τὴν ψυχὴν μὲν ὡς ἐν στερήσει σώματος ἀειδῆ γινομένην, τὸ σῶμα δὲ ὡς ἐν γῇ καλυπτόμενον ἢ καθ' ἔτέραν τινὰ τῶν σωματοειδῶν ἀλλοιώσεων ἐκ τῆς κατ' ἄνθρωπον ὤδεας ἀφανιζόμενον, οἰκείως ἢ δι' ὕδατος ὀλικὴ κάλυψις εἰς τὴν τοῦ θανάτου καὶ τοῦ τῆς ταφῆς ἀειδοῦς εἰκόνα παρείληπται. Τὸν οὖν ἰερῶς βαπτιζόμενον ἢ συμβολικὴ διδασκαλία μυσταγωγεῖ ταῖς ἐν τῷ ὕδατι τρισὶ καταδύσεσι τὸν θεαρχικὸν τῆς τριημερονύκτου ταφῆς Ἰησοῦ τοῦ ζωοδότου μιμεῖσθαι θάνατον ὡς ἐφικτὸν ἀνδράσι τὸ θεομίμητον, ἐν ᾧ κατὰ τὴν τοῦ λογίου μυστηριώδῃ καὶ κρυφίαν παράδοσιν οὐδὲν εὔρηκεν ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων.

΄8 Ήξῆς δὲ φωτοειδεῖς ἐσθῆτας ἐπιβάλλουσι τῷ τελουμένῳ. Τῇ γὰρ ἀνδρικῇ καὶ θεοειδεῖ τῶν ἐναντίων ἀπαθείᾳ καὶ τῇ πρὸς τὸ ἐν ἐν συντονίᾳ συννεύσει τὸ ἄκοσμον κοσμεῖται καὶ τὸ ἀνείδεον εἰδοποιεῖται τῇ φωτοειδεῖ

καθόλου ζωῇ λαμπρυνόμενον. Ή δὲ τοῦ μύρου τελειωτικὴ χρῖσις εὐώδη ποιεῖ τὸν τετελεσμένον. Ή γὰρ ἰερὰ τῆς θεογενεσίας τελείωσις ἐνοῖ τὰ τελεσθέντα τῷ θεαρχικῷ πνεύματι. Τὴν δὲ νοητῶς εὐώδοποιὸν καὶ τελεσιουργὸν ἐπιφοίτησιν ἀρρητοτάτην οὖσαν ἐπιγνῶναι νοερῶς παρίημι τοῖς ἡξιωμένοις τῆς κατὰ νοῦν τοῦ θείου πνεύματος ἰερᾶς καὶ θεουργοῦ κοινωνίας. Έν τέλει δὲ πάντων ὁ ἰεράρχης ἐπὶ τὴν ἰερωτάτην εὐχαριστίαν

καλεῖ τὸν τετελεσμένον καὶ τῆς τῶν τελεστικῶν μυστηρίων αὐτῷ μεταδίδωσι κοινωνίας.

III.

΄Αλλ' εὗγε ὅτι ταύτης ἐμνήσθημεν, ἦν οὐ θεμιτὸν ἐμοὶ παραδραμόντι τῶν ἰεραρχικῶν τι πρὸ ταύτης ἐτερον ὑμνῆσαι· καὶ γὰρ ἔστι κατὰ τὸν κλεινὸν ἡμῶν καθηγεμόνα τελετῶν τελετὴ καὶ χρὴ πρὸ τῶν ἀλλων αὐτὴν ἰερογραφικῶς ἐκθέμενον ἐκ τῆς ἐνθέου κατὰ τὰ λόγια καὶ ἰεραρχικῆς ἐπιστήμης ἐπὶ τὴν ἰερὰν αὐτῆς ἀναχθῆναι τῷ θεαρχικῷ πνεύματι θεωρίαν.

Καὶ πρῶτον γε τοῦτο ἰερῶς ἐποπτεύσωμεν, ὅτου δὴ ἐνεκα τὸ κοινὸν καὶ ταῖς ἀλλαις ἰεραρχικαῖς τελεταῖς ἐκκρίτως αὐτῇ παρὰ τὰς λοιπὰς ἀνατέθειται καὶ ἐνιαίως ἀνηγόρευται κοινωνία τε καὶ σύναξις ἐκάστης ἰεροτελεστικῆς πραγματείας καὶ τὰς μεριστὰς ἡμῶν ζωὰς εἰς ἐνοειδῆ θέωσιν συναγούσης καὶ τῇ τῶν διαιρετῶν θεοειδεῖ συμπτύξει τὴν πρὸς τὸ ἐν κοινωνίᾳν καὶ ἐνωσιν δωρουμένης. Φαμὲν δέ, ὅτι ταῖς τῶν ἀλλων ἰεραρχικῶν συμβόλων μεθέξεσιν ἢ τελείωσις ἐκ τῶν ταύτης θεαρχικῶν καὶ τελειωτικῶν ἐνεστὶ δωρεῶν. Οὐ γὰρ ἐνεστὶν σχεδόν τινα τελεσθῆναι τελετὴν ἰεραρχικὴν μὴ τῆς θειοτάτης εὐχαριστίας ἐν κεφαλαίῳ τῶν καθ' ἔκαστα τελουμένων τὴν ἐπὶ τὸ ἐν τοῦ τελεσθέντος ἰερουργούσης συναγωγὴν καὶ τῇ θεοπαραδότῳ δωρεᾷ τῶν τελειωτικῶν μυστηρίων τελε-

σιουργούσης αύτοῦ τὴν πρὸς θεὸν κοινωνίαν. Εἰ τοίνυν ἐκάστη τῶν ἱεραρχικῶν τελετῶν ἀτελῆς μὲν οὖσα τὴν πρὸς τὸ ἐν ἡμῶν κοινωνίαν καὶ σύναξιν οὐ τελεσιουργήσει καὶ τὸ εἶναι τελετὴ διὰ τὸ ἀτέλεστον ἀφηρημένη, τὸ δὲ τέλος ἀπάση καὶ τὸ κεφάλαιον ἡ τῶν θεαρχικῶν μυστηρίων τῷ τελουμένῳ μετάδοσις, εἰκότως ἡ ἱεραρχικὴ σύνεσις ἐπωνυμίαν αὐτῇ κυρίαν ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας ἐφεῦρεν. Οὕτω δὴ καὶ τὴν ἱερὰν τῆς θεογενεσίας τελετήν, ἐπειδὴ πρώτου φωτὸς μεταδίδωσι καὶ πασῶν ἐστιν ἀρχὴ τῶν θείων φωταγωγιῶν, ἐκ τοῦ τελουμένου τὴν ἀληθῆ τοῦ φωτίσματος ἐπωνυμίαν ὑμνοῦμεν. Εἰ γὰρ καὶ πᾶσι κοινὸν τοῖς ἱεραρχικοῖς

τὸ φωτὸς ἱεροῦ μεταδιδόναι τοῖς τελουμένοις, ἀλλ’ αὕτη τὸ πρώτως ἵδε ἐδωρήσατό μοι καὶ διὰ τοῦ ταύτης ἀρχικωτάτου φωτὸς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἱερῶν ἐποψίαν φωταγωγοῦμαι. Ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀνασκεψώμεθα καὶ κατίδωμεν ἱεραρχικῶς τὴν καθ’ ἔκαστον ἀκριβῆ τῆς ἀγιωτάτης τελετῆς ἱερουργίαν καὶ θεωρίαν.

Μυστήριον συνάξεως εἴτ’ οὖν κοινωνίας.

‘Ο μὲν ἱεράρχης εὐχὴν ἱερὰν ἐπὶ τοῦ θείου θυσιαστηρίου τελέσας, ἐξ αὐτοῦ τοῦ θυμιάν ἀρξάμενος ἐπὶ πᾶσαν ἔρχεται τὴν τοῦ ἱεροῦ χώρου περιοχὴν· ἀναλύσας δὲ πάλιν ἐπὶ τὸ θεῖον θυσιαστήριον ἀπάρχεται τῆς ἱερᾶς τῶν ψαλμῶν μελωδίας συναδούσης αὐτῷ τὴν ψαλμικὴν ἱερολογίαν ἀπάσης τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακοσμήσεως. Ἐξῆς δὲ διὰ τῶν λειτουργῶν ἡ τῶν ἀγιογράφων δέλτων ἀνάγνωσις ἀκολούθως γίνεται, καὶ μετὰ ταύτας ἔξω γίνονται τῆς ἱερᾶς περιοχῆς οἱ κατηχούμενοι καὶ πρὸς αὐτοῖς

οἱ ἐνεργούμενοι καὶ οἱ ἐν μετανοίᾳ ὅντες, μένουσι δὲ οἱ τῆς τῶν θείων ἐποψίας καὶ κοινωνίας ἄξιοι. Τῶν λειτουργῶν δὲ οἱ μὲν ἐστᾶσι παρὰ τὰς τοῦ ἱεροῦ πύλας συγκεκλεισμένας, οἱ δὲ ἄλλο τι τῶν τῆς οἰκείας τάξεως ἐνεργοῦσιν, οἱ δὲ τῆς λειτουργικῆς διακοσμήσεως ἔκκριτοι σὺν τοῖς ἱερεῦ-

σιν ἐπὶ τοῦ θείου θυσιαστηρίου προτιθέασι τὸν ἱερὸν ἄρτον καὶ Τὸ τῆς εὐλογίας ποτήριον προομολογηθείσης ὑπὸ παντὸς τοῦ τῆς ἐκκλησίας πληρώματος τῆς καθολικῆς ὑμνολογίας. Πρὸς οὓς δὲ θεῖος ἱεράρχης εὐχὴν

ἱερὰν τελεῖ καὶ τὴν ἀγίαν εἰρήνην ἄπασι διαγγέλλει, καὶ ἀσπασαμένων ἀλλήλους ἀπάντων ἡ μυστικὴ τῶν ἱερῶν πτυχῶν ἀνάρρησις ἐπιτελεῖται· καὶ νιψαμένων τὰς χεῖρας ὑδατὶ τοῦ ἱεράρχου καὶ τῶν ἱερέων ὃ μὲν ἱεράρχης ἐν μέσῳ τοῦ θείου θυσιαστηρίου καθίσταται, περιεστᾶσι δὲ μόνοι μετὰ τῶν ἱερέων οἱ τῶν λειτουργῶν ἔκκριτοι. Καὶ τὰς ἱερὰς θεουργίας δὲ ἱεράρχης ὑμνήσας ἱερουργεῖ τὰ θειότατα καὶ ὑπ’ ὅψιν ἄγει τὰ ὑμνημένα διὰ τῶν ἱερῶν προκειμένων συμβόλων, καὶ τὰς δωρεὰς τῶν

θεουργιῶν ὑποδείξας εἰς κοινωνίαν αὐτῶν ίερὰν αὐτός τε ἔρχεται καὶ τοὺς ἄλλους προτρέπεται. Μετασχὼν δὲ καὶ μεταδοὺς τῆς θεαρχικῆς κοινωνίας εἰς εὐχαριστίαν ίερὰν καταλήγει τῶν πολλῶν μὲν εἰς μόνα τὰ θεῖα σύμβολα παρακυψάντων, αὐτοῦ δὲ ἀεὶ τῷ θεαρχικῷ πνεύματι πρὸς τὰς ἀγίας τῶν τελουμένων ἀρχὰς ἐν μακαρίοις καὶ νοητοῖς θεάμασιν ίεραρχικῶς ἐν καθαρότητι τῆς θεοειδοῦς ἔξεως ἀναγομένου.

Θεωρία.

‘1 Δεῦρο δὴ οὖν, ὁ παῖ καλέ, μετὰ τὰς εἰκόνας ἐν τάξει καὶ ίερῶς ἐπὶ τὴν θεοειδῆ τῶν ἀρχετύπων ἀλήθειαν ἐκεῖνο τοῖς ἔτι τελειουμένοις εἰς ἐναρμόνιον αὐτῶν ψυχαγωγίαν εἰπών, ὡς οὐδὲ τῶν συμβόλων ἡ ποικίλη καὶ ίερὰ σύνθεσις ἀνόνητος αὐτοῖς ὑπάρχει καὶ μέχρι τῶν ἐκτὸς φαινομένη μόνον. Αἱ μὲν γὰρ ίερώταται τῶν λογίων ὥδαι καὶ ἀναγνώσεις διδασκαλίαν αὐτοῖς ἐναρέτου ζωῆς ὑφηγοῦνται καὶ πρό γε τούτου τὴν παντελῆ τῆς φθοροποιού κακίας ἀποκάθαρσιν, ἡ δὲ θειοτάτη τοῦ ἐνὸς καὶ ταύτου καὶ ἄρτου καὶ ποτηρίου κοινὴ καὶ εἰρηναία μετάδοσις ὁμοτροπίαν αὐτοῖς ἔνθεον ὡς ὁμοτρόφοις νομοθετεῖ καὶ τοῦ θειοτάτου δείπνου καὶ ἀρχισυμβόλου τῶν τελουμένων εἰς μνήμην ίερὰν ἔγει, καθ' ὃ καὶ αὐτὸς ὁ τῶν συμβόλων δημιουργὸς ἀποκληροῖ δικαιότατα τὸν οὐχ ὅσιως αὐτῷ καὶ ὁμοτρόπως τὰ ίερὰ συνδειπνήσαντα διδάσκων εὐαγῶς τε ἄμα καὶ θεοπρεπῶς, ὡς ἡ καθ' ἔξιν ἀληθὴς ἐπὶ τὰ θεῖα προσέλευσις τὴν πρὸς τὸ ὅμοιον αὐτῶν κοινωνίαν τοῖς προσιοῦσι χαρίζεται.

‘2 Ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἔφην ἐπὶ τὰ τῶν ἀδύτων προπύλαια καλῶς διαγεγραμμένα τοῖς ἀτελέσιν ἔτι πρὸς θεωρίαν αὐτάρκη καταλιπόντες εἰσέλθωμεν ἀπὸ τῶν αἰτιατῶν εἰς τὰ αἴτια κατὰ τὴν ίερὰν ἡμῶν σύναξιν, καὶ τὴν εὐπρεπῆ τῶν νοητῶν Ἰησοῦ φωταγωγοῦντος ὁψόμεθα θεωρίαν τὸ μακάριον ἀποστίλβουσαν ἐμφανῶς τῶν ἀρχετύπων κάλλος. ’Αλλ’ ὁ θειοτάτη καὶ ίερὰ τελετή, τὰ περικείμενά σοι συμβολικῶς ἀμφιέσματα τῶν αἰνιγμάτων ἀποκαλυψαμένη τηλαυγῶς ἡμῖν ἀναδείχθητι καὶ τὰς νοερὰς ἡμῶν ὅψεις ἐνιαίους καὶ ἀπερικαλύπτου φωτὸς ἀποπλήρωσον.

‘3 Δεῖ δὴ οὖν ἡμᾶς #έντὸς γὰρ εἶναι τῶν πανιέρων οἴομα\$ι τὸ νοητὸν τοῦ πρώτου τῶν ἀγαλμάτων ἀπογυμνώσαντας εἰς τὸ θεοειδὲς αὐτοῦ κάλλος ἐνατενίσαι καὶ τὸν ίεράρχην ἐνθέως ἴδεῖν ἀπὸ τοῦ θείου θυσιαστη-

ρίου μέχρι τῶν ἐσχάτων τοῦ ίεροῦ μετ' εὐοσμίας ιόντα καὶ πάλιν ἐπ' αὐτῷ τελειωτικῶς ἀποκαθιστάμενον. “Ἡ τε γὰρ ὑπὲρ πάντα θεαρχικὴ μακαριότης, εἰ καὶ ἀγαθότητι θείᾳ πρόεισιν εἰς τὴν τῶν μετεχόντων αὐτῆς ίερῶν κοινωνίαν, ἀλλ’ οὐκ ἔξω τῆς κατ' οὐσίαν ἀκινήτου στάσεως καὶ ἰδρύσεως γίνεται, πᾶσι δὲ τοῖς θεοειδέσιν ἀναλόγως ἐλλάμπει περὶ ἐαυτὴν ὅντως οὖσα καὶ τῆς οἰκείας ὅλως οὐ παρακινουμένη ταύτοτητος.

‘Ωσαύτως ἡ θεία τῆς συνάξεως τελετή, καὶ ένιαίαν καὶ ἀπλῆν ἔχουσα καὶ συνεπτυγμένην ἀρχὴν εἰς τὴν Ἱερὰν ποικιλίαν τῶν συμβόλων φιλανθρώπως πληθύνηται καὶ μέχρι πάσης χωρῆς τῆς Ἱεραρχικῆς εἰκονογραφίας, ἀλλ’ ἐνοειδῶς ἐκ τούτων αὐθίς εἰς τὴν οἰκείαν μονάδα συνάγεται καὶ ἐνοποιεῖ τοὺς ἐπ’ αὐτὴν Ἱερῶς ἀναγομένους. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ θεοειδῆ τρόπον ὁ θεῖος Ἱεράρχης, εἰ καὶ τὴν ἔνιαίαν αὐτοῦ τῆς Ἱεραρχίας ἐπιστήμην ἀγαθοειδῶς εἰς τοὺς ὑποβεβηκότας κατάγει τοῖς τῶν Ἱερῶν αἰνιγμάτων πλήθεσι χρώμενος, ἀλλ’ αὐθίς ὡς ἀπόλυτος καὶ τοῖς ἥττοσιν ἀκατάσχετος εἰς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἀμειώτως ἀποκαθίσταται καὶ τὴν εἰς τὸ ἐν ἐαυτῷ νοερὰν ποιησάμενος εἴσοδον ὄρᾳ καθαρῶς τοὺς τῶν τελουμένων ἐνοειδῆς λόγους τῆς ἐπὶ τὰ δεύτερα φιλανθρώπου προόδου τὸ πέρας τὴν εἰς τὰ πρῶτα θειοτέραν ἐπιστροφὴν ποιούμενος.

‘4 Ἡ δὲ τῶν ψαλμῶν Ἱερολογία συνουσιωμένη πᾶσι σχεδὸν τοῖς Ἱεραρχικοῖς μυστηρίοις οὐκ ἥμελλεν ἀπηρτῆσθαι τοῦ πάντων Ἱεραρχικωτάτου. Πᾶσα μὲν γὰρ Ἱερὰ καὶ ἀγιόγραφος δέλτος ἢ τὴν ἐκ θεοῦ τῶν δόντων γενητὴν ὑπαρξίν τε καὶ διακόσμησιν ἢ τὴν νομικὴν Ἱεραρχίαν καὶ πολιτείαν ἢ τῶν τοῦ θείου λαοῦ κληροδοσιῶν διανεμήσεις καὶ κατασχέσεις ἢ κριτῶν Ἱερῶν ἢ βασιλέων σοφῶν ἢ Ἱερέων ἐνθέων σύνεσιν ἢ παλαιῶν ἀνδρῶν ἐν ποικιλίᾳ καὶ πλήθει τῶν ἀνιώντων ἀκατάσειστον ἐν καρτερίᾳ φιλοσοφίαν ἢ τῶν πρακτέων σοφὰς ὑποθήκας ἢ θείων ἐρώτων ἄσματα καὶ ἐνθέους εἰκόνας ἢ τῶν ἐσομένων τὰς ὑποφητικὰς προαναρρή-

σεις ἢ τὰς ἀνδρικὰς Ἰησοῦ θεουργίας ἢ τὰς τῶν αὐτοῦ μαθητῶν θεοπαραδότους καὶ θεομιμήτους πολιτείας καὶ Ἱερὰς διδασκαλίας ἢ τὴν κρυφίαν

καὶ μυστικὴν ἐποψίαν τοῦ τῶν μαθητῶν ἀγαπητοῦ καὶ θεσπεσίου ἢ τὴν ὑπερκόσμιον Ἰησοῦ θεολογίαν τοῖς πρὸς θέωσιν ἐπιτηδείοις ὑφηγήσατο καὶ ταῖς Ἱεραῖς τῶν τελετῶν καὶ θεοειδέσιν ἀναγωγαῖς συνερρίζωσεν, ἢ δὲ τῶν θείων ὕδῶν Ἱερογραφία σκοπὸν ἔχουσα τὰς θεολογίας τε καὶ θεουργίας ἀπάσας ὑμνήσαι καὶ τὰς τῶν θείων ἀνδρῶν Ἱερολογίας τε καὶ Ἱερουργίας αἰνέσαι καθολικὴν ποιεῖται τῶν θείων ὕδην καὶ ἀφήγησιν πρὸς πάσης Ἱεραρχικῆς τελετῆς ὑποδοχὴν καὶ μετάδοσιν ἔξιν οἰκείαν ἐμποιοῦσα τοῖς ἐνθέως αὐτὴν Ἱερολογοῦσιν.

‘5 Ὅταν οὖν ἡ περιεκτικὴ τῶν πανιέρων ὑμνολογία τὰς ψυχικὰς ἡμῶν ἔξεις ἐναρμονίως διαθῆ πρὸς τὰ μικρὸν ὕστερον Ἱερουργηθησόμενα καὶ τῇ τῶν θείων ὕδῶν ὁμοφωνίᾳ τὴν πρὸς τὰ θεῖα καὶ ἐαυτὸὺς καὶ ἀλλήλους ὁμοφροσύνην ὡς μιὰ καὶ ὁμολόγω τῶν Ἱερῶν χορείᾳ νομοθετήσῃ, τὰ συντετμημένα καὶ συνεσκιασμένα μᾶλλον ἐν τῇ νοερᾷ τῶν ψαλμῶν Ἱερολογίᾳ διὰ πλειόνων καὶ σαφεστέρων εἰκόνων καὶ ἀναρρήσεων εὑρύνεται ταῖς Ἱερωτάταις τῶν ἀγιογράφων συντάξεων ἀναγνώσεσιν. Ἐν ταύταις ὁ βλέπων Ἱερῶς ὅψεται τὴν ἐνοειδῆ καὶ μίαν

έμπνευσιν ώς ύφ' ένδος τοῦ θεαρχικοῦ πνεύματος κεκινημένην. "Οθεν εἰ-
κότως ἐν κόσμῳ μετὰ τὴν ἀρχαιοτέραν παράδοσιν ἡ καὶνὴ διαθήκη
κηρύσσεται τῆς ἐνθέου καὶ ἵεραρχικῆς τάξεως ἐκεῖνο οἷμαι δηλούσης, ώς
ἡ μὲν ἔφη τὰς ἐσομένας Ἰησοῦ θεουργίας ἡ δὲ ἐτέλεσε, καὶ ώς ἐκείνη μὲν
ἐν εἰκόσι τὴν ἀλήθειαν ἔγραψεν, αὕτη δὲ παροῦσαν ὑπέδειξεν. Τῶν γὰρ
ἐκείνης προαναρρήσεων ἡ κατὰ ταύτην τελεσιουργία τὴν ἀλήθειαν
ἐπιστώσατο, καὶ ἔστι τῆς θεολογίας ἡ θεουργία συγκεφαλαίωσις.

‘6 Τούτων οἱ μὲν ἀπερισάλπιγκτοι καθόλου τῶν ἱερῶν τελετῶν οὐδὲ
τὰς εἰκόνας ὄρωσιν ἀναιδῶς ἀπειπάμενοι τὴν σωτηριώδη τῆς
θεογενεσίας

μύησιν καὶ τοῖς λογίοις ὀλεθρίως ἀντιφθεγξάμενοι τὸ Όδούς σου εἰδέναι
οὐ βούλομαι· τοὺς δὲ κατηχουμένους ἐνεργουμένους τε καὶ τοὺς ἐν
μετανοίᾳ ὅντας ὁ τῆς ἀγίας ἵεραρχίας θεσμὸς ἐφίησι μὲν ἐπακοῦσαι τῆς
ψαλμικῆς ἵερολογίας καὶ τῆς ἐνθέου τῶν πανιέρων γραφῶν ἀναγνώσεως,
εἰς δὲ τὰς ἔξῆς ἵερουργίας καὶ θεωρίας οὐ συγκαλεῖται τούτους, ἀλλὰ
τοὺς τελείους τῶν τελεσιουργῶν ὄφθαλμούς. "Εστι γὰρ ἡ θεοειδῆς ἵεραρ-
χία δικαιοσύνης ἱερᾶς ἀνάπλεως καὶ τὸ κατ' ἀξίαν ἐκάστω σωτηρίως
ἀπονέμει, τὴν ἐναρμόνιον ἐκάστου τῶν θείων μέθεξιν ἐν συμμετρίᾳ καὶ
ἀναλογίᾳ κατὰ καιρὸν ἱερῶς δωρουμένη. 'H μὲν οὖν ἐσχάτη τοῖς κατη-
χουμένοις ἀπονενέμηται τάξις. Εἰσὶ γὰρ ἀμέθεκτοι καὶ ἀμύητοι παντὸς
ἵεραρχικοῦ τελεστηρίου μηδὲ τὴν κατὰ θείαν ἀπότεξιν ἐνθεον ἐσχηκότες
Ὕπαρξιν, ἀλλ' ἔτι πρὸς τῶν πατρικῶν λογίων μαιευόμενοι καὶ ζωοποιοῖς
μορφώμασι διαπλαττόμενοι πρὸς τὴν ἐκ θεογενεσίας ἀρχίζων καὶ ἀρ-
χίφωτον καὶ μακαρίαν προαγωγήν. "Ωσπερ οὖν εἰ ἀτέλεστα καὶ
ἀμόρφωτα προεκπέσοι τὰ κατὰ σάρκα βρέφη τῆς οἰκείας μαιεύσεως, ώς
ἀμβλωθρίδια καὶ ἐκτρώματα τὴν ἀγέννητον καὶ ἄζων καὶ ἀφώτιστον
ἐπὶ γῆς ἀπόπτωσιν ἔξει καὶ οὐκ ἄν τις εὐφρονῶν εἴποι πρὸς τὸ
φαινόμενον

ἀποσκοπῶν ἐπὶ τὸ φῶς αὐτὰ προαχθῆναι τοῦ κατὰ γαστέρα σκότους
ἀπαλλαγέντα #φαίη γὰρ ἄν ἡ τῶν σωμάτων ἐπιστημονικὴ πρόστασις
ἰατρικὴ τὸ φῶς ἐνεργεῖν εἰς τὰ δεκτικὰ τοῦ φωτό\$, οὗτω καὶ τῶν ἱερῶν
ἡ πάνσοφος ἐπιστήμη πρῶτα μὲν αὐτοὺς τῇ τῶν μορφωτικῶν καὶ ζω-
ποιῶν λογίων εἰσαγωγικῆ τροφῆ μαιεύεται, τελεσφορήσασα δὲ τὴν πρὸς
θεογενεσίαν αὐτῶν ὑπόστασιν ἐνδίδωσι σωτηρίως αὐτοῖς ἐν τάξει τὴν
πρὸς τὰ φωτοειδῆ καὶ τελεσιουργὰ κοινωνίαν. Νῦν δὲ ώς ἀτελέστων
ἀποδιαστέλλει τὰ τέλεια τῆς τε εὐκοσμίας τῶν ἱερῶν προμηθουμένη καὶ
τῆς τῶν κατηχουμένων ἐν θεοειδεῖ τῶν ἵεραρχικῶν τάξει μαιεύσεως καὶ
ζωῆς. '7 'H δὲ τῶν ἐνεργουμένων πληθὺς ἀνίερος μὲν καὶ αὐτή, δευτέρα
δὲ πρὸς τὸ ἄνω τῆς τῶν κατηχουμένων ἐστὶν ἐσχατιᾶς. Οὐδὲ γὰρ ἵσον
ώς οἶμαι τοῦ παντελῶς ἀμυήτου καὶ τῶν θείων τελετῶν ἄκρως ἀκοινωνή-
του τὸ μετουσίαν τινὰ τῶν ἱερωτάτων ἐσχηκός τελεστηρίων, ἔτι δὲ ταῖς

έναντίαις ἢ θέλξεσιν ἢ ταραχαῖς ἐνησχημένον. Ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡ τῶν πανιέρων θέα καὶ κοινωνία συστέλλεται, καὶ μάλα γε εἰκότως. Εἰ γάρ ἔστιν ἀληθές, ώς ὁ καθόλου θεῖος ἀνὴρ ὁ τῶν θείων ἄξιος κοινωνὸς ὁ πρὸς τὸ τοῦ κατ' αὐτὸν θεοειδοῦς ἄκρον ἐν παντελέσι καὶ τελειωτικαῖς θεώσεσιν ἀνηγμένος οὐδὲ τὰ σαρκὸς ἐνεργήσει παρὰ τὰ κατὰ φύσιν ἀναγκαιότατα καὶ τοῦτο εἰ τύχοι παρέργως, ναὸς δὲ ἅμα καὶ ὀπαδὸς ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἀκροτάτῃ θεώσει τοῦ θεαρχικοῦ πνεύματος ἔσται τῷ δόμοιῷ τὸ ὅμοιον ἐνιδρύων, οὐκ ἀν ὁ τοιοῦτός ποτε πρὸς τῶν ἐναντίων ἐνεργηθείη φαντασιῶν ἢ δειμάτων, γελάσεται δὲ αὐτὰ καὶ προσιόντα καταπαλαίσει καὶ ἐκδιώξεται καὶ δράσει μᾶλλον ἢ πείσεται καὶ πρὸς τῷ τῆς οἰκείας ἔξεως ἀπαθεῖ καὶ ἀνενδότῳ καὶ ἑτέροις ίατρὸς ὀφθήσεται τῶν

τοιούτων ἐνεργημάτων. Οἶμαι δὲ ἐγὼ πρὸς τούτῳ, μᾶλλον δὲ οὗτα σαφῶς, ώς ἡ τῶν Ἱεραρχικῶν ἀμιγεστάτη διάκρισις πρὸ τούτων οὗτον ἐνεργουμένους ἐναγεστάτην ἐνέργειαν, ὅσοι τῆς θεοειδοῦς ἀποστάντες ζωῆς ὁμόφρονές τε καὶ ὁμότροποι τοῖς ὀλεθρίοις γίνονται δαίμοσι τὰ μὲν ὄντως ὄντα καὶ ἀθανάτως κτητὰ καὶ αἰωνίως ἥδεα δι' ἐσχάτην καὶ ἔαυτοῖς

ὁλέθριον ἀνοησίαν ἀποστρεφόμενοι, τὴν πρόσυλον δὲ καὶ πολυπαθεστάτην ἀλλοίωσιν καὶ τὰς ὀλλυμένας καὶ φθοροποιοὺς ἥδονὰς καὶ τὴν ἀβέβαιον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις οὐκ οὖσαν ἀλλὰ δοκοῦσαν εὐπάθειαν ἐπιθυμοῦντες καὶ ἐνεργοῦντες. Πρῶτοι δ' οὖν οὗτοι καὶ κυριώτερον ἐκείνων ὑπὸ τῆς τοῦ λειτουργοῦ διακριτικῆς φωνῆς ἀφοριζέσθωσαν. Οὐ γὰρ θεμιτὸν αὐτοῖς ἑτέρου τινὸς Ἱεροῦ μετασχεῖν ἢ τῆς τῶν λογίων ἐπιστρεπτικῆς ἐπὶ τὰ κρείττω διδασκαλίας. Εἰ γὰρ ἡ τῶν θείων ὑπερκόσμιος Ἱερουργία καὶ τοὺς ἐν μετανοίᾳ καίτοι πρὸς αὐτὴν ἥδη γεγονότας ἀποκρύπτεται τὸ μὴ παντελῶς Ἱερώτατον οὐ προσιεμένη, προσφωνεῖ δὲ καὶ τοῦτο πανάγνως ὅτι Καὶ τοῖς κατά τι πρὸς τὸ τοῦ θεοειδοῦς ἄκρον ἀτελῶς ἔξασθενούσιν ἀθέατός εἰμι καὶ ἀκοινώνητος #ἀποσοβεῖ γὰρ ἡ κατὰ πᾶν ἀμιγεστάτη φωνὴ καὶ τοὺς μὴ δυναμένους συνδεθῆναι τοῖς τῶν θειοτάτων ἄξιώς κοινωνοῖς, πολλῷ γε μᾶλλον ἡ τῶν ἐμπαθῶς ἐνεργουμένων πληθὺς ἀνίερος ἔσται καὶ πάσης ἀλλοτρία τῆς τῶν Ἱερῶν ἐποψίας καὶ κοινωνίας.

Ἐπεὶ δὲ τοῦ θείου γεγόνασιν ἔξω ναοῦ καὶ τῆς ὑπερκειμένης αὐτοὺς Ἱερουργίας οἱ τῶν τελετῶν ἀμύητοι καὶ ἀτέλεστοι καὶ πρὸς αὐτοῖς οἱ τῆς Ἱερᾶς ἀποστάται ζωῆς ἐπομένως τε τούτοις οἱ πρὸς τὰ τῶν ἐναντίων δείματά τε καὶ φάσματα δι' ἀνανδρίαν εὐπαθεῖς ὡς οὐκ ἀφικόμενοι διὰ τῆς πρὸς τὰ θεῖα συντόνου καὶ ἀνενδότου συννεύσεως ἐπὶ τὸ τῆς θεοειδοῦς

ἔξεως ἀκίνητον καὶ δραστήριον, εἴτα πρὸς αὐτοῖς οἱ τῆς ἐναντίας μὲν ἀποστάντες ζωῆς, οὕπω δὲ καὶ τῶν φαντασιῶν αὐτῆς ἔξει καὶ ἔρωτι θείῳ

καὶ ἀμιγεῖ καθαρθέντες καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ μὴ καθάπαξ ἐνοειδεῖς καὶ νομικῶς

εἰπεῖν ἄμωμοι καὶ ἀλώβητοι παντελῶς, τότε οἱ πανίεροι τῶν πανιέρων ἱερουργοὶ καὶ φιλοθεάμονες τὴν ἀγιωτάτην τελετὴν ἀγιοπρεπῶς ἐποπτεύοντες ὑμνοῦσιν ὑμνολογίᾳ καθολικῇ τὴν ἀγαθουργὸν καὶ ἀγαθοδότιν ἀρχήν, ὡφ' ἥς αἱ σωτηριώδεις ἡμῖν ἀνεδείχθησαν τελεταὶ τὴν ἵερὰν τῶν τελουμένων θέωσιν ἱερουργοῦσαι. Τὸν ὑμνον δὲ τοῦτον οἱ μὲν ὁμολογίαν καλοῦσιν, οἱ δὲ τῆς θρησκείας τὸ σύμβολον, ἄλλοι δὲ ὡς οἶμαι θειότερον ἱεραρχικὴν εὐχαριστίαν ὡς περιεκτικὴν τῶν εἰς ἡμᾶς θεόθεν ἀφικομένων ἱερῶν δώρων. Δοκεῖ γάρ μοι τῶν ὑμνουμένων ἀπασῶν θεουργιῶν ἡ πραγματεία περὶ ἡμᾶς γεγονέναι τὴν μὲν οὐσίαν ἡμῶν καὶ ζωὴν ἀγαθοειδῶς ὑποστήσασα καὶ ἀρχετύποις κάλλεσι τὸ θεοειδὲς ἡμῶν μορφώσασα καὶ θειοτέρας ἔξεως καὶ ἀναγωγῆς ἐν μετουσίᾳ καταστήσασα,

κατιδοῦσα δὲ τὴν ἐξ ἀπροσεξίας ἐγγενομένην ἡμῖν ἐρημίαν τῶν θείων δωρεῶν ἐπισκευαστοῖς ἡμᾶς ἀγαθοῖς εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀνακαλέσασθαι καὶ τῇ παντελεῖ τῶν ἡμετέρων προσλήψει τὴν τελεωτάτην τῶν οἰκείων μετάδοσιν ἀγαθουργῆσαι καὶ ταύτη κοινωνίαν ἡμῖν θεοῦ καὶ τῶν θείων δωρήσασθαι.

΄8 Οὕτω δὲ τῆς θεαρχικῆς φιλανθρωπίας ἱερῶς ὑμνηθείσης ἐγκεκαλυμμένος μὲν ὁ θεῖος ἄρτος προτίθεται καὶ τὸ τῆς εὐλογίας ποτήριον, δὲ θειότατος ἀσπασμὸς ἱερουργεῖται καὶ τῶν ἀγιογράφων πτυχῶν ἡ μυστικὴ καὶ ὑπερκόσμιος ἀνάρρησις. Οὐ γὰρ ἔνεστι πρὸς τὸ ἐν συνάγεσθαι καὶ τῆς τοῦ ἐνὸς μετέχειν εἰρηναίας ἐνώσεως τοὺς πρὸς ἑαυτοὺς διηρημένους. Εἰ γὰρ ὑπὸ τῆς τοῦ ἐνὸς θεωρίας καὶ γνώσεως ἐλλαμπόμενοι

πρὸς τὴν ἐνοειδῆ καὶ θείαν συναγωγὴν ἐνοποιηθῶμεν, οὐκ ἂν ἐπὶ τὰς μεριστὰς ἀνασχοίμεθα καταπίτειν ἐπιθυμίας, ἐξ ὧν αἱ πρόσυλοι δημιουργοῦνται καὶ ἐμπαθεῖς πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ὅμοειδὲς ἀπέχθειαι. Ταύτην οὖν ὡς οἶμαι τὴν ἐνοειδῆ καὶ ἀδιαίρετον ζωὴν ἡ τῆς εἰρήνης ἱερουργία νομοθετεῖ τῷ ὅμοιῷ τὸ δόμοιον ἐνιδρύουσα καὶ τῶν μεριστῶν ἀποδιαστέλλουσα τὰ θεῖα καὶ ἐνιαῖα θεάματα.

΄9 Τῶν δὲ ἱερῶν πτυχῶν ἡ μετὰ τὴν εἰρήνην ἀνάρρησις ἀνακηρύττει τοὺς δσίως βεβιωκότας καὶ πρὸς ἐναρέτου ζωῆς τελείωσιν ἀμεταστάτως ἀφικομένους ἡμᾶς μὲν ἐπὶ τὴν δι' ὅμοιότητος αὐτῶν μακαριστὴν ἔξιν καὶ θεοειδῆ λῆξιν προτρέπουσα καὶ χειραγωγοῦσα, τοὺς δὲ ὡς ζῶντας ἀνακηρύττουσα καὶ ὡς ἡ θεολογία φησὶν οὐ νεκρωθέντας, ἀλλ' εἰς θειότατην ζωὴν ἐκ θανάτου μεταφοιτήσαντας. Σκόπει δέ, ὅτι καὶ μνημοσύνοις ιεροῖς ἀνατέθεινται τῆς θείας μνήμης οὐκ ἀνθρωπικῶς ἐν τῇ τοῦ μνημονικοῦ φαντασίᾳ δηλουμένης, ἀλλ' ὡς ἀν τις φαίη θεοπρεπῶς κατὰ τὴν ἐν θεῷ τῶν τετελεσμένων θεοειδῶν τιμίαν καὶ ἀμετάστατον γνῶσιν.

"Εγνω γὰρ ἔφη τὰ λόγια τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ Τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ #τοῦ θανάτου τῶν ὁσίων ἀντὶ τῆς ἐν ὁσιότητι τελειώσεως εἰρημένο\$υ. Καὶ τοῦτο δὲ ἱερᾶς ἐννόησον, ώς ἐπιτεθέντων τῷ θείῳ θυσιαστηρίῳ τῶν σεβασμίων συμβόλων, δι' ὃν ὁ Χριστὸς σημαίνεται καὶ μετέχεται, πάρεστιν ἀδιαστάτως ἡ τῶν ἀγίων ἀπογραφὴ τὸ συνεζευγμένον αὐτῶν ἀδιαιρέτως ἐμφαίνουσα τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπερκοσμίου καὶ ἱερᾶς ἐνώσεως.

΄10 Τούτων δέ, καθ' ὃν εἴρηται θεσμόν, ἱερουργηθέντων ἐστὰς ἐπί-προσθεν τῶν ἀγιωτάτων συμβόλων ὕδατι τὰς χεῖρας ὁ ἱεράρχης νίπτεται μετὰ τοῦ σεμνοῦ τῶν ἱερέων τάγματος. "Οτι μὲν οὖν, ώς τὰ λόγια φησιν, ὁ λελουμένος οὐδὲ ἔτερος τινος ἐτέρας εἰ μὴ τῆς τῶν ἄκρων εἴτ' οὖν ἐσχάτων

έαυτοῦ νίψεως δι' ἣς ἀκροτάτης καθάρσεως ἐν πανάγνω τοῦ θεοειδοῦς ἔξει καὶ πρὸς τὰ δεύτερα προιών ἀγαθοειδῶς ἄσχετος ἔσται καὶ ἀπόλυτος

ώς καθάπαξ ἐνοειδής, καὶ πρὸς τὸ ἐν αὐθίς ἐνιαίως ἐπιστρεφόμενος ἄχραν-

τον ποιήσεται καὶ ἀκηλίδωτον τὴν ἐπιστροφὴν ως τοῦ θεοειδοῦς ἀποσώζων τὸ πλῆρες καὶ ὀλόκληρον, ὁ μὲν ἱερὸς λουτήρ, ώς εἱρήκαμεν, ἐν τῇ κατὰ νόμον ἦν ἱεραρχίᾳ, νῦν δὲ τοῦ ἱεράρχου καὶ τῶν ἱερέων ἡ τῶν χειρῶν ἀποκάθαρσις αὐτὸν ὑπαινίσσεται. Τοὺς γὰρ ἐπὶ τὴν παν-αγεστάτην ὄντας ἱερουργίαν ἀποκεκαθάρθαι δεῖ καὶ τὰς ἐσχάτας τῆς ψυχῆς φαντασίας καὶ δι' ὅμοιότητος αὐτῇ κατὰ τὸ δυνατὸν προσιέναι.

Φανοτέρας γὰρ οὕτω τὰς θεοφανείας περιαυγασθήσονται τῶν ὑπερκοσ-μίων μαρμαρυγῶν εἰς τὴν τῶν ὁμοειδῶν ἐσόπτρων ἀγλαΐαν ὀλικώτερον καὶ διαυγέστερον ἐφιέντων διέναι τὴν οἰκείαν αἴγλην. Ἡ δὲ τοῦ ἱεράρχου καὶ τῶν ἱερέων ἄχρι τῶν ἄκρων εἴτ' οὖν ἐσχάτων ἀπόνιψις ἐπίπροσθεν γίνεται τῶν ἀγιωτάτων συμβόλων ως ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ πάσας ἐφορῶντος ἥμῶν τὰς κρυφιωτάτας ἐννοίας καὶ τῆς ἀκροτάτης καθάρσεως ἐν τοῖς αὐτοῦ πανεπισκόποις ἀκριβασμοῖς καὶ ταῖς δικαιοτάτοις καὶ ἀδεκάστοις κρίσεσιν δριζομένης.

Οὕτω τοῖς θείοις ὁ ἱεράρχης ἐνοῦται καὶ τὰς ἱερὰς θεουργίας ὑμνήσας ἱερουργεῖ τὰ θειότατα καὶ ὑπ' ὄψιν ἄγει τὰ ὑμνημένα.

΄11 Τίνας μὲν οὖν εἶναι τὰς εἰς ἡμᾶς θεουργίας φαμέν, ἔξῆς ἀφηγητέον ὅση δύναμις. Οὐ γὰρ ἀπάσας ὑμνεῖν ἵκανὸς ἐγὼ μήτι γε σαφῶς εἰδέναι καὶ ἐτέρους μυσταγωγεῖν. "Οσα δὲ πρὸς τῶν ἐνθέων ἱεραρχῶν ἀκολούθως

τοῖς λογίοις ὑμνεῖται καὶ ἱερουργεῖται, ταῦτα ως ἡμῖν ἐφικτὸν ἐροῦμεν τὴν ἱεραρχικὴν ἐπίπνοιαν ἀρωγὸν ἐπικαλεσάμενοι.

Τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν ἀρχῆθεν ἀπὸ τῶν θείων ἀγαθῶν ἀνοήτως ἐξολισθήσασαν ἡ πολυπαθεστάτη ζωὴ διαδέχεται καὶ τὸ τοῦ φθοροποιοῦ

θανάτου πέρας. Ἐκολούθως γὰρ ἡ τῆς ὄντως ἀγαθότητος ὀλέθριος ἀποστασία καὶ τῆς Ἱερᾶς ἐν παραδείσῳ θεσμοθεσίας ὑπερβασία τὸν ἔξοιστρήσαντα τοῦ ζωοποιοῦ ζυγοῦ ταῖς θελκτικαῖς τοῦ ἐναντίου καὶ δυσμενέσιν ἀπάταις, τοῖς ἐναντίοις τῶν θείων ἀγαθῶν, οἰκείαις ροπαῖς παραδέδωκεν. Ἔνθεν ἐλεεινῶς ἀντὶ μὲν αἰωνίου τὸ θνητὸν ἀντηλλάξατο, τὴν δὲ οἰκείαν ἀρχὴν ἐν φθαρτικαῖς ἐσχηκυῖα γενέσεσιν ἐπὶ τὸ τῆς ἀρχῆς κατάλληλον εἰκότως ἥγετο πέρας, ἀλλὰ καὶ τῆς θείας καὶ ἀναγωγοῦ ζωῆς ἐθελουσίως ἀποπεσοῦσα πρὸς τὴν ἐναντίαν ἐσχατιὰν ἡνέχθη, τὴν πολυπαθεστάτην ἀλλοίωσιν. Πλανωμένη δὲ καὶ τῆς εὐθείας ὁδοῦ τῆς ἐπὶ τὸν ὄντως ὄντα θεὸν ἐκτετραμμένη καὶ ταῖς ὀλεθρίαις καὶ κακεργέτισιν ὑποταττομένη πληθύσιν ἐλάνθανεν οὐ θεοὺς οὐδὲ φίλους ἀλλὰ δυσμενεῖς θεραπεύουσα. Τῶν δὲ ἀφειδῶς αὐτῇ κατὰ τὸ οἰκεῖον ἀνηλεὲς ἀποκεχρημένων εἰς ἀνυπαρξίας οἰκτρῶς ἐμπεπτώκει καὶ ἀπωλείας κίνδυνον. Ἡ δὲ τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος ἀπειροτάτη φιλανθρωπία καὶ τὴν αὐτουργὸν ἡμῶν ἀγαθοπρεπῶς οὐκ ἀπηνήνατο πρόνοιαν, ἀλλ' ἐν ἀληθεῖ μεθέξει τῶν καθ' ἡμᾶς γενομένη πάντων ἀναμαρτήτως καὶ πρὸς τὸ ταπεινὸν ἡμῶν ἐνοποιηθεῖσα μετὰ τῆς τῶν οἰκείων ἀσυγχύτου καὶ ἀλωβήτου παντελῶς ἔξεως τὴν πρὸς αὐτὴν ἡμῖν κοινωνίαν ὡς ὅμογενέσι λοιπὸν ἐδωρήσατο καὶ τῶν οἰκείων ἀνέδειξε μετόχους καλῶν, τῆς μὲν ἀποστατικῆς πληθύος, ὡς ἡ κρυφία παράδοσις ἔχει, τὸ καθ' ἡμῶν καταλύσασα κράτος οὐ κατὰ δύναμιν ὡς ὑπερισχύουσα, κατὰ δὲ τὸ μυστικῶς ἡμῖν παραδοθὲν λόγιον ἐν κρίσει καὶ δικαιοσύνῃ, τὰ καθ' ἡμᾶς δὲ πρὸς τούναντίον ἄπαν ἀγαθουργῶς μετασκευάσασα· τὸ μὲν γὰρ κατὰ νοῦν ἡμῶν ἀλαμπὲς ἐνέπλησεν ὀλβίου καὶ θειοτάτου φωτὸς καὶ τοῖς θεοειδέσιν ἐκόσμησε τὸ ἀνείδεον κάλλεσι, τὸ δὲ τῆς ψυχῆς οἰκητήριον ἐν παντελεῖ σωτηρίᾳ τῆς ὅσον οὕπω καταπεσούσης ἡμῶν οὐσίας ἐναγεστάτων παθῶν καὶ φθοροποιῶν μολυσμῶν ἡλευθέρωσεν ἀναγωγὴν ἡμῖν ὑπερκόσμιον ὑποδείξασα καὶ πολιτείαν ἔνθεον ἐν ταῖς πρὸς αὐτὴν ἡμῶν Ἱερᾶς

κατὰ τὸ δυνατὸν ἀφομοιώσεσιν.

Ἐ12 Τὸ θεομίμητον δὲ πῶς ἂν ἡμῖν ἐτέρως ἐγγένοιτο μὴ τῆς τῶν Ἱερωτάτων θεουργιῶν μνήμης ἀνανεουμένης ἀεὶ ταῖς Ἱεραρχικαῖς Ἱερολογίαις τε καὶ Ἱερουργίαις; Τοῦτο ποιοῦμεν ὡς τὰ λόγια φησιν εἰς τὴν αὐτῆς ἀνάμνησιν. Ἔνθεν ὁ θεῖος Ἱεράρχης ἐπὶ τοῦ θείου θυσιαστηρίου καταστὰς ὑμνεῖ τὰς εἰρημένας Ἱερᾶς θεουργίας Ἰησοῦ τῆς θειοτάτης ἡμῶν προνοίας, ἀς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους ἡμῶν εὐδοκίᾳ τοῦ παναγεστάτου πατρὸς ἐν πνεύματι ἀγίῳ κατὰ τὸ λόγιον ἐτελείωσεν. Υμνήσας δὲ καὶ τὴν σεβασμίαν αὐτῶν καὶ νοητὴν θεωρίαν ἐν νοεροῖς ὀφθαλμοῖς ἐποπτεύσας ἐπὶ τὴν συμβολικὴν αὐτῶν Ἱερουργίαν ἔρχεται καὶ τοῦτο θεοπαραδότως· ὅθεν εὐλαβῶς τε ἄμα καὶ Ἱεραρχικῶς μετὰ τοὺς Ἱεροὺς τῶν

θεουργιῶν ὅμνους ὑπὲρ τῆς ὑπὲρ αὐτὸν ἰερουργίας ἀπολογεῖται πρότερον ἰερῶς πρὸς αὐτὸν ἀναβοῶν· Σὺ εἶπας Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Εἶτα τῆς θεομιμῆτου ταύτης ἰερουργίας ἄξιος αἰτήσας γενέσθαι καὶ τῇ πρὸς αὐτὸν Χριστὸν ἀφομοιώσει τὰ θεῖα τελέσαι καὶ διαδοῦναι πανάγνως καὶ τοὺς τῶν ἰερῶν μεθέξοντας ἰεροπρεπῶς μετασχεῖν ἰερουργεῖ τὰ θειότατα καὶ ὑπ’ ὄψιν ἄγει τὰ ὑμνημένα διὰ τῶν ἰερῶς προκειμένων συμβόλων. Τὸν γὰρ ἐγκεκαλυμμένον καὶ ἀδιαίρετον ἄρτον ἀνακαλύψας καὶ εἰς πολλὰ διελῶν καὶ τὸ ἐνιαῖον τοῦ ποτηρίου πᾶσι καταμερίσας συμβολικῶς τὴν ἐνότητα πληθύνει καὶ διανέμει παναγεστάτην ἐν τούτοις ἰερουργίαιν τελῶν. Τὸ γὰρ ἐν καὶ ἀπλοῦν καὶ κρύφιον Ἰησοῦ τοῦ θεαρχικωτάτου λόγου τῇ καθ’ ἡμᾶς ἐνανθρωπήσει πρὸς τὸ σύνθετόν τε καὶ ὁρατὸν ἀναλλοιώτως ἀγαθότητι καὶ φιλανθρωπίᾳ προελήλυθε καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἡμῶν ἐνοποιὸν κοινωνίαν ἀγαθουργῶς διεπραγματεύσατο τὰ καθ’ ἡμᾶς ταπεινὰ τοῖς θειοτάτοις αὐτοῦ κατ’ ἄκρον ἐνώσας, εἴπερ καὶ ἡμεῖς ὡς μέλη σώματι συναρμολογηθῶμεν αὐτῷ κατὰ τὸ ταύτον τῆς ἀλωβήτου καὶ θείας ζωῆς καὶ μὴ τοῖς φθοροποιοῖς πάθεσι κατανεκρωθέντες ἀνάρμοστοι καὶ ἀκόλλητοι καὶ ἀσύζωοι γενώμεθα πρὸς τὰ θεῖα μέλη καὶ ὑγιέστατα. Χρὴ γὰρ ἡμᾶς, εἰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐφιέμεθα κοινωνίας, εἰς τὴν θειοτάτην αὐτοῦ κατὰ σάρκα ζωὴν ἀποσκοπεῦσαι καὶ τῇ πρὸς αὐτὴν ἀφομοιώσει τῆς ἰερᾶς ἀναμαρτησίας εἰς τὴν θεοειδῆ καὶ ἀλώβητον ἔξιν ἀναδραμεῖν. Οὕτω γὰρ ἐναρμονίως ἡμῖν τὴν πρὸς τὸ ὅμοιον κοινωνίαν δωρήσεται.

‘13 Ταῦτα τοῖς ἰερῶς δρωμένοις ὁ ἰεράρχης ἐμφαίνει τὰ μὲν ἐγκεκαλυμμένα δῶρα πρὸς τὸ ἐμφανὲς ἄγων τὸ δὲ ἐνιαῖον αὐτῶν εἰς πολλὰ διαιρῶν καὶ τῇ τῶν διανεμομένων πρὸς τὰ ἐν οἷς γίνεται κατ’ ἄκρον ἐνώσει κοινωνοὺς αὐτῶν ἀποτελῶν τοὺς μετέχοντας. Διαγράφει γὰρ ἐν τούτοις αἰσθητῶς ὑπ’ ὄψιν ἄγων Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν τὴν νοητὴν ἡμῶν ὡς ἐν εἰκόσι ζωὴν ἐκ τοῦ κατὰ τὸ θεῖον κρυφίου τῇ παντελεῖ καὶ ἀσυγχύτῳ

καθ’ ἡμᾶς ἐνανθρωπήσει φιλανθρώπως ἐξ ἡμῶν εἰδοποιούμενον καὶ πρὸς τὸ μεριστὸν ἡμῶν ἀναλλοιώτως ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν ἐνὸς προιόντα καὶ διὰ τῆς ἀγαθουργοῦ ταύτης φιλανθρωπίας εἰς μετουσίαν ἐαυτοῦ καὶ τῶν οἰκείων ἀγαθῶν καλοῦντα τὸ ἀνθρώπειον φῦλον, εἴπερ ἐνωθῶμεν αὐτοῦ τῇ θειοτάτῃ ζωῇ τῇ πρὸς αὐτὴν ἡμῶν κατὰ δύναμιν ἀφομοιώσει καὶ ταύτη πρὸς ἀλήθειαν κοινωνοὶ θεοῦ καὶ τῶν θείων ἀποτελεσθησόμεθα.

‘14 Μετασχὼν δὲ καὶ μεταδοὺς τῆς θεαρχικῆς κοινωνίας εἰς εὐχαριστίαν ἰερὰν καταλήγει μετὰ παντὸς τοῦ τῆς ἐκκλησίας ἰεροῦ πληρώματος.

‘Η μετοχὴ γὰρ τῆς μεταδόσεως ἥγεῖται καὶ τῆς μυστικῆς διανεμήσεως ἡ τῶν μυστηρίων μετάληψις. Αὕτη γὰρ ἡ καθολικὴ τῶν θείων εὔκοσμία καὶ τάξις· πρῶτον ἐν μετουσίᾳ γενέσθαι καὶ ἀποπληρώσει τὸν ἰερὸν

καθηγεμόνα τῶν δι' αὐτοῦ θεόθεν ἐτέροις δωρηθησομένων οὕτω τε καὶ ἄλλοις μεταδοῦναι. Διὸ καὶ ταῖς ἐνθέοις διδασκαλίαις οἱ τολμηρῶς ἀποκεχρημένοι πρὸ τῆς κατ' αὐτὰς πολιτείας καὶ ἔξεως ἀνίεροι καὶ ἔκφυλοι πάντη τῆς ἱερᾶς εἰσι θεσμοθεσίας. Ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν ἡλιακῶν μαρμαρυγῶν αἱ λεπτότεραι καὶ διειδέστεραι τῶν οὖσιῶν πρῶται τῆς εἰσρεούσης αἴγλης ἀποπληρούμεναι τὸ κατὰ πᾶν ἑαυτῶν ὑπερχεόμενον φῶς εἰς τὰς μετ' αὐτὰς ἡλιοειδῶς ἐποχετεύουσιν, οὕτω καὶ θείου παντὸς οὐ τολμητέον ἐτέροις ἡγήσασθαι τὸν μὴ κατὰ πᾶσαν ἔξιν αὐτοῦ γεγονότα θεοειδέστατον καὶ πρὸς τῆς θείας ἐπιπνοίας καὶ κρίσεως ἀρμοστὴν ἀναδεδειγμένον.

΄15΄Ἐν τούτοις ἡ πᾶσα τῶν ἱερῶν διακόσμησις ἱεραρχικῶς συναχθεῖσα καὶ τοῖς θειοτάτοις κοινωνήσασα μετ' εὐχαριστίας ἱερᾶς καταλήγει τὰς τῶν θεουργιῶν ἀναλόγως ἐπιγνούσα καὶ ὑμνήσασα χάριτας. Ὁστε οἱ τῶν θείων ἀμέτοχοι καὶ ἀγνῶτες οὐκ ἀν εἰς εὐχαριστίαν ἀφίκοιντο καίτοι κατ' οἰκείαν φύσιν ἀξίων οὖσῶν εὐχαριστεῖσθαι τῶν θειοτάτων δωρεῶν.

΄Αλλ' ὅπερ ἔφην, οὐδὲ προσβλέψαι ποτὲ τοῖς θείοις δώροις ἐκ τῆς ἐπὶ τὰ χείρω νεύσεως ἐθελήσαντες ἀχάριστοι πρὸς τὰς ἀπείρους τῶν θεουργιῶν

διαμεμενήκασι χάριτας. Γεύσασθε δέ φησι τὰ λόγια καὶ ἴδετε. Τῇ γὰρ ἱερᾶ τῶν θείων μυήσει τὰς μεγαλοδώρους αὐτῶν οἱ μυούμενοι χάριτας ἐπιγνώσονται καὶ τὸ θειότατον αὐτῶν ὑψος καὶ μέγεθος ἐν τῇ μεθέξει πανιέρως ἐποπτεύοντες τὰς ὑπερουρανίας εὐχαρίστως ὑμνήσουσι

τῆς θεαρχίας ἀγαθουργίας.

IV.

Τοσαῦτα τῆς ἀγιωτάτης συνάξεως ἐστι καὶ οὕτω καλὰ τὰ νοητὰ θεάματα τὴν πρὸς τὸ ἐν ἡμῶν, ὡς πολλάκις εἰρήκαμεν, ἱεραρχικῶς ἱερουργοῦντα κοινωνίαν καὶ σύναξιν. Άλλ' ἐστι ταύτης ὁμοταγὴς ἐτέρα τελεσιουργία· μύρου τελετὴν αὐτὴν οἱ καθηγεμόνες ἡμῶν ὀνομάζουσιν. Τὰ μέρη τοίνυν αὐτῆς ἐν τάξει κατὰ τὰς ἱερὰς εἰκόνας ἐπισκοπήσαντες, οὕτω πρὸς τὸ ἐν αὐτῆς διὰ τῶν μερῶν ἱεραρχικαῖς θεωρίαις ἀναχθησόμεθα.

Μυστήριον τελετῆς μύρου.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς συνάξεως τρόπον αἱ τῶν ἀτελειώτων ἀπολύονται τάξεις προηγησαμένων δηλαδὴ τῆς τε ἱεραρχικῆς ἐπὶ πᾶν τὸ ἱερὸν εὐόσμου περιαγωγῆς καὶ τῆς ψαλμικῆς ἱερολογίας καὶ τῆς τῶν θειοτάτων

λογίων ἀναγνώσεως. Εἶτα τὸ μύρον ὁ ἱεράρχης λαβὼν ἐπιτίθησι τῷ θείῳ θυσιαστηρίῳ περικεκαλυμμένον ὑπὸ δυοκαίδεκα πτέρυξιν ἱεραῖς ἀναβοώντων πάντων ἀγιωτάτῃ φωνῇ τὸ ἱερὸν τῆς τῶν θεολήπτων

προφητῶν ἐπιπνοίας μελώδημα, καὶ τὴν ἐπ’ αὐτῷ τελουμένην εὐχὴν ἀποπληρώσας ἐν ταῖς ἀγιωτάταις τῶν ἀφιερουμένων τελεταῖς αὐτῷ χρῆται πρὸς πᾶσαν σχεδὸν ἱεραρχικὴν τελεσιουργίαν.

Θεωρία.

Ἐν ᾧ μὲν εἰσαγωγικὴ τῆς τελειωτικῆς ταύτης ἱερουργίας ἀναγωγὴ διὰ τῶν κατὰ τὸ θεῖον μύρον ἵερῶς δρωμένων ἐκεῖνο οἶμαι δηλοῦ τὸ περικεκαλύφθαι τῶν θείων ἀνδρῶν τὸ κατὰ νοῦν ἵερὸν καὶ εὐώδες, ἥτις ἐνθέως ἐγκελεύεται τοῖς ἵεροῖς ἀνδράσι μὴ φαινομένας ἔχειν ἐπὶ δόξῃ κενῆ

τὰς κατ’ ἀρετὴν τοῦ κρυφίου θεοῦ καλὰς καὶ εὐώδεις ἀφομοιώσεις.

Ἄχραν-

τοι γάρ εἰσιν αἱ τοῦ θεοῦ κρυφίαι καὶ ὑπὲρ νοῦν εὐώδεις εὐπρέπειαι καὶ νοητῶς ἐμφαίνονται μόνοις τοῖς νοεροῖς ὁμοειδεῖς ἔχειν ἐθέλουσαι τὰς κατ’

ἀρετὴν ἐν ψυχαῖς ἀπαραφθάρτους εἰκόνας. Τὸ γὰρ τῆς θεοειδοῦς ἀρετῆς ἀπαράγραπτον εὖ μεμιμημένον τὸ ἄγαλμα πρὸς ἐκεῖνο τὸ νοητὸν καὶ εὐώδες ἀφορῶν κάλλος οὕτως ἐαυτὸ τυποῖ καὶ διαπλάττει πρὸς τὸ κάλλιστον μίμημα. Καὶ καθάπερ ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν εἰκόνων εἰ πρὸς τὸ ἀρχέτυπον εἴδος ὁ γραφεὺς ἀκλινῶς εἰσορᾷ πρὸς μηδὲν ἄλλο τῶν ὀρατῶν

ἀνθελκόμενος ἢ κατά τι μεριζόμενος αὐτὸν ἐκεῖνον ὅστις ἐστὶ τὸν γραφόμενον εἰ θέμις εἰπεῖν διπλασιάσει καὶ δείξει τὸν ἐκάτερον ἐν ἐκατέρῳ παρὰ τὸ τῆς οὐσίας διάφορον, οὕτω τοῖς φιλοκάλοις ἐν νῷ γραφεῦσιν ἡ πρὸς τὸ εὐώδες καὶ κρύφιον κάλλος ἀτενής καὶ ἀπαρέγκλιτος θεωρία τὸ ἀπλανὲς δωρήσεται καὶ θεοειδέστατον ἴνδαλμα. Εἰκότως οὖν πρὸς τὴν ὑπερουσίας εὐώδη καὶ νοητὴν εὐπρέπειαν οἵ θεῖοι γραφεῖς τὸ νοερὸν ἐαυτῶν ἀμεταστρέπτως εἰδοποιούντες οὐδεμίαν δρῶσι τῶν ἐν αὐτοῖς θεομιμήτων ἀρετῶν Εἰς τὸ θεαθῆναι κατὰ τὸ λόγιον τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ’ ἵερῶς ἐποπτεύουσιν ὡς ἐν εἰκόνι τῷ θείῳ μύρῳ τὰ τῆς ἐκκλησίας ἱερώτατα περικεκαλυμμένα. Διὸ καὶ αὐτοὶ τὸ κατ’ ἀρετὴν ἵερὸν καὶ θεοειδέστατον εἴσω τοῦ θεομιμήτου καὶ θεογράπτου νοὸς ἵερῶς περικαλύπτοντες πρὸς μόνην ἀποβλέπουσι τὴν ἀρχέτυπον νόησιν. Οὐδὲ γὰρ ἀθέατοι μόνον εἰσὶ τοῖς ἀνομοίοις, ἀλλ’ οὐδὲ αὐτοὶ πρὸς τὴν ἐκείνων καθέλκονται θέαν. “Οθεν ἐαυτοῖς ἀκολούθως οὐδὲ τῶν δοκούντων εἰκῇ καλῶν καὶ δικαίων ἀλλὰ τῶν ὄντων ὄντων ἐρῶσιν οὐδὲ πρὸς δόξαν δρῶσι τὴν ὑπὸ πλήθους ἀλόγως μακαριζομένην, ἀλλὰ τὸ καλὸν ἢ χεῖρον ἐφ’ ἐαυτοῦ θεομιμήτως κρίνοντες ἀγάλματα θεῖα τῆς θεαρχικωτάτης εἰσὶν εὐωδίας, ἥτις ἐφ’ ἐαυτῆς τὸ ἀληθῶς εὐώδες ἔχουσα πρὸς τὸ τοῖς πολλοῖς

ἀνομοίως δοκοῦν οὐκ ἐπιστρέφεται ταῖς ἀληθέσιν αὐτῆς εἰκόσιν ἐντυ-
πούσα τὸ ἀνυπόκριτον.

‘2 Φέρε δὴ λοιπὸν ἐπειδὴ τὴν ἐκτὸς εὐπρέπειαν ἐθεασάμεθα τῆς ὅλης
καλῆς ἱερουργίας, εἰς τὸ θειότερον αὐτῆς ἀποβλέψωμεν κάλλος, αὐτὴν
ἐφ' ἑαυτῆς ἀποκαλυψαμένην τὰ παραπετάσματα, θεώμενοι τὴν μακαρίαν
ἀποστίλβουσαν ἐμφανῶς αἴγλην καὶ τῆς ἀπερικαλύπτου τοῖς νοεροῖς
ἀποπληροῦσαν ἡμᾶς εὐωδίας. Οὐδὲ γὰρ ἡ φαινομένη τοῦ μύρου τελε-
σιουργία τοῖς περὶ τὸν ἱεράρχην ἐστὶν ἀκοινώνητος ἢ ἀθέατος, ἀλλὰ
τούναντίον ἄχρις αὐτῶν διήκουσα καὶ ἴστωσα τὴν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς
θεωρίαν ὑπ’ αὐτῶν ἱερῶς περικαλύπτεται καὶ τῆς πληθύος ἱεραρχικῶς
ἀποδιαστέλλεται. Τοῖς γὰρ ἐνθέοις ἀνδράσιν ἢ τῶν πανιέρων ἀκτίς ὡς
συγγενέσι τοῦ νοητοῦ φωτὸς καθαρῶς καὶ ἀμέσως ἐλλάμπουσα καὶ τὰς
νοερὰς αὐτῶν ἀντιλήψεις ἀπερικαλύπτως εὐωδιάζουσα πρὸς τὸ ὑφειμέ-
νον οὐκέτι ὁμοίως πρόεισιν, ἀλλ’ ὑπ’ αὐτῶν ὡς κρυφίων τοῦ νοητοῦ
θεωρῶν ἀνεκπομπεύτως εἰς τὸ τοῖς ἀνομοίοις ἄχραντον ὑπὸ πτερωτοῖς
αἰνίγμασι συγκαλύπτεται, δι’ ὧν ἱερῶν αἰνιγμάτων αἱ τῶν ὑποβεβη-
κότων εὔκοσμοι τάξεις ἀνάγονται πρὸς τὴν κατ’ αὐτὰς ἱερὰν ἀναλογίαν.

‘3 Ἐστι δὴ οὖν ὅπερ ἔφην ἡ νῦν ὑμνουμένη παρ’ ἡμῶν ἱερὰ τελε-
τουργία τῆς τελειωτικῆς τῶν ἱεραρχικῶν τάξεως καὶ δυνάμεως. Διὸ καὶ
ταύτην οἱ θεῖοι καθηγεμόνες ἡμῶν ὡς ὁμοταγή καὶ ταύτουργὸν τῷ τῆς
συνάξεως ἱερῷ τελεστηρίῳ ταῖς αὐταῖς εἰκόσιν ὡς τὰ πολλὰ καὶ
μυστικαῖς

διακοσμήσεσι καὶ ἱερολογίαις διετάξαντο. Καὶ τὸν μὲν ἱεράρχην ὡσαύτως
ὅψει τὴν ἀπὸ τοῦ θειοτέρου τόπου καλὴν εὐωδίαν εἰς τὰ ἔξῆς ἱερὰ
προφέροντα καὶ τῇ πρὸς τὸ ταύτὸν ἀναλύσει διδάσκοντα τῶν θείων τὴν
μετουσίαν ἐν ἄπασι μὲν γίνεσθαι κατ’ ἀξίαν τοῖς ἱεροῖς, ἀμείωτον δὲ εἶναι
καὶ ἀκίνητον πάντῃ καὶ εἴσω τῆς κατὰ θείαν ἵδρυσιν ἰδιότητος ἀπαραλ-
λάκτως ἐστηκυῖαν. Ἐπίσης δὲ πάλιν αἱ τῶν λογίων ὥδαι καὶ ἀναγνώσεις
τοὺς μὲν ἀτελέστους μαιεύονται πρὸς ζωηφόρον υἱόθεσίαν, ἐπιστροφὴν
δὲ ἱερὰν ποιοῦνται τῶν ἐναγῶς ἐνεργουμένων, ἀφαιροῦσι δὲ τὴν ἐναντίαν
πτοίαν καὶ θέλξιν ἐκ τῶν ἀνάνδρως ἐνεργουμένων τὸ τῆς θεοειδοῦς
ἔξεως

καὶ δυνάμεως ἀκρότατον ἀναλόγως αὐτοῖς ὑποδεικνῦσαι, καθ’ ἣν ἐκδει-
ματώσουσι μᾶλλον αὐτοὶ τὰς ἐναντίας δυνάμεις καὶ τῆς ἐτέρων ιατρείας
προστήσονται τὸ θεομιμήτως ἀκίνητον μὲν ἐκ τῶν οἰκείων καλῶν πρὸς
δὲ τὰς ἐναντίας πτοίας δραστήριον οὐκ ἔχοντες μόνον ἀλλὰ καὶ δωρού-
μενοι, τοῖς δὲ εἰς νοῦν ἱερὸν ἐκ τῶν χειρόνων μεταφοιτήσασιν ἔξιν ἱερὰν
ἐντίθενται πρὸς τὸ μὴ αῦθις ὑπὸ κακίας ἀλῶναι, τοὺς δὲ πρὸς τὸ εἶναι
πανάγνους ἐνδεεῖς τελέως ἀποκαθαίρουσιν, τοὺς δὲ ἱεροὺς ἄγουσιν ἐπὶ
τὰς θείας εἰκόνας καὶ ἐποψίας αὐτῶν καὶ κοινωνίας, ἐστιῶσι δὲ τοὺς
πανιέρους ἐν μακαρίοις καὶ νοητοῖς θεάμασιν ἀποπληροῦσαι τὸ ἐνοειδὲς

αὐτῶν τοῦ ἐνὸς καὶ ἐνοποιοῦσαι.

‘4 Τί δέ; Οὐχὶ καὶ τὰς μὴ πάντη καθαρὰς ὥν ἥδη μνήμην ἐποιησά-
μεθα, τάξεις ἀμιγῶς ἀπολύει κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς συνάξεως τρόπον ἡ
παροῦσα νῦν ἱερὰ τελετουργία, μόνοις ἐν εἰκόσιν ὀρωμένη τοῖς ἱεροῖς καὶ
πρὸς μόνων ἀμέσως τῶν πανιέρων ἱεραρχικαῖς ἀναγωγαῖς ἐποπτευομένη
καὶ ἱερουργούμενη; Ταῦτα μὲν οὖν ἥδη πολλάκις ἡμῖν εἰρημένα περιττόν
ἐστιν ὡς οἶμαι τοῖς αὐτοῖς ἐπανακυκλεῖν λόγοις καὶ μὴ πρὸς τὰ ἔξῆς
μεταβῆναι τὸν ἱεράρχην ἐνθέως ὁρῶντας ὑπὸ δυοκαίδεκα πτέρυξι περι-
κεκαλυμμένον ἔχοντα τὸ θεῖον μύρον καὶ τὴν παναγεστάτην ἐπ’ αὐτῷ
τελείωσιν ἱερουργοῦντα.

Λέγωμεν τοίνυν, ὡς ἡ τοῦ μύρου σύνθεσις συναγωγή τίς ἐστιν εὐπνόων
ὑλῶν ἐν ἑαυτῇ πλουσίως ἔχουσα ποιότητας εὔόσμους, ἥσ οἱ μετασχόντες
εὐωδιάζονται κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐγγενομένης αὐτοῖς
τοῦ εὐώδους μεθέξεως. Πεπείσμεθα δὲ εἶναι τὸν θεαρχικώτατον Ἰησοῦν
ὑπερουσίως εὐώδη νοηταῖς διαδόσεσι τὸ νοερὸν ἡμῶν ἀποπληροῦντα
θείας ἡδονῆς. Εἰ γὰρ ἡ τῶν αἰσθητῶν εὐωδῶν ἀντίληψις εὐπαθεῖν ποιεῖ
καὶ τρέφει σὺν ἡδονῇ πολλῇ τὸ τῶν ὀσφραντῶν ἡμῶν διακριτικὸν εἴπερ
ἀβλαβές τε εἴη καὶ πρὸς τὸ εὐῶδες ἐν συμμετρίᾳ κατάλληλον, ἀναλόγως
ἄν τις φαίη καὶ τὰς νοερὰς ἡμῶν δυνάμεις πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ὕφεσιν
ἀπαραφθάρτως διακειμένας ἐν τῇ τοῦ ἐν ἡμῖν κριτικοῦ φυσικῇ ῥώσει
κατὰ

τὰ θεουργικὰ μέτρα καὶ τὴν κατάλληλον τοῦ νοὸς πρὸς τὸ θεῖον ἐπι-
στροφὴν ἐν ἀντιλήψει τῆς θεαρχικῆς εὐωδίας γίνεσθαι καὶ εὐπαθείας
ἱερᾶς

πληροῦσθαι καὶ θειοτάτης τροφῆς. Οὐκοῦν ἡ τοῦ μύρου συμβολικὴ
σύνθεσις ὡς ἐν μορφώσει τῶν ἀμορφώτων αὐτὸν ἡμῖν ὑπογράφει τὸν
Ἰησοῦν πηγαῖον ὅντα τῶν θείων εὐωδῶν ἀντιλήψεων ὅλβον ἀναλογίαις
θεαρχικαῖς εἰς τὰ θεοειδέστατα τῶν νοερῶν ἀναδιδόντα τοὺς θειοτάτους
ἀτμούς, ἐφ’ οὓς οἱ νόες εὐπαθῶς ἡδόμενοι καὶ τῶν ἱερῶν ἀντιλήψεων
ἀποπληρούμενοι τροφῇ νοητῇ χρῶνται τῇ πρὸς τὸ νοερὸν αὐτῶν εἰς-
δύσει τῶν κατὰ θείαν μέθεξιν εὐωδῶν διαδόσεων.

‘5 Ἐστι δὲ ὡς οἶμαι δῆλον, ὅτι ταῖς ὑπὲρ ἡμᾶς οὐσίαις ὡς θειοτέραις
ἡ τῆς πηγαίας εὐωδίας ἀνάδοσις ἐγγυτέρα πώς ἐστιν καὶ μᾶλλον ἑαυτὴν
ἐκφαίνει καὶ διαδίδωσιν, εἰς τὸ διειδέστατον αὐτῶν καὶ εὐεκτικὸν τῆς
κατὰ νοῦν ἀντιληπτικῆς δυνάμεως ἀφθόνως ὑπερβλύζουσα καὶ πολυ-
πλασίως εἰσδυομένη, πρὸς δὲ τὰ τῶν νοερῶν ὑφειμένα καὶ μὴ ὡσαύτως
δεκτικὰ τὴν ὑπερτάτην ἀχράντως ἀποκρύψασα θέαν καὶ μέθεξιν ἀναλό-
γοις τῶν μετεχόντων ἀτμοῖς ἐν συμμετρίᾳ θεαρχικῇ διαδίδοται. Τῶν ὑπὲρ
ἡμᾶς οὖν ἀγίων οὐσιῶν ἡ τόσον ὑπερκειμένη τῶν Σεραφὶμ τάξις ἐν τῇ
τῶν πτερῶν δυοκαίδεκάδι σημαίνεται περὶ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶσα καὶ ἴδρυ-
μένη τοῖς μακαριωτάτοις αὐτοῦ θεάμασιν ὡς θεμιτὸν ἐπιβάλλουσα καὶ

τῆς νοητῆς διαδόσεως ἵερῶς ἐν πανάγνοις ὑποδοχαῖς ἀποπληρουμένη καὶ τὴν πολυύμνητον αἰσθητῶς εἰπεῖν ἀσιγήτοις στόμασιν ἀνακράζουσα θεολογίαν. Ἡ γὰρ ἱερὰ τῶν ὑπερκοσμίων νοῶν γνῶσις ἀκάματός τε ἐστιν καὶ ἀκατάληκτον ἔχει τὸν θεῖον ἔρωτα κακίας τε ἄμα πάσης ὑπερκεῖται καὶ λήθης, ὅθεν ὡς οἶμαι τὸ τῆς ἀσιγήτου κραυγῆς ὑπαινίσσεται τὴν αἰώνιον αὐτῶν καὶ ἀμετάστατον ἐν συντονίᾳ πάσῃ καὶ εὐχαριστίᾳ τῶν θείων ἐπιστήμην καὶ νόησιν.

‘6 Τὰς μὲν οὖν ἀσωμάτους τῶν Σεραφὶμ ἰδιότητας ἐν τοῖς λογίοις αἰσθηταῖς εἰκόσι τῶν νοητῶν ἐκφαντορικαῖς ἵερῶς ἀναγεγραμμένας ἐν τοῖς διακόσμοις τῶν ὑπερουρανίων ἵεραρχιῶν ὡς οἶμαι καλῶς ἐθεασάμεθα

καὶ τοῖς σοῖς νοεροῖς ὁφθαλμοῖς ὑπεδείξαμεν. “Ομως, ἐπειδὴ [καὶ νῦν] οἱ τὸν ἵεράρχην ἵερῶς περιεστῶτες αὐτὴν ἡμῖν ἐκείνην ἀποτυποῦσι τὴν ὑπερτάτην διακόσμησιν, ἐν ἐπιτομῇ καὶ νῦν ἀϋλοτάταις ὅψεσι τὴν θεοειδεστάτην αὐτῶν ἀγλαῖαν ὄψομεθα.

‘7 Τὸ μὲν οὖν ἀπειροπρόσωπον αὐτῶν καὶ πολύπουν ἐκφαντορικόν ἐστιν ὡς οἶμαι τῆς πολυθεάμονος αὐτῶν εἰς τὰς θειοτάτας ἐλλάμψεις ἰδιότητος καὶ τῆς ἀεικινήτου καὶ πολυπόρου τῶν θείων ἀγαθῶν νοήσεως· τὴν δὲ τῶν πτερῶν ὡς τὰ λόγια φησιν ἔξαπλῆν θέσιν οὐκ ἀριθμὸν ἵερὸν ἐμφαίνειν οἴομαι κατὰ τὸ δόξαν ἐτέροις, ἀλλ’ ὅτι τῆς περὶ θεὸν ὑπερτάτης

οὐσίας καὶ τάξεως ἀναγωγικὰ καὶ ἀπόλυτα παντελῶς ἐστι καὶ ὑπερκόσμια τὰ πρῶτα καὶ μέσα καὶ τελευταῖα τῶν νοερῶν αὐτῆς καὶ θεοειδῶν δυνάμεων. Ὅθεν ἡ τῶν λογίων ἵερωτάτη σοφία τὴν τῶν πτερῶν διάπλασιν ἵερογραφοῦσα περὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ μέσα καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἐντίθησι τὰ πτερὰ τὸ καθόλου πτερωτὸν αὐτῶν αἰνισσομένη καὶ παντοδαπὸν τῆς ἐπὶ τὸ ὄντως ὃν ἀναγωγικῆς δυνάμεως. ‘8 Εἰ δὲ τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς πόδας καλύπτουσι καὶ μόνοις πέτανται μέσοις πτεροῖς, ἐννόησον ἵερῶς ὅτι τοσοῦτον ἔξηρημένη τῶν ὑπερτάτων οὐσιῶν ἡ τάξις εὐλαβής ἐστι περὶ τὰ τῶν νοήσεων αὐτῆς ὑψηλότερα καὶ βαθύτερα καὶ μέσοις πτεροῖς ἐν συμμετρίᾳ πρὸς θεοπτίαν ἀνάγεται τοῖς θείοις ζυγοῖς

ὑποτιθεῖσα τὴν οἰκείαν ζωὴν καὶ πρὸς αὐτῶν ἵερῶς εὐθετουμένη πρὸς τὴν ἑαυτῆς ἐπιγνωμοσύνην.

‘9 Τὸ δὲ τοῖς λογίοις εἰρημένον ὡς Ἐκέκραγον ἐτερος πρὸς τὸν ἐτερον ἐκεῖνο οἶμαι δηλοῦν ὅτι τῶν θεοπτικῶν αὐτῶν νοήσεων ἀλλήλοις ἀφθόνως μεταδιδόσιν. Καὶ τοῦτο δὲ ἵερᾶς ἀξιώσωμεν μνήμης ὡς ἡ τῶν λογίων Ἐβραία φωνὴ κατ’ ἐμφατικὴν ἐπωνυμίαν καλεῖ τὰς ἀγιωτάτας τῶν Σεραφὶμ οὐσίας ἐκ τοῦ κατὰ θείαν καὶ ἀεικινήτον ζωὴν διαπύρου καὶ ὑπερζέοντος. ‘10 Εἴπερ οὖν, ὡς οἱ τὰς Ἐβραίων ἀφερμηνεύσαντές φασιν, οἱ θειότατοι Σεραφὶμ ἐμπρησταὶ καὶ θερμαίνοντες ὑπὸ τῆς θεολογίας

ώνομάσθησαν ἐκφαντορικῷ τῆς οὐσιώδους αὐτῶν ἔξεως ὀνόματι, τοῦ θείου μύρου κατὰ συμβολικὴν εἰκονογραφίαν ἀνακινητικὰς ἔχουσι δυνάμεις εἰς ἐκφανσιν αὐτὸν καὶ δραστικωτέρων ἀτμῶν διάδοσιν ἐκκαλουμένας. Ἡ γὰρ ὑπὲρ νοῦν εὐώδης οὐσία πρὸς τῶν διαπύρων καὶ καθαρωτάτων νοῶν εἰς ἐκφανσιν ἀνακινεῖσθαι φιλεῖ καὶ τὰς θειοτάτας αὐτῆς ἐπιπνοίας ἐν πανολβίαις διαδόσεσι δωρεῖται τοῖς οὗτοις αὐτὴν ὑπερκοσμίως ἐκκαλουμένοις.

Οὐκοῦν ἡ θειοτάτη τῶν ὑπερουρανίων οὐσιῶν τάξις οὐκ ἡγνόηκε τὸν θεαρχικώτατον Ἰησοῦν εἰς τὸ ἀγιάζεσθαι κατεληλυθότα, νοεῖ δὲ αὐτὸν ἰερῶς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἔαυτὸν ὑφέντα διὰ θείαν καὶ ἄρρητον ἀγαθότητα,

καὶ πρὸς τοῦ πατρὸς ἔαυτοῦ τε καὶ τοῦ πνεύματος ἀνθρωποπρεπῶς ἀγιαζόμενον δρῶσα τὴν οἰκείαν οἴδεν ἀρχήν, ἐν οἷς ἀν θεαρχικῶς δρᾷ, τὸ κατ' οὐσίαν ἀναλλοίωτον ἔχουσαν. "Οθεν ἡ τῶν ἰερῶν συμβόλων παράδοσις ἀγιαζόμενῷ τῷ θείῳ μύρῳ τοὺς Σεραφὶμ περιίστησιν ἀπαράλλακτον εἰδυῖα καὶ διαγράφουσα τὸν Χριστὸν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ὁλικῇ πρὸς ἀλήθειαν ἐνανθρωπήσει. Καὶ προσέτι τὸ θειότερον, ὅτι τῷ θείῳ μύρῳ χρῆται πρὸς παντὸς ἰεροῦ τελεσιουργίαν ἐναργῶς ὑποδεικνῦσα κατὰ τὸ λόγιον ἀγιάζοντα τὸν ἀγιαζόμενον ὡς ἀεὶ ταύτὸν ὅντα ἔαυτῷ κατὰ πᾶσαν τὴν θεαρχικὴν ἀγαθουργίαν.

Διὸ καὶ τῆς ἰερᾶς θεογενεσίας ἡ τελεσιουργὸς δωρεὰ καὶ χάρις ἐν ταῖς τοῦ μύρου τελεῖται θειοτάταις τελειώσεσιν. "Οθεν ὡς οἶμαι καὶ τῷ καθαρτικῷ βαπτιστηρίῳ τὸ μύρον ἐν σταυροειδέσι βιολαῖς ἐπιχέων ὁ ἵεράρχης ὑπ' ὅψιν ἄγει τοῖς θεωρητικοῖς ὄφθαλμοῖς ἄχρις καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου διὰ σταυροῦ τὸν Ἰησοῦν ὑπὲρ τῆς ἡμῶν θεογενεσίας καταδυόμενον αὐτῇ τῇ θείᾳ καὶ ἀκρατήτῳ καθόδῳ τοὺς εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ κατὰ τὸ κρύφιον λόγιον βαπτιζομένους ἐκ τῆς τοῦ φθοροποιοῦ θανάτου παλαιᾶς καταπόσεως ἀγαθοπρεπῶς ἀνασπῶντα καὶ ἀνακαινίζοντα πρὸς ἔνθεον καὶ αἰώνιον ὕπαρξιν.

‘11 Ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτῷ τῷ τελεσθέντι τὴν ἰερωτάτην τῆς θεογενεσίας τελετὴν τὴν τοῦ θεαρχικοῦ πνεύματος ἐπιφοίτησιν ἡ τοῦ μύρου δωρεῖται τελειωτικὴ χρῖσις ὑποτυπούσης ὡς οἶμαι τῆς ἰερᾶς τῶν συμβόλων εἰκονογραφίας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δι' ἡμᾶς ἀνθρωποπρεπῶς τῷ θεαρχικῷ πνεύματι καθαγιασθέντος ἀναλλοίωτῷ τῇ οὐσιώδους θεότητος ἔξει τὸ θειότατον πνεῦμα χορηγούμενον.

‘12 Καὶ τοῦτο δὲ ἰεραρχικῶς ἐννόησον, ὅτι καὶ τοῦ θείου θυσιαστηρίου τὴν ἰερὰν τελείωσιν ἡ τῶν ἀγιωτάτων τελετῶν θεσμοθεσία ταῖς τοῦ ἰερωτάτου μύρου τελετουργεῖ παναγέσιν ἐπιχύσεσιν. "Εστι δὲ ὑπερουράνιος καὶ ὑπερούσιος ἡ θεουργία, πάσης τῆς θεουργικῆς ἡμῶν ἀγιαστείας ἀρχὴ καὶ οὐσία καὶ τελεσιουργὸς δύναμις. Εἰ γάρ ἐστι τὸ θειότατον

ήμῶν θυσιαστήριον Ἰησοῦς, ἡ θεαρχικὴ τῶν θείων νοῶν ἀφιέρωσις, ἐν ὃ, κατὰ τὸ λόγιον, ἀφιερούμενοι καὶ μυστικῶς ὀλοκαυτούμενοι τὴν προσαγωγὴν ἔχομεν, ὑπερκοσμίοις ὀφθαλμοῖς ἐποπτεύσωμεν αὐτὸ τὸ θειότατον θυσιαστήριον, ἐν ὃ τὰ τελούμενα τελεῖται καὶ ἀγιάζεται, πρὸς αὐτοῦ τοῦ θειοτάτου μύρου τελούμενον. Ἀγιάζει γὰρ ὑπὲρ ήμῶν ἑαυτὸν ὁ παναγιώτατος Ἰησοῦς καὶ πάσης ήμᾶς ἀγιαστείας ἀποπληροῦ τῶν ἐπ’ αὐτῷ τελουμένων οἰκονομικῶς εἰς ήμᾶς ὡς θεογεννήτους λοιπὸν ἀγαθουργικῶς διαβαίνοντων. Ὁθεν ὡς οἶμαι κατὰ νοῦν ιεραρχικὸν θεοπαραδότως οἱ θεῖοι τῆς καθ’ ήμᾶς ιεραρχίας καθηγεμόνες τὴν πάνσεμνον ταύτην ιερουργίαν μύρου τελετὴν ἐκ τοῦ τελουμένου πραγματικῶς ὄνομάζουσιν, ὡς ἂν τις φαίη θεοῦ τελετήν, ἐκατέρῳ νῷ τὴν θείαν αὐτῆς τελετουργίαν ὑμνοῦντες. Ἐστι γὰρ αὐτοῦ τελετὴ καὶ τὸ δι’ ήμᾶς ἀνθρωποπρεπῶς ἀγιάζεσθαι καὶ τὸ θεουργικῶς ἅπαντα τελεῖν καὶ ἀγιάζειν τὰ τελούμενα.

Τὸ δὲ ιερὸν τῆς τῶν θεολήπτων προφητῶν ἐπιπνοίας μελώδημά φασιν οἱ τὰ Ἐβραίων εἰδότες τὸ αἶνος θεοῦ δηλοῦν ἢ τὸ Αἰνεῖτε τὸν κύριον. Ἀπάσης οὖν ιερᾶς θεοφανείας καὶ θεουργίας ἐν τῇ ποικίλῃ συνθέσει τῶν ιεραρχικῶν συμβόλων ιερογραφουμένης οὐκ ἀνάρμοστόν ἐστι μεμνῆσθαι τῆς θεοκινήτου τῶν προφητῶν ὑμνολογίας. Διδάσκει γὰρ εὐαγῶς τε ἄμα καὶ ιεροπρεπῶς αἴνων ιερῶν ἀξίας εἶναι τὰς θεαρχικὰς ἀγαθουργίας.

V.

‘1 Αὕτη μὲν ἡ θειοτάτη τοῦ μύρου τελετουργία. Καιρὸς δ’ ἀν εἴη μετὰ τὰς θείας ιερουργίας αὐτὰς ἐκθέσθαι τὰς ιερατικὰς τάξεις τε καὶ ἀποκληρώσεις δυνάμεις τε αὐτῶν καὶ ἐνεργείας καὶ τελειώσεις καὶ τὴν ὑπ’ αὐτὰς τριάδα τῶν ὑποβεβηκυιῶν τάξεων, ὅπως ἀν ἀποδειχθείη τῆς καθ’ ήμᾶς ιεραρχίας ἡ διακόσμησις τὸ μὲν ἄτακτον καὶ ἀκόσμητον καὶ συμπεφορημένον ἀμιγῶς ἀποδιαστέλλουσα καὶ ἀποκληροῦσα, τὸ κόσμιον δὲ καὶ τεταγμένον καὶ εὐσταθὲς ἐν ταῖς κατ’ αὐτὴν ἀναφαίνουσα τῶν

ιερῶν τάξεων ἀναλογίαις.

Καὶ τὴν μὲν ἀπάσης ιεραρχίας τριαδικὴν διαίρεσιν ἐν ταῖς ἥδη παρ’ ήμῶν ὑμνημέναις ιεραρχίαις ὡς οἶμαι καλῶς ἔξεθέμεθα φήσαντες, ὡς ἡ καθ’ ήμᾶς ιερὰ παράδοσις ἔχει, πᾶσαν ιεραρχικὴν πραγματείαν εἰς τὰς δσιωτάτας τελετὰς διαιρεῖσθαι καὶ τοὺς ἐνθέους αὐτῶν ἐπιστήμονας καὶ μύστας καὶ τοὺς ὑπ’ αὐτῶν ιερῶς τελουμένους. ‘2 Οὐκοῦν ἡ μὲν ἀγιωτάτη τῶν ὑπερουρανίων οὖσιῶν ιεραρχία τελετὴν μὲν ἔχει τὴν κατὰ δύναμιν οἰκείαν θεοῦ καὶ τῶν θείων ἀϋλοτάτην νόησιν καὶ τὴν τοῦ θεοειδοῦς ὀλόκληρον καὶ ὡς ἐφικτὸν θεομίμητον ἔξιν, φωταγωγοὺς δὲ καὶ

πρὸς τὴν ιερὰν ταύτην τελείωσιν ἡγεμόνας τὰς περὶ θεὸν πρωτίστας

ούσιας. Αὗται γὰρ εἰς τὰς ὑποβεβηκούσιας ιερὰς τάξεις ἀγαθοειδῶς καὶ ἀναλόγως διαπορθμεύουσι τὰς δωρουμένας αὐταῖς ἀεὶ θεουργικὰς γνώσεις ὑπὸ τῆς αὐτοτελοῦς καὶ σοφοποιοῦ τῶν θείων νοῶν θεαρχίας. Αἱ δὲ τῶν πρώτων ούσιῶν ὑφειμέναι διακοσμήσεις ὡς δι’ ἐκείνων ιερῶς ἀναγόμεναι πρὸς τὴν θεουργὸν τῆς θεαρχίας ἔλλαμψιν αἱ τελούμεναι τάξεις εἰσί τε καὶ ἀληθῶς ὀνομάζονται.

Μετ’ ἐκείνην δὲ τὴν οὐρανίαν καὶ ὑπερκόσμιον ιεραρχίαν εἰς τὰ καθ’ ἡμᾶς ἀγαθουργικῶς ἡ θεαρχία τὰς ιερωτάτας αὐτῆς δωρεὰς προφέρουσα

νηπίοις μὲν οὖσι κατὰ τὸ λόγιον ἐδωρήσατο τὴν κατὰ νόμον ιεραρχίαν ἀμυδραῖς τῶν ἀληθῶν εἰκόσι καὶ πορρωτάτοις τῶν ἀρχετύπων ἀπεικονίσμασι καὶ δυσθεωρήτοις αἰνίγμασι καὶ τύποις οὐκ εύδιάκριτον ἔχουσι τὴν ἐγκεκαλυμμένην αὐτοῖς θεωρίαν ἀνάλογον φῶς ὡς ἀσθενέσιν ὅψεσιν ἀβλαβῶς ἐπιλάμψασα. Ταύτη δὲ τῇ κατὰ νόμον ιεραρχίᾳ τελετὴ μὲν ἡ πρὸς τὴν πνευματικὴν λατρείαν ἀναγωγή, χειραγωγοὶ δὲ πρὸς ταύτην οἱ τὴν ἄγιαν ἐκείνην σκηνὴν ὑπὸ Μωϋσέως ιερῶς μυηθέντες τοῦ πρώτου τῶν κατὰ νόμον ιεραρχῶν μύστου καὶ ἡγεμόνος, πρὸς ἣν ιερὰν σκηνὴν εἰσαγωγικῶς ιερογραφῶν τὴν κατὰ νόμον ιεραρχίαν εἰκόνα τύπου δειχθέντος αὐτῷ κατὰ τὸ Σίναιον ὅρος ἐκάλει πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον ιερουργούμενα, τελούμενοι δὲ οἱ πρὸς τῶν νομικῶν συμβόλων ἀναλόγως ἐπὶ τελεωτέραν μύησιν ἀναγόμενοι.

Τὴν τελεωτέραν δὲ μύησιν ἡ θεολογία τὴν καθ’ ἡμᾶς ιεραρχίαν φησὶν ἀποπλήρωσιν αὐτὴν ἐκείνης ἀποκαλοῦσα καὶ ιερὰν λῆξιν. Ἐστι δὲ καὶ οὐρανία καὶ νομικὴ κοινωνικῶς τῇ μεσότητι τῶν ἄκρων ἀντιλαμβανομένη,

τῇ μὲν κοινωνοῦσα ταῖς νοεραῖς θεωρίαις, τῇ δὲ ὅτι καὶ συμβόλοις αἰσθητοῖς ποικίλλεται καὶ δι’ αὐτῶν ιερῶς ἐπὶ τὸ θεῖον ἀνάγεται. Τὸ τρισσὸν δὲ ὠσαύτως ἔχει τῆς ιεραρχικῆς διαιρέσεως εἰς τὰς ἀγιωτάτας τῶν τελετῶν ιερουργίας διαιρουμένη καὶ τοὺς θεοειδεῖς τῶν ιερῶν ὑπηρέτας καὶ τοὺς ὑπ’ αὐτῶν ἀναλόγως ἐπὶ τὰ ιερὰ προσαγομένους. Ἐκάστη δὲ τῶν τριῶν τῆς καθ’ ἡμᾶς ιεραρχίας διαιρέσεων ἀκολούθως τῇ νομικῇ καὶ τῇ θειοτέρᾳ τῶν καθ’ ἡμᾶς ιεραρχίᾳ πρώτῃ καὶ μέσῃ καὶ τελευταίᾳ τάττεται δυνάμει τῆς τε ιεροπρεποῦς ἀναλογίας προμηθουμένη καὶ τῆς ἀπάντων εὐκόσμου καὶ κατὰ τάξιν ἐναρμονίου καὶ συνδετικῆς κοινωνίας. Ἡ μὲν οὖν ἀγιωτάτη τῶν τελετῶν ιερουργία πρώτην μὲν ἔχει θεοειδῆ δύναμιν τὴν ιερὰν τῶν ἀτελέστων κάθαρσιν, μέσην δὲ τὴν τῶν καθαρθέντων φωτιστικὴν μύησιν, ἐσχάτην δὲ καὶ τῶν προτέρων συγκεφαλαιωτικὴν τὴν τῶν μυηθέντων ἐν ἐπιστήμῃ τῶν οἰκείων μυήσεων τελείωσιν. Ἡ δὲ τῶν ιερουργῶν διακόσμησις ἐν μὲν τῇ δυνάμει τῇ πρώτῃ διὰ τῶν τελετῶν ἀποκαθαίρει τοὺς ἀτελέστους, ἐν τῇ μέσῃ δὲ φωταγωγεῖ τοὺς καθαρθέντας, ἐν ἐσχάτῃ δὲ καὶ ἀκροτάτῃ τῶν ιερουργῶν δυνάμεων

ἀποτελειοῖ τοὺς τῷ θείῳ φωτὶ κεκοινωνηκότας ἐν ταῖς τῶν θεωρηθεισῶν ἐλλάμψεων ἐπιστημονικαῖς τελειώσεσιν. Ἡ δὲ τῶν τελουμένων δύναμις ἡ πρώτη μέν ἔστιν ἡ καθαιρομένη, μέση δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν ἡ φωτιζομένη καί τινων ἰερῶν θεωρητική, τελευταία δὲ καὶ θειοτέρα τῶν ἄλλων ἡ τῶν ἰερῶν φωτισμῶν ὃν ἐγεγόνει θεωρός, ἐλλαμπομένη τὴν τελειωτικὴν ἐπιστήμην.

Τῆς μὲν οὖν ἀγίας τῶν τελετῶν ἰερουργίας ἡ τρισσὴ δύναμις ὅμνηται τῆς μὲν ἰερᾶς θεογενεσίας ἐκ τῶν λογίων ἀποδειχθείσης καθάρσεως καὶ φωτιστικῆς ἐλλάμψεως, τῆς συνάξεως δὲ καὶ τῆς τοῦ μύρου τελετῆς τελειωτικῆς τῶν θεουργιῶν γνώσεως καὶ ἐπιστήμης, δι’ ἣς ἰερῶς ἡ πρὸς τὴν θεαρχίαν ἐνοποιὸς ἀναγωγὴ καὶ μακαριωτάτη κοινωνία τελεσιουργεῖται. Νῦν δὲ τὴν ἰερατικὴν διακόσμησιν ἔξῆς ἀφηγητέον εἰς καθαρτικὴν καὶ φωτιστικὴν καὶ τελειωτικὴν εὐταξίαν διαιρουμένην.

‘4 Θεσμὸς μὲν οὗτός ἔστι τῆς θεαρχίας ὁ πανίερος τὸ διὰ τῶν πρώτων τὰ δεύτερα πρὸς τὸ θειότατον αὐτῆς ἀνάγεσθαι φέγγος. Ἡ οὐχὶ καὶ τὰς αἰσθητὰς τῶν στοιχείων οὐσίας δρῶμεν εἰς τὰ μᾶλλον αὐταῖς συγγενέστερα πρῶτον ιούσας καὶ δι’ ἐκείνων ἐφ’ Ἑ τερα τὴν οἰκείαν διείσας ἐνέργειαν; Εἰκότως οὖν ἡ πάσης ἀοράτου καὶ δρατῆς εὐκοσμίας ἀρχὴ καὶ ἵδρυσις εἰς τοὺς θεοειδεστέρους πρώτως ἐνδίδωσι τὰς θεουργικὰς ἀκτῖνας ἴεναι καὶ δι’ ἐκείνων ὡς διειδεστέρων νοῶν καὶ πρὸς μετοχὴν φωτὸς καὶ μετάδοσιν οἰκείως ἔχόντων εἰς τοὺς ὑφειμένους ἀναλόγως αὐτοῖς ἐλλάμπει καὶ ἐπιφαίνεται. Τούτων οὖν ἔστι τῶν πρώτως θεοπτικῶν τὸ τοῖς δευτέροις ἀφθόνως ἐν συμμετρίᾳ τῇ κατ’ αὐτοὺς ὑποδεῖξαι

τὰ πρὸς αὐτῶν ἰερῶς ἐποπτευθέντα θεῖα θεάματα, καὶ τὸ μυῆσαι τὰ ἰεραρχικὰ τῶν μετ’ ἐπιστήμης τελειωτικῆς τὰ θεῖα τῆς κατ’ αὐτοὺς ἰεραρχίας ἄπαντα καλῶς μυηθέντων καὶ τὴν τελεσιουργὸν τοῦ μυῆσαι δύναμιν προσειληφότων, καὶ τὸ μεταδοῦναι κατ’ ἀξίαν τὰ ίερὰ τῶν ἐπιστημονικῶς καὶ ὀλοκλήρως μετασχόντων τῆς ἰερατικῆς τελειώσεως.

‘5 Οὐκοῦν ἡ θεία τῶν ἰεραρχῶν τάξις πρώτη μέν ἔστι τῶν θεοπτικῶν τάξεων, ἀκροτάτη δὲ καὶ ἐσχάτη πάλιν ἡ αὐτή. Καὶ γὰρ εἰς αὐτὴν ἀποτελευτᾷ καὶ ἀποπληροῦται πᾶσα τῆς καθ’ ἡμᾶς ἰεραρχίας ἡ διακόσμησις. Ὡς γὰρ ἄπασαν ἰεραρχίαν δρῶμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀποπεραιουμένην, οὕτως ἐκάστην εἰς τὸν οἰκεῖον ἐνθεον ἰεράρχην. Ἡ δὲ τῆς ἰεραρ-

χικῆς τάξεως δύναμις ἐν πάσαις χωρεῖ ταῖς ἰεραῖς ὄλότησι καὶ διὰ πασῶν τῶν ἰερῶν τάξεων ἐνεργεῖ τὰ τῆς οἰκείας ἰεραρχίας μυστήρια. Ἐκκρίτως δὲ αὐτῇ παρὰ τὰς λοιπὰς τάξεις εἰς αὐτουργίαν ὁ θεῖος θεσμὸς ἀπονενέμηκε τὰς θειοτέρας ἰερουργίας· αὗται δέ εἰσιν αἱ τελεσιουργοὶ τῆς θεαρχικῆς δυνάμεως εἰκόνες ἀποτελειοῦσαι πάντα τὰ θειότατα σύμβολα καὶ πάσας τὰς ίερὰς διακοσμήσεις. Εἰ γὰρ καὶ πρὸς τῶν ἰερέων

τελοῦνται

τινα τῶν σεβασμίων συμβόλων, ἀλλ' οὕποτε τὴν Ἱερὰν θεογενεσίαν ὁ
ἱερεὺς ἐνεργήσει τοῦ θειοτάτου μύρου χωρὶς οὐδὲ τὰ τῆς θείας
κοινωνίας

τελέσει μυστήρια μὴ τῷ θειοτάτῳ θυσιαστηρίῳ τῶν κοινωνικῶν ἐπιτε-
θέντων συμβόλων. Ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς Ἱερεὺς ἔσται μὴ πρὸς τῶν Ἱεραρχικῶν
τελειώσεων εἰς τοῦτο κεκληρωμένος. Ὁθεν ἡ θεία θεσμοθεσία τὴν τῶν
ἱερατικῶν τάξεων ἀγιαστείαν καὶ τὴν τοῦ θείου μύρου τελείωσιν καὶ τὴν
ἱερὰν τοῦ θυσιαστηρίου τελετουργίαν ταῖς τῶν ἐνθέων Ἱεραρχῶν τελε-
σιουργοῖς δυνάμεσιν ἑνιαίως ἀπεκλήρωσεν.

Ἐστιν οὖν ἡ Ἱεραρχικὴ τάξις ἡ τῆς τελειωτικῆς δυνάμεως ἀνα-
πεπλησμένη τὰ τελεσιουργὰ τῆς Ἱεραρχίας ἐκκρίτως τελετουργοῦσα καὶ
τὰς ἐπιστήμας τῶν Ἱερῶν ἐκφαντορικῶς μυοῦσα καὶ ἐκδιδάσκουσα τὰς
ἀναλόγους αὐτῶν καὶ Ἱερᾶς ἔξεις τε καὶ δυνάμεις. Ἡ δὲ τῶν Ἱερέων
φωταγωγικὴ τάξις ἐπὶ τὰς θείας τῶν τελετῶν ἐποψίας χειραγωγεῖ τοὺς
τελουμένους ὑπὸ τῇ τῶν ἐνθέων Ἱεραρχῶν τάξει καὶ μετ' αὐτῆς Ἱερουρ-
γοῦσα τὰς οἰκείας Ἱερουργίας, ἐν οἷς μὲν αὐτὴ δρᾶ τὰς θεουργίας ὑπο-
δεικνῦσα διὰ τῶν Ἱερωτάτων συμβόλων καὶ θεωρητικοὺς τοὺς
προσιόντας

ἀποτελοῦσα καὶ τῶν ὄσιων τελετῶν κοινωνούς, εἰς τὸν Ἱεράρχην δὲ
ἀναπέμπουσα τοὺς τῆς ἐπιστήμης τῶν θεωρηθεισῶν Ἱερουργιῶν ἐφιεμέ-
νους. Ἡ δὲ τῶν λειτουργῶν τάξις ἡ καθαρτικὴ καὶ τῶν ἀνομοίων δια-
κριτικὴ πρὸ τῆς ἐπὶ τὰς τῶν Ἱερέων Ἱερουργίας προσαγωγῆς ἀποκαθαίρει
τοὺς προσιόντας ἀμιγεῖς αὐτοὺς ἀποτελοῦσα τῶν ἐναντίων καὶ πρὸς
ἱερουργικὴν ἐποψίαν καὶ κοινωνίαν ἐπιτηδείους. Ὁθεν ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς
θεογενεσίας οἱ λειτουργοὶ τὸν προσιόντα τῆς παλαιᾶς ἀπογυμνοῦσιν
ἐσθῆτος, ἔτι μὴν καὶ ὑπολύουσι καὶ πρὸς δυσμὰς εἰς ἀποταγὴν ἴστωσι
καὶ αὐθις πρὸς ἔω μετάγουσι [τῆς καθαρτικῆς γάρ εἰσι τάξεως καὶ
δυνάμεω]ς ἀποβάλλειν ὀλικῶς ἐγκελευόμενοι τοῖς προσιοῦσι τὰς τῆς
προτέρας ζωῆς ἀμφιάσεις καὶ τὸ τοῦ προτέρου βίου σκοτεινὸν ὑποδει-
κνύντες καὶ ἐκδιδάσκοντες αὐτοὺς ἀποταξαμένους τοῖς ἀλαμπέσιν ἐπὶ
τὰ

φωτιστικὰ μεταταχθῆναι. Καθαρτικὴ τοίνυν ἐστὶν ἡ λειτουργικὴ δια-
κόσμησις ἐπὶ τὰς φανὰς τῶν Ἱερέων Ἱερουργίας ἀνάγουσα τοὺς κεκα-
θαρμένους καὶ τοὺς ἀτελέστους ἀποκαθαίρουσα καὶ μαιευομένη ταῖς κα-
θαρτικαῖς τῶν λογίων ἐλλάμψει καὶ διδασκαλίαις καὶ προσέτι τοὺς ἀν-
ιέρους τῶν Ἱερῶν ἀμιγῶς ἀποδιαστέλλουσα. Διὸ καὶ ταῖς Ἱεραῖς αὐτὴν
ἔφίστησι πύλαις ἡ Ἱεραρχικὴ θεσμοθεσία τὴν πρὸς τὰ Ἱερὰ τῶν προς-
ιόντων εἴσοδον ἐν ταῖς παντελέσι καθάρσεσιν αἰνισσομένη καὶ τὴν ἐπὶ
τὰς Ἱερὰς αὐτῶν ἐποψίας καὶ κοινωνίας προσαγωγὴν ταῖς καθαρτικαῖς
δυνάμεσιν ἐγχειρίζουσα καὶ διὰ τούτων αὐτοὺς ἀκηλιδώτους εἰσδεχο-

μένη.

΄7 Δέδεικται τοίνυν ἡ μὲν τῶν ἱεραρχῶν τάξις τελειωτικὴ καὶ τελεσιουργός, ἡ δὲ τῶν ἱερέων φωτιστικὴ καὶ φωταγωγός, ἡ δὲ τῶν λειτουργῶν καθαρτικὴ καὶ διακριτική, δηλαδὴ τῆς ἱεραρχικῆς τάξεως οὐ τελεσιουργεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ φωτίζειν ἅμα καὶ καθαίρειν ἐπισταμένης καὶ τῆς τῶν ἱερέων δυνάμεως ἔχούσης ἐν ἑαυτῇ μετὰ τῆς φωτιστικῆς καὶ τὴν καθαρτικὴν ἐπιστήμην. Αἱ μὲν γὰρ ἡττους ἐπὶ τὰ κρείττω μεταπηδᾶν ἀδυνατοῦσιν-πρὸς τῷ μηδὲ θεμιτὸν αὐταῖς εἶναι πρὸς τοιαύτην ἐγχειρεῖν ἀλαζονείαν-, αἱ δὲ θειότεραι δυνάμεις μετὰ τῶν οἰκείων καὶ τὰς ὑφειμένας τῆς αὐτῶν τελειότητος ἱερὰς ἐπιστήμας γινώσκουσιν. “Ομως ἐπειδὴ θείων εἰσὶν ἐνεργειῶν εἰκόνες αἱ ἱερατικὰ διακοσμήσεις τῆς εὐκόσ-

μου καὶ ἀσυγχύτου τῶν θείων ἐνεργειῶν τάξεως ἐν ἑαυταῖς δεικνύσαι τὰς

τεταγμένας ἐλλάμψεις, εἰς πρώτας καὶ μέσας καὶ τελευταίας ἱερὰς ἐνεργείας

καὶ τάξεις ἐν διακρίσεσιν ἱεραρχικαῖς ἐτάχθησαν ἐμφαίνουσαι καθάπερ ἔφην ἐν ἑαυταῖς τῶν θείων ἐνεργειῶν τὸ τεταγμένον καὶ ἀσύμφυρτον.

΄Ἐπειδὴ γὰρ ἡ θεαρχία τοὺς ἐν οἷς ἂν ἐγγένηται, νόας ἀποκαθαίρει πρῶτον, εἶτα φωτίζει καὶ φωτισθέντας ἀποτελειοῦ πρὸς θεοειδῆ τελεσιουργίαν, εἰκότως ἡ ἱεραρχικὴ τῶν θείων εἰκὼν εἰς διακεκριμένας ἑαυτὴν διαιρεῖ τάξεις τε καὶ δυνάμεις ἐναργῶς ὑποδεικνύσα τὰς θεαρχικὰς ἐνεργείας ἐν παναγεστάταις καὶ ἀμιγέσι τάξεσιν εύσταθῶς καὶ ἀσυγχύτως ἐστηκυίας.

΄Αλλ’ ἐπειδὴ τὰς ἱερατικὰς τάξεις τε καὶ ἀποκληρώσεις δυνάμεις τε αὐτῶν καὶ ἐνεργείας εἰρήκαμεν ὡς ἡμῖν ἐφικτόν, καὶ τὰς ἱερωτάτας αὐτῶν,

ὡς οἱοί τέ ἐσμεν, ἐποπτεύσωμεν τελειώσεις.

Μυστήριον ἱερατικῶν τελειώσεων.

΄Ο μὲν ἱεράρχης ἐπὶ τὴν ἱεραρχικὴν τελείωσιν προσαγόμενος ἄμφω τῷ πόδε κλίνας ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει τὰ θεοπαράδοτα λόγια καὶ τὴν ἱεραρχικὴν χεῖρα καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς τοῦ τελοῦντος αὐτὸν ἱεράρχου ταῖς παναγεστάταις ἐπικλήσεσιν ἀποτελειοῦται. Ό δὲ ἱερεὺς ἄμφω τῷ πόδε κλίνας ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει τὴν ἱεραρχικὴν δεξιὰν καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ πρὸς τοῦ τελοῦντος αὐτὸν ἱεράρχου ταῖς ἱεροποιοῖς ἐπικλήσεσιν ἀγιάζεται. Ό δὲ λειτουργὸς ἔνα τοῦ ποδοῦ κλίνας ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει τὴν τοῦ τελοῦντος αὐτὸν ἱεράρχου δεξιὰν τελειούμενος ὑπ’ αὐτοῦ ταῖς τῶν λειτουργῶν τελεστικαῖς ἐπικλήσεσιν.

΄Εκάστῳ δὲ αὐτῶν ἡ σταυροειδὴς ἐνσημαίνεται πρὸς τοῦ τελοῦντος

ίεράρχου σφραγίς καὶ καθ' ἔκαστον ἀνάρρησις ἰερὰ γίνεται καὶ τελειωτικὸς ἀσπαζομένου παντὸς ἰερατικοῦ παρόντος ἀνδρὸς καὶ τοῦ τελέσαντος ἰεράρχου τὸν πρός τι τῶν εἰρημένων ἰερατικῶν ταγμάτων ἀποτελεσθέντα.

Θεωρία.

‘1 Κοινὰ μὲν ἐστι τοῖς ἰεράρχαις τε καὶ ἰερεῦσι καὶ λειτουργοῖς ἐν ταῖς ἰερατικαῖς αὐτῶν τελειώσεσιν ἢ πρὸς τὸ θεῖον θυσιαστήριον προσαγωγὴ καὶ ὑπόπτωσις, ἢ τῆς ἰεραρχικῆς χειρὸς ἐπίθεσις, ἢ σταυροειδῆς σφραγίς,

ἡ ἀνάρρησις, ὁ τελειωτικὸς ἀσπασμός· ἔξαιρετὰ δὲ καὶ ἔκκριτα τοῖς ἰεράρχαις μὲν ἡ τῶν λογίων ἐπὶ κεφαλῆς ἐπίθεσις οὐκ ἔχόντων τοῦτο τῶν ὑφειμένων ταγμάτων, τοῖς δὲ ἰερεῦσιν ἡ ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν κλίσις οὐκ ἔχούσης τοῦτο τῆς τῶν λειτουργῶν τελειώσεως. Οἱ γὰρ λειτουργοὶ καθὼς εἴρηται τὸν ἐναντίον τοῦ ποδοῦ μόνον.

‘2 Ἡ μὲν οὖν ἐπὶ τὸ θεῖον θυσιαστήριον προσαγωγὴ καὶ ὑπόπτωσις αἰνίσσεται πᾶσι τοῖς ἰερατικῶς τελουμένοις ὑποτιθέναι καθόλου τῷ τελετάρχῃ θεῷ τὴν οἰκείαν ζωὴν καὶ τὴν ἑαυτῶν νοερὰν δλότητα πάναγνον αὐτῷ καὶ καθιερωμένην προσαγαγεῖν ὅμοειδῆ καὶ ὡς δυνατὸν ἀξίαν οὖσαν τοῦ θεαρχικοῦ καὶ παναγεστάτου καὶ ἰεροῦ θυσιαστηρίου τοῦ καθιεροῦντος ἰερατικῶς τοὺς θεοειδεῖς νόας.

‘3 Ἡ δὲ τῆς ἰεραρχικῆς χειρὸς ἐπίθεσις ὅμοι μὲν ἐμφαίνει τὴν τελεταρχικὴν σκέψην, ὑφ' ἦς ὡς παῖδες ἱεροὶ περιέπονται πατρικῶς αὐτοῖς μὲν ἔξιν καὶ δύναμιν ἰερατικὴν δωρουμένης, τὰς ἐναντίας δὲ αὐτῶν δυνάμεις ἀπορραπιζούσης. Διδάσκει δὲ ἄμα καὶ πάσας τελεῖν τὰς ἰερατικὰς ἐνεργείας ὡς ὑπὸ θεῷ πράττοντας τοὺς τελεσθέντας καὶ τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν αὐτὸν ἔχοντας ἐν παντὶ καθηγεμόνα. ‘4 Ἡ σταυροειδῆς δὲ σφραγίς τὴν ἀπασῶν ὅμοι τῶν σαρκικῶν ὀρέξεων ἀνενεργησίαν καὶ τὴν θεομίμητον ζωὴν ἀφορῶσαν ἀκλινῶς εἰς τὴν ἀνδρικὴν Ἰησοῦ θειοτάτην ζωὴν ἄχρι σταυροῦ καὶ θανάτου μετὰ θεαρχικῆς ἀναμαρτησίας ἐληλυθότος καὶ τοὺς οὕτω ζῶντας ὡς ὅμοειδεῖς ἐνσημαίνοντος τῇ σταυροειδῆ τῆς οἰκείας ἀναμαρτησίας εἰκόνι. ‘5 τὴν ἱερὰν δὲ τῶν τελειώσεων καὶ τῶν τελουμένων ἀνάρρησιν δὲ ἰεράρχης ἀναβοᾷ τοῦ μυστηρίου δηλοῦντος, ὡς δὲ φιλόθεος ἵεροτελεστὴς ἐκφαντορικός ἐστι τῆς θεαρχικῆς ἐκλογῆς

οὐκ αὐτὸς ἴδιᾳ χάριτι τοὺς τελουμένους ἐπὶ τὴν ἰερατικὴν ἄγων τελείωσιν, ἀλλ' ὑπὸ θεοῦ κινούμενος εἰς πάσας τὰς ἰεραρχικὰς ἀγιαστείας.

Οὕτω

Μωσῆς ὁ νομικὸς ἵεροτελεστὴς οὐδὲ ὀδελφὸν ὅντα τὸν Ἀαρὼν εἰς ἰερατικὴν τελείωσιν ἄγει καὶ φιλόθεον αὐτὸν εἶναι καὶ ἰερατικὸν οἰόμενος,

ἄχρις οὗ θεόθεν εἰς τοῦτο κινηθεὶς ὑπὸ τελετάρχη θεῷ τὴν Ἱερατικὴν τελείωσιν Ἱεραρχικῶς ἐτελεσιούργησεν. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεαρχικὸς ἡμῶν καὶ πρῶτος Ἱεροτελεστῆς #έγεγόνει γὰρ καὶ τοῦτο δι' ἡμᾶς ὁ φιλανθρωπότατος Ἰησοῦ\\$ς οὐχ ἔσυτὸν ἐδόξασεν, ὡς τὰ λόγια φησιν, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· Σὺ Ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

Διὸ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν Ἱερατικὴν τελείωσιν ἄγων τοὺς μαθητὰς καίπερ ὑπάρχων ὡς θεὸς τελετάρχης ὅμως ἐπὶ τὸν παναγέστατον αὐτοῦ πατέρα καὶ τὸ θεαρχικὸν πνεῦμα τὴν τελεταρχικὴν ἀνατίθησιν Ἱεραρχικῶς τελεσιουργίαν παραγγέλλων τοῖς μαθηταῖς, ὡς τὰ λόγια φησιν· Ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, ἦν ἡκούσατέ μου, ὅτι ὑμεῖς βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἀγίῳ. Καὶ μὴν καὶ αὐτὸς ὁ τῶν μαθητῶν κορυφαῖος μετὰ τῆς ὁμοταγοῦς αὐτῷ καὶ Ἱεραρχικῆς δεκάδος εἰς τὴν τοῦ δυοκαιδεκάτου τῶν μαθητῶν ἐληλυθὼς Ἱερατικὴν τελείωσιν ἐπὶ τῇ θεαρχίᾳ τὴν ἐκλογὴν εὐλαβῶς καταλέλοιπεν Ἀνάδειξον φήσας δὲν ἔξελέξω καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ θείου κλήρου θειαδῶς ἀναδεδειγμένον εἰς τὸν τῆς ἀγίας δυοκαιδεκάδος Ἱεραρχικὸν ἀριθμὸν εἰςεδέξατο. Περὶ δὲ τοῦ θείου κλήρου τοῦ τῷ Ματθίᾳ θειαδῶς ἐπιπεσόντος ἐτεροι μὲν ἄλλα εἰρήκασιν οὐκ εὐαγῶς ὡς οἶμαι, τὴν ἐμὴν δὲ καὶ αὐτὸς ἔννοιαν ἔρω. Δοκεῖ γάρ μοι τὰ λόγια κλήρον ὀνομάσαι θεαρχικόν τι δῶρον ὑποδηλοῦν ἐκείνῳ τῷ Ἱεραρχικῷ χορῷ τὸν ὑπὸ τῆς θείας ἐκλογῆς ἀναδεδειγμένον, πλὴν γε ὅτι τὸν θεῖον Ἱεράρχην οὐκ αὐτοκινήτως χρὴ τὰς Ἱερατικὰς ποιεῖσθαι τελεσιουργίας, ἀλλ' ὑπὸ θεῷ κινοῦντι ταύτας Ἱεραρχικῶς καὶ οὐρανίως τελεσιουργεῖν.

‘6 Ο δὲ πρὸς τῷ τέλει τῆς Ἱερατικῆς τελειώσεως ἀσπασμὸς Ἱερὰν ἔμφασιν ἔχει. Πάντες γὰρ ὅσοι πάρεισι τῶν Ἱερατικῶν ὅντες τάξεων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τελέσας Ἱεράρχης ἀσπάζονται τὸν τετελεσμένον. “Οταν γὰρ Ἱερατικαῖς ἔξεσι καὶ δυνάμεσι καὶ θείᾳ κλήσει καὶ ἀγιαστείᾳ πρὸς Ἱερατικὴν

τελεσιουργίαν ἀφίκηται νοῦς Ἱερός, ἐραστός ἐστι ταῖς ὁμοταγέσι καὶ Ἱερωτάταις τάξεσιν εἰς τὸ θεοειδέστατον ἀνηγμένος κάλλος ἐρῶν τῶν ὁμοειδῶν νοῶν καὶ πρὸς αὐτῶν Ἱερῶς ἀντερώμενος. ”Ενθεν ὁ πρὸς ἀλλήλους Ἱερατικὸς ἀσπασμὸς Ἱερουργεῖται τὴν τῶν ὁμοειδῶν νοῶν Ἱερὰν κοινωνίαν ὑποδηλῶν καὶ τὴν ἐπ’ ἀλλήλοις ἐραστὴν εὐφροσύνην ὡς δόλοκλήρως ἀποσώζουσιν Ἱερατικὴν μορφώσει τὸ θεοειδέστατον κάλλος.

‘7 Ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἔφην ἐστὶ τὰ κοινὰ τῆς ὅλης Ἱερατικῆς τελειώσεως. Ο δὲ Ἱεράρχης ἔκκριτον ἔχει τὴν τῶν λογίων ἐπὶ κεφαλῆς Ἱερωτάτην

ἐπίθεσιν. Ἐπειδὴ γὰρ ἡ τελειωτικὴ τῆς πάσης Ἱερατείας δύναμις καὶ ἐπιστήμη τοῖς ἐνθέοις Ἱεράρχαις ὑπὸ τῆς θεαρχικῆς δωρεῖται καὶ

τελεταρ-

χικῆς ἀγαθότητος, εἰκότως ἐπὶ τῶν Ἱεραρχικῶν κεφαλῶν ἐπιτίθεται τὰ θεοπαράδοτα λόγια τὰ περιεκτικῶς καὶ ἐπιστημόνως ἐκφαντορικὰ πάσης θεολογίας θεουργίας θεοφανείας Ἱερολογίας Ἱερουργίας, ἐνὶ λόγῳ πάντων

τῶν θείων καὶ Ἱερῶν ἔργων τε καὶ λόγων τῶν ὑπὸ τῆς ἀγαθουργοῦ θεαρχίας τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱεραρχίᾳ δεδωρημένων, ὡς τοῦ θεοειδοῦς Ἱεράρχου

πάσης μὲν Ἱεραρχικῆς δυνάμεως ὄλοκλήρως μεθέξοντος, πασῶν δὲ τῶν Ἱεραρχικῶν Ἱερολογιῶν τε καὶ Ἱερουργιῶν τὴν ἀληθῆ καὶ θεοπαράδοτον ἐπιστήμην οὐκ ἐλλαμφθησομένου μόνον ἀλλὰ καὶ ἐτέροις ἀναλογίαις Ἱεραρχικαῖς μεταδώσοντος καὶ τελεσιουργήσοντος ἐν θειοτάταις γνώσεσι καὶ ἀκροτάταις ἀναγωγαῖς Ἱεραρχικῶς ἅπαντα τὰ τῆς ὅλης Ἱεραρχίας τελεστικώτατα. Τοῖς δὲ Ἱερεῦσι τοῦ δυοῖν ποδοῖν ἡ κλίσις ἔκκριτόν ἐστι παρὰ τὴν λειτουργικὴν διακόσμησιν ὡς τὸν ἔνα κλινούσης ἐκείνης καὶ τούτῳ τῷ Ἱεραρχικῷ σχήματι τελειουμένης. '8 Ἡ μὲν οὖν κλίσις ἐμφαίνει τὴν ὑποκειμένην προσαγωγὴν τοῦ προσάγοντος ὑποτιθέντος θεῶ τὸ Ἱερῶς προσαγόμενον. Ἐπειδὴ δὲ ὡς πολλάκις εἰρήκαμεν αἱ τρεῖς τῶν Ἱεροτελεστῶν διακοσμήσεις διὰ τῶν τριῶν ἀγιωτάτων τελετῶν καὶ δυνάμεων ἐφεστᾶσι ταῖς τρισὶ τῶν τελουμένων τάξεσι καὶ τὴν ὑπὸ τὰ θεῖα ζυγὰ σωστικὴν αὐτῶν Ἱερουργοῦσι προσαγωγὴν, εἰκότως ἡ λειτουργικὴ τάξις ὡς μόνον καθαρτικὴ τὴν μίαν Ἱερουργεῖ τῶν καθαιρομένων προσαγωγὴν ὑπὸ τὸ θεῖον αὐτὴν ὑποτιθεῖσα θυσιαστήριον ὡς ἐν αὐτῷ τῶν καθαιρομένων νοῶν ὑπερκοσμίως Ἱερουμένων, οἵ δὲ Ἱερεῖς ἄμφω τὰ πόδε κλίνουσι ὡς τῶν ὑπὸ αὐτῶν Ἱερῶς προσαγομένων οὐ μόνον κεκαθαρμένων,

ἀλλὰ καὶ ταῖς φανοτάταις αὐτῶν Ἱερουργίαις ἀναγωγικῶς ἀποκεκαθαρμένης ζωῆς εἰς θεωρητικὴν ἔξιν καὶ δύναμιν Ἱερουργικῶς ἀποτελεσθέντων,

ὅ δὲ Ἱεράρχης ἄμφω τὰ πόδε κλίνων ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει τὰ θεοπαράδοτα λόγια τοὺς ὑπὸ τῆς λειτουργικῆς δυνάμεως ἐκκεκαθαρμένους καὶ πρὸς τῆς Ἱερουργοῦ πεφωτισμένους πρὸς τὴν τῶν ἐποπτευθέντων ὑπὸ αὐτῶν Ἱερῶν ἀνάλογον αὐτοῖς ἐπιστήμην Ἱεραρχικῶς ἄγων καὶ δι' αὐτῆς ἀποτελειῶν τοὺς προσαγομένους εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς ὀλόκληρον ἀφιέρωσιν.

VI.

'1 Αὗται μὲν αἱ Ἱερατικαὶ τάξεις τε καὶ ἀποκληρώσεις δυνάμεις τε αὐτῶν καὶ ἐνέργειαι καὶ τελειώσεις. Τὴν δὲ ὑπὸ αὐτὰς τριάδα τῶν τελουμένων τάξεων ἔξῆς ἀφηγητέον.

Λέγωμεν τοίνυν, ὅτι καθαιρόμεναι μέν εἰσι τάξεις αἱ τῶν Ἱερουργιῶν καὶ τελετουργιῶν ἀποδιαστελλόμεναι πληθύες, ὥν ἦδη μνήμην ἐποιη-

σάμεθα, τῆς μὲν ὡς ἔτι πρὸς τῶν λειτουργῶν τοῖς μαιευτικοῖς λογίοις πρὸς ζωτικὴν ἀπότεξιν μορφουμένης τε καὶ διαπλαττομένης, τῆς δὲ ὡς ἔτι πρὸς τὴν Ἱερὰν ἥς ἀπέστη ζωῆς, ἀνακικλησκομένης τῇ τῶν ἀγαθῶν λογίων ἐπιστρεπτικῇ διδασκαλίᾳ, τῆς δὲ ὡς ἔτι πρὸς τῶν ἐναντίων πτοιῶν ἀνάνδρως ἐκδειματουμένης καὶ πρὸς τῶν δυναμοποιῶν λογίων ἐπιρρωνυμένης, τῆς δὲ ὡς ἔτι πρὸς τὰς Ἱερὰς ἐνεργείας ἐκ τῶν χειρόνων

μεταγομένης, τῆς δὲ ὡς μεταχθείσης μὲν οὕπω δὲ τὸ πανάγνως ἀνεπίστροφον ἐν θειοτέραις ἔξεσι καὶ ἀσαλεύτοις ἐσχηκυίας. Αὗται γάρ εἰσιν αἱ καθαιρόμεναι τάξεις ὑπὸ τῆς λειτουργικῆς μαιεύσεως καὶ καθαρτικῆς δυνάμεως. Ταύτας οἵ λειτουργοὶ ταῖς Ἱεραῖς αὐτῶν δυνάμεσι τελεσιουργοῦσι πρὸς τὸ τελέως ἐκκαθαρθείσας αὐτὰς εἰς τὴν φωτιστικὴν τῶν φανοτάτων Ἱερουργιῶν θεωρίαν τε καὶ κοινωνίαν μεταχθῆναι.

‘2 Μέση δὲ τάξις ἔστιν ἡ θεωρητικὴ καὶ τινῶν Ἱερῶν ἀναλόγως ἐν καθαρότητι πάσῃ κοινωνός, ἡ τοῖς Ἱερεῦσιν εἰς τὸ φωτίζειν αὐτὴν ἀπονεμηθεῖσα. Καὶ γάρ ἔστιν ὡς οἶμαι δῆλον, ὡς ἡ καθαρθεῖσα πάσης ἀνιέρου

κηλίδος καὶ πάναγνον ἐσχηκυῖα τὴν τοῦ οἰκείου νοὸς ἀκίνητον ὕδρυσιν ἐπὶ τὴν θεωρητικὴν ἔξιν καὶ δύναμιν Ἱερουργικῶς μετάγεται καὶ κοινωνεῖ τοῖς κατ’ αὐτὴν θειοτάτοις συμβόλοις ἐν ταῖς θεωρίαις αὐτῶν καὶ κοινωνίαις ἀπάσης Ἱερᾶς εὐφροσύνης ἀποπληρουμένη καὶ πρὸς τὸν θεῖον τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν ἔρωτα ταῖς ἀναγωγικαῖς αὐτῶν δυνάμεσιν ἀναλόγως ἀναπτερουμένη. Ταύτην ἐγώ φημι τὴν τοῦ Ἱεροῦ λαοῦ τάξιν ὡς διὰ πάσης ἐληλυθυῖαν καθάρσεως καὶ τῆς Ἱερᾶς τῶν φανοτάτων τελετῶν ἐποψίας καὶ κοινωνίας ὡς θεμιτὸν ἡξιωμένην.

‘3 Ή δὲ τῶν τελουμένων ἀπασῶν ὑψηλοτέρα τάξις ἡ τῶν μοναχῶν ἔστιν Ἱερὰ διακόσμησις πᾶσαν μὲν ἀποκεκαθαρμένη κάθαρσιν ὄλικῇ δυνάμει καὶ παντελεῖ τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν ἀγνότητι, πάσης δὲ ὅσης θεμιτὸν αὐτῇ θεωρεῖν Ἱερουργίας ἐν νοερᾷ θεωρίᾳ καὶ κοινωνίᾳ γεγενημένη

καὶ ταῖς τῶν Ἱεραρχῶν τελειωτικαῖς δυνάμεσιν ἐγχειριζομένη καὶ ταῖς ἐνθέοις αὐτῶν ἐλλάμψει καὶ Ἱεραρχικαῖς παραδόσεσιν ἐκδιδασκομένη τὰς

ἐποπτευθείσας τῶν κατ’ αὐτὴν Ἱερῶν τελετῶν Ἱερουργίας καὶ πρὸς τῆς Ἱερᾶς αὐτῶν ἐπιστήμης ἀναλόγως εἰς τελεωτάτην ἀναγομένη τελείωσιν.

“Ἐνθεν οἱ θεῖοι καθηγεμόνες ἡμῶν ἐπωνυμιῶν αὐτοὺς Ἱερῶν ἡξίωσαν οἱ μὲν θεραπευτάς, οἱ δὲ μοναχοὺς ὀνομάσαντες ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ καθαρᾶς ὑπηρεσίας καὶ θεραπείας καὶ τῆς ἀμερίστου καὶ ἐνιαίας ζωῆς ὡς ἐνοποιούσης αὐτοὺς ἐν ταῖς τῶν διαιρετῶν Ἱεραῖς συμπτύξεσιν εἰς θεοειδῆ μονάδα

καὶ φιλόθεον τελείωσιν. Διὸ καὶ τελεστικὴν αὐτοῖς ἐδωρήσατο χάριν ἡ

ίερὰ θεσμοθεσία καὶ τινος αὐτοὺς ἡξίωσεν ἀφιερωτικῆς ἐπικλήσεως οὐχ Ἱεραρχικῆς #έκείνη γὰρ ἐπὶ μόναις γίνεται ταῖς Ἱερατικαῖς τάξεις\$, ἀλλ’ Ἱερουργικῆς ὑπὸ τῶν ὁσίων Ἱερέων τῇ Ἱεραρχικῇ τελετουργίᾳ δευτέρως Ἱερουργουμένης.

Μυστήριον μοναχικῆς τελειώσεως.

‘Ο μὲν Ἱερεὺς ἔστηκεν ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου τὴν μοναχικὴν ἐπίκλησιν Ἱερολογῷ. ‘Ο δὲ τελούμενος ὅπίσω τοῦ Ἱερέως ἔστηκεν οὐκ ἄμφω τῷ πόδε κλίνων οὐχ ἐνα τοῦ ποδοῦ οὐκ ἐπὶ κεφαλῆς ἔχων τὰ θεοπαράδοτα λόγια, μόνον δὲ τῷ Ἱερεῖ παρεστὼς Ἱερολογοῦντι τὴν ἐπ’ αὐτῷ μυστικὴν ἐπίκλησιν. Τελέσας δὲ αὐτὴν ὁ Ἱερεὺς ἐπὶ τὸν τελούμενον ἐλθὼν ἐπερωτᾷ πρῶτον αὐτόν, εἰ πάσαις ἀποτάσσεται ταῖς διαιρεταῖς οὐ μόνον ζωαῖς ἀλλὰ καὶ φαντασίαις. Εἶτα τὴν τελεωτάτην αὐτῷ ζωὴν ὑφηγεῖται μαρτυρόμενος, ὅτι χρὴ τῆς μέσης αὐτὸν ὑπερανεστηκέναι. Ταῦτα δὲ πάντα τοῦ τελουμένου προσεχῶς ὁμολογήσαντος τῷ σταυροειδεῖ τύπῳ σφραγισάμενος αὐτὸν ὁ Ἱερεὺς ἀποκείρει τὴν τρισσὴν τῆς θείας μακαριότητος ἐπιβοήσας ὑπόστασιν καὶ τὴν ἐσθῆτα πᾶσαν ἀπαμφιέσας ἐτέραν ἀμφιέννυσι καὶ μετὰ τῶν ἄλλων Ἱερῶν ἀνδρῶν, ὅσοι πάρεισιν, ἀσπασάμενος αὐτὸν κοινωνὸν ἀποτελεῖ τῶν θεαρχικῶν μυστηρίων.

Θεωρία.

‘1 Τὸ μηδένα τοῦ ποδοῦ κλίνειν μηδ’ ἐπὶ κεφαλῆς ἔχειν τὰ θεοπαράδοτα λόγια, παρεστάναι δὲ τῷ Ἱερεῖ τὴν ἐπίκλησιν Ἱερολογοῦντι δηλοῖ τὴν μοναχικὴν τάξιν οὐκ εἶναι προσαγωγικὴν ἐτέρων, ἀλλ’ ἐφ’ ἑαυτῆς ἐστῶσαν ἐν μοναδικῇ καὶ Ἱερᾷ στάσει ταῖς Ἱερατικαῖς ἐπομένην τάξεις καὶ πρὸς αὐτῶν ὡς ὀπαδὸν ἐπὶ τὴν θείαν τῶν κατ’ αὐτὴν Ἱερῶν ἐπιστήμην εὐπειθῶς ἀναγομένην.

‘2 Ἡ δὲ τῶν μεριστῶν οὐ μόνον ζωῶν ἀλλὰ μὴν καὶ φαντασιῶν ἀποταγὴ τὴν τελεωτάτην ἐμφαίνει τῶν μοναχῶν φιλοσοφίαν ἐν ἐπιστήμῃ τῶν ἐνοποιῶν ἐντολῶν ἐνεργουμένην. ”Ἐστι γὰρ ὡς ἔφην οὐ τῆς μέσης τῶν τελουμένων τάξεως, ἀλλὰ τῆς πασῶν ὑψηλοτέρας. Διὸ καὶ πολλὰ τῶν πρὸς τῆς μέσης τάξεως ἀκατακρίτως ἐνεργουμένων ἀπείρηται τρόπῳ παντὶ τοῖς ἐνιαίοις μοναχοῖς ὡς πρὸς τὸ ἐν αὐτῶν ὀφειλόντων ἐνοποιεῖσθαι καὶ πρὸς Ἱερὰν μονάδα συνάγεσθαι καὶ πρὸς τὴν Ἱερατικὴν ὡς θεμιτὸν

ἀπομορφοῦσθαι ζωῆν, ὡς τὸ συγγενὲς αὐτῆς ἔχουσιν ἐν πολλοῖς καὶ μᾶλλον αὐτῇ παρὰ τὰς λοιπὰς τῶν τελουμένων τάξεις πλησιάζουσιν.

‘3 Ἡ δὲ τοῦ σταυροειδοῦς τύπου σφραγίς, ὡς ἥδη παρ’ ἡμῶν εἴρηται,

δηλοῖ τὴν πασῶν ὁμοῦ τῶν σαρκικῶν ὄρέξεων ἀνενεργησίαν. Ἡ δὲ τῶν τριχῶν ἀπόκαρσις ἐμφαίνει τὴν καθαρὰν καὶ ἀσχημάτιστον ζωὴν οὐκ ἐπιπλάστοις σχήμασι τὸ κατὰ νοῦν δυσειδὲς ἐπιθετικῶς καλλωπίζουσαν, ἀλλ’ αὐτὴν ἐφ’ ἔαυτῆς οὐκ ἀνθρωπικοῖς κάλλεσιν ἀλλ’ ἔνιαίοις καὶ μοναχικοῖς εἰς τὸ θεοειδέστατον ἀναγομένην.

‘4 Ἡ δὲ τῆς προτέρας ἐσθῆτος ἀποβολὴ καὶ τῆς ἑτέρας λῆψις τὴν ἀπὸ μέσης ἰερᾶς ζωῆς ἐπὶ τὴν τελεωτέραν μετάταξιν ἐμφαίνει, καθάπερ ἐπὶ τῆς ἰερᾶς θεογενεσίας ἡ τῆς ἐσθῆτος ἄμειψις ἐδήλου τὴν ἀπὸ καθαιρουμένης ζωῆς εἰς θεωρητικὴν καὶ φωτιστικὴν ἔξιν ἀναγωγήν. Εἰ δὲ καὶ νῦν ὁ ἰερεύς τε καὶ πάντες ὅσοι πάρεισιν ἰεροὶ τὸν τετελεσμένον ἀσπάζονται, τὴν ἰερὰν τῶν θεοειδῶν ἐννόησον κοινωνίαν ἀγαπητικῶς ἐν εὐφροσύνῃ θείᾳ συνηδομένων ἀλλήλοις.

‘5 Ἐν τέλει δὲ πάντων ὁ ἰερεὺς ἐπὶ τὴν θεαρχικὴν κοινωνίαν καλεῖ τὸν τετελεσμένον ἐμφαίνων ἰερῶς, ώς ὁ τελεσθεὶς εἴπερ ἀληθῶς ἐπὶ τὴν μοναχικὴν ἀφίκετο καὶ ἔνιαίαν ἀγωγήν, οὐ θεωρητικὸς μόνον ἔσται τῶν κατ’ αὐτὸν ἰερῶν οὐδὲ κατὰ μέσην τάξιν ἐπὶ τὴν κοινωνίαν ἥξει τῶν ἰερωτάτων συμβόλων, ἀλλὰ μετὰ θείας τῶν ὑπ’ αὐτοῦ μετεχομένων ἰερῶν γνώσεως ἑτέρῳ τρόπῳ παρὰ τὸν ἰερὸν λαὸν ἐπὶ τὴν μετάληψιν ἥξει τῆς θεαρχικῆς κοινωνίας. Διὸ καὶ ταῖς ἰερατικαῖς τάξεσιν ἐν ταῖς ἰεροτελεστι-

καῖς αὐτῶν ἀγιαστείαις ἐν τέλει τῶν ἰερωτάτων αὐτῶν ἀφιερώσεων ἡ τῆς ἀγιωτάτης εὐχαριστίας κοινωνία μεταδίδοται πρὸς τοῦ τελέσαντος αὐτὰς ἰεράρχου οὐ μόνον, ὅτι τῶν θεαρχικῶν μυστηρίων ἡ μετάληψις ἐκάστης ἰεραρχικῆς μεθέξεώς ἐστι τὸ κεφάλαιον, ἀλλ’ ὅτι καὶ αὐτῆς τῆς κοινωνικῆς καὶ θειοτάτης δωρεᾶς ἀναλόγως αὐταῖς καθ’ ἐκάστην αἱ ἰεραὶ

πᾶσαι τάξεις μετέχουσι πρὸς τὴν οἰκείαν αὐτῶν τῆς θεώσεως ἀναγωγὴν καὶ τελείωσιν.

Συνῆκται τοίνυν ἡμῖν, ώς αἱ μὲν ἀγίαι τελεταὶ κάθαρσίς εἰσι καὶ φωτισμὸς καὶ τελείωσις, οἵ δὲ λειτουργοὶ καθαρτικὴ τάξις, οἵ δὲ ἰερεῖς φωτιστική,

τελεστικὴ δὲ οἵ θεοειδῆς ἰεράρχαι, καθαιρομένη δὲ τάξις ἡ τῆς ἰερᾶς ἐποψίας καὶ κοινωνίας ἀμέτοχος ώς ἔτι καθαιρομένη, θεωρητικὴ δὲ τάξις ὁ ἰερὸς λαός, τετελεσμένη δὲ τάξις ἡ τῶν ἔνιαίων μοναχῶν. Οὕτω γὰρ ἡ καθ’ ἡμᾶς ἰεραρχία ταῖς θεοπαραδότοις τάξεσιν ἰερῶς εὐθετουμένη ταῖς οὐρανίαις ἰεραρχίαις ὁμοειδής ἐστι τοὺς θεομιμήτους αὐτῆς ώς ἐν ἄνδρασιν

ἀποσώζουσα καὶ θεοειδῆς χαρακτῆρας.

‘6 Ἀλλ’ ἐρεῖς, ὅτι ταῖς οὐρανίαις ἰεραρχίαις ἐλλείπουσι πάντως αἱ καθαιρόμεναι τάξεις. Οὐ γὰρ θεμιτὸν οὐδὲ ἀληθὲς εἰπεῖν, ώς ἔστι τις οὐρανία διακόσμησις ἐναγής. Ἐγὼ δέ, ὅτι μὲν ἀλώβητοι παντελῶς εἰσι

καὶ τὸ πάναγνον ὑπερκοσμίως ἔχουσιν, δμολογήσαιμι πάντως, εἰ μὴ παντελῶς ἀποπέσοιμι τοῦ Ἱερωτάτου νοός. Εἰ γάρ τις αὐτῶν ὑπὸ κακίας ἐάλω, τῆς μὲν οὐρανίας καὶ ἀμιγοῦς ἀποπεπτώκει τῶν θείων νοῶν ἀρμονίας, εἰς τὴν ἀλαμπῆ δὲ τῶν ἀποστατικῶν πληθύων ἐφέρετο πτῶσιν. Ἐλλαδικά τοιούταν τὰς ἀλαμπῆς τοῦτον τὸν ἀποπεπτώκει τῶν θείων νοῶν ἀρμονίας, εἰς τὴν ἀλαμπῆ δὲ τῶν ἀποστατικῶν πληθύων ἐφέρετο πτῶσιν. Ἐλλαδικά τοιούταν τὰς ἀλαμπῆς τοῦτον τὸν ἀποπεπτώκει τῶν θείων νοῶν ἀρμονίας, εἰς τὴν ἀλαμπῆ δὲ τῶν ἀποστατικῶν πληθύων ἐφέρετο πτῶσιν.

Καὶ γὰρ ἡδη πρὸς ἡμῶν εἴρηται καὶ τοῖς λογίοις θειωδῶς διηγόρευται τὸ μὴ ταῦτας εἶναι πάσας τὰς οὐρανίας διακοσμήσεις ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς τῶν θεοπικῶν ἐλλάμψεων ἐπιστήμαις, ἀλλ’ ἐκ θεοῦ μὲν ἀμέσως τὰς πρώτας, δι’ ἐκείνων δὲ πάλιν ἐκ θεοῦ τὰς ὑφειμένας ἀναλόγως αὐταῖς

ἐλλάμπεσθαι τὰς φανοτάτας τῆς θεαρχικῆς ἀκτῖνος αὐγάς.

VII.

Ἐπειδὴ τούτων δὲ διωρισμένων ἀναγκαῖον εἰπεῖν ὡς οἶμαι καὶ τὰ πρὸς ἡμῶν Ἱερῶς ἐπὶ τῶν κεκοιμημένων τελούμενα. Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτο κοινόν ἐστι τοῖς Ἱεροῖς τε καὶ ἀνιέροις, ἀλλ’ ὥσπερ ἀλλοῖον εἰδός ἐστι τῆς ἑκατέρων ζωῆς, οὕτω καὶ πρὸς θάνατον ἰόντες οἱ μὲν Ἱερὰν ἐσχηκότες ζωὴν εἰς τὰς ἀληθεῖς ἐπαγγελίας τῆς θεαρχίας ἀποσκοποῦντες ὡς τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν ἐν τῇ κατ’ αὐτὴν ἀναστάσει τεθεαμένοι μετὰ βεβαίας καὶ ἀληθοῦς ἐλπίδος ἐν εὐφροσύνῃ θείᾳ πρὸς τὸ τοῦ θανάτου πέρας θασίν ὡς ἐπὶ τέλος Ἱερῶν ἀγώνων ἐν παντελεῖ καὶ ἀτελευτήτῳ ζωῇ καὶ σωτηρίᾳ τὰ κατ’ αὐτοὺς ἔσεσθαι πάντως εἰδότες διὰ τῆς ἐσομένης αὐτῶν ὁλικῆς ἀναστάσεως. Αἱ μὲν γὰρ Ἱεραὶ ψυχαὶ πρὸς τὴν ἐπὶ τὰ χείρω κατὰ τὸν τῆδε βίον δυνάμεναι καταπίπτειν τροπὴν ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ τὴν ἐπὶ τὸ ἄτρεπτον ἔξουσι θεοειδεστάτην μετάταξιν. Τὰ δὲ καθαρὰ τῶν Ἱερῶν ψυχῶν ὁμόζυγα καὶ ὁμοπόρευτα σώματα συναπογραφέντα καὶ συναθλήσαντα κατὰ τοὺς θείους αὐτῶν ἴδρωτας ἐν τῇ τῶν ψυχῶν ἄτρεπτῷ κατὰ τὴν θείαν ζωὴν ἴδρυσει συναπολήψεται τὴν οἰκείαν ἀνάστασιν.

Ἐνωθέντα γὰρ αἵ τινων τοῦτο κατὰ τὸν τῆδε βίον Ἱεραῖς ψυχαῖς, ὡς μέλη Χριστοῦ γεγονότα τὴν θεοειδῆ καὶ ἄφθαρτον ἀθάνατόν τε καὶ μακαρίαν

ἀπολήψεται λῆξιν. Ἐν τούτοις μὲν οὖν ἡ τῶν ιερῶν ἐστι κοίμησις ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀσαλεύτοις ἐλπίσιν εἰς τὸ τῶν θείων ἀγώνων ἀφικνουμένη πέρας.

‘2 Τῶν δὲ ἀνιέρων οἵ μὲν εἰς ἀνυπαρξίαν ἀλόγως οἴονται χωρεῖν, οἱ δὲ τὴν σωματικὴν εἰσάπαξ ἀπορρήγνυσθαι τῶν οίκείων ψυχῶν συζυγίαν ὡς ἀνάρμοστον αὐταῖς ἐν θεοειδεῖ ζωῇ καὶ μακαρίαις λήξεσιν οὐκ ἐννοήσαντες οὐδὲ ἱκανῶς ἐν ἐπιστήμῃ θείᾳ μυηθέντες ἀρχθεῖσαν ἥδη τὴν καθ’ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ θεοειδεστάτην ζωήν.’ Ἀλλοι δὲ σωμάτων ἄλλων ἀπονέμουσι ταῖς ψυχαῖς συζυγίας ἀδικοῦντες τὸ ἐπ’ αὐτοῖς ὡς οἶμαι τὰ συμπονήσαντα ταῖς θείαις ψυχαῖς καὶ τῶν ιερῶν ἀντιδόσεων οὐκ εὐαγῶς ἀποστεροῦντες τὰ πρὸς τὸ πέρας ἐλθόντα τῶν θειοτάτων δρόμων.

”Αλλοι

δὲ οὐκ οὗδ’ ὅπως ἐπὶ προσύλους ἐννοίας ἀποκλιθέντες εἰρήκασιν ὁμοειδῆ τοῦ τῆδε βίου τὴν τοῖς δσίοις ἐπηγγελμένην ἀγιωτάτην καὶ μακαριστὴν λῆξιν καὶ τροφὰς οίκείας ἄλλοιωτῷ βίῳ τοῖς ἵσαγγέλοις ἀθεμίτως ἀπέρριψαν. ’Αλλ’ οὐκ ἀποπεσεῖται τίς ποτε τῶν ιερωτάτων ἀνδρῶν εἰς τὰς τοιάσδε πλανήσεις, ἀλλ’ ὅλους αὐτοὺς ἀπολήψεσθαι τὴν Χριστοειδῆ λῆξιν εἰδότες, ὅταν ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθωσι τοῦ τῆδε βίου, τὴν εἰς ἀφθαρσίαν

αὐτῶν ὁδὸν ὡς ἐγγυτέραν ἥδη γεγενημένην ἐμφανέστερον ὀρῶσι καὶ τὰς δωρεὰς τῆς θεαρχίας ὑμνοῦσι καὶ θείας ἥδονῆς ἀποπληροῦνται τὴν ἐπὶ τὰ χείρω τροπὴν οὐκέτι δεδοικότες, ἀλλ’ εὖ εἰδότες, ὅτι τὰ κτηθέντα καλὰ βεβαίως καὶ αἰωνίως ἔξουσιν. Οἱ δὲ μολυσμῶν ἀνάπλεοι καὶ ἀνιέρων κηλίδων, εἴπερ ιερᾶς τινος τετυχήκασι μυήσεως αὐτοὶ δὲ ταύτην ἐκ τοῦ οίκείου νοὸς ὀλεθρίως ἀπορραπίσαντες ἐπὶ τὰς φθοροποιοὺς ηύτομόλησαν ἐπιθυμίας, ὅταν ἐπὶ τὸ τέλος ἔρχωνται τῆς ἐνθάδε ζωῆς, οὐκέτι ὁμοίως αὐτοῖς εὐκαταφρόνητος φανεῖται τῶν λογίων ἡ θεία θεσμοθεσία, τὰς ὀλλυμένας δὲ τῶν οίκείων παθῶν ἥδονὰς ἐτέροις ὀφθαλμοῖς ἐπισκοπήσαντες καὶ τὴν ιερὰν ζωὴν ἥσ ἀνοήτως ἐκπεπτώκασιν, μακαρίσαντες ἐλεεινῶς καὶ ἀβουλήτως ἀποσχίζονται τοῦ τῆδε βίου πρὸς μηδεμίαν ιερὰν ἐλπίδα χειραγωγούμενοι διὰ τὴν χειρίστην ζωὴν.

‘3 Τούτων δὲ οὐδενὸς γινομένου κατὰ τὰς κοιμήσεις τῶν ιερῶν ἀνδρῶν αὐτὸς μὲν ὁ πρὸς τὸ πέρας ἐρχόμενος τῶν οίκείων ἀγώνων εὐφροσύνης ιερᾶς ἀποπληροῦνται καὶ σὺν ἥδονῇ πολλῇ πρὸς τὴν ὁδὸν ἐπιβαίνει τῆς ιερᾶς παλιγγενεσίας, οἱ δὲ τοῦ κοιμηθέντος οίκειοι κατὰ τὴν

θείαν οίκειότητα καὶ ὁμοτροπίαν αὐτόν τε ὅστις ἐστὶ μακαρίζουσι πρὸς τὸ νικηφόρον εὐκταίως ἀφικόμενον τέλος καὶ τῷ τῆς νίκης αἰτίῳ χαριστη-

ρίους ὡδὸς ἀναπέμπουσι προσέτι καὶ αὐτοὺς ἀφίκεσθαι πρὸς τὴν ὁμοίαν εὐχόμενοι λῆξιν, λαβόντες δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸν ιεράρχην ἄγουσιν ὡς ἐπὶ

στεφάνων ἱερῶν δόσιν. Ὁ δὲ ἀσμένως ὑποδέχεται καὶ τελεῖ τὰ κατὰ θεσμὸν ἱερὸν ἐπὶ τοῖς ὁσίως κεκοιμημένοις τελούμενα.

Μυστήριον ἐπὶ τῶν ἱερῶς κεκοιμημένων.

Συναγαγὼν ὁ θεῖος ἱεράρχης τὸν ἱερὸν χορόν, εἰ μὲν ἱερατικῆς ἔγεγόνει τάξεως ὁ κεκοιμημένος, ἐπίπροσθεν τοῦ θείου θυσιαστηρίου κατακλίνας αὐτὸν ἀπάρχεται τῆς πρὸς θεὸν εὐχῆς καὶ εὐχαριστίας. Εἰ δὲ

τοῖς εὐαγέσι μοναχοῖς ἢ τῷ ἱερῷ λαῷ κατετέτακτο, παρὰ τὸ τίμιον ἱερατεῖον αὐτὸν κατακλίνει πρὸ τῆς ἱερατικῆς εἰσελεύσεως, εἶτα τελεῖ τὴν

πρὸς θεὸν εὐχαριστήριον εὐχὴν ὁ ἱεράρχης. Ἐξῆς δὲ οἱ λειτουργοὶ τὰς ἐν τοῖς θείοις λογίοις ἐμφερομένας ἀψευδεῖς ἐπαγγελίας περὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν

ἀναστάσεως ἀναγνόντες ἱερῶς ἄδουσι τὰς ὁμολόγους καὶ ταῦτοδυνάμους

τῶν ψαλμικῶν λογίων ὧδας. Εἶτα τῶν λειτουργῶν ὁ πρῶτος ἀπολύει τοὺς κατηχουμένους καὶ ἀνακηρύττει τοὺς ἥδη κεκοιμημένους ἀγίους, μεθ'

ῶν ἀξιοῦ τὸν ἄρτι τελειωθέντα τῆς ὁμοταγοῦς ἀναρρήσεως καὶ προτρέπτεται πάντας αἴτησαι τὴν ἐν Χριστῷ μακαρίαν τελείωσιν. Εἶτα προσελθὼν ὁ θεῖος ἱεράρχης εὐχὴν ἱεροτάτην ἐπ' αὐτῷ ποιεῖται καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν αὐτός τε ὁ ἱεράρχης ἀσπάζεται τὸν κεκοιμημένον καὶ μετ' αὐτὸν οἱ παρόντες ἅπαντες. Ἀσπασιμένων δὲ πάτων ἐπιχέει τῷ κεκοιμημένῳ τὸ ἔλαιον ὁ ἱεράρχης καὶ τὴν ὑπὲρ πάντων εὐχὴν ἱερὰν ποιησάμενος ἀποτίθησιν ἐν οἴκῳ τιμίῳ τὸ σῶμα μεθ' ἐτέρων ὁμοταγῶν ἱερῶν σωμάτων.

Θεωρία.

‘*Ταῦτα μὲν εἴπερ ἴδοιεν ἢ ἀκούσαιεν οἱ ἀνίεροι πρὸς ἡμῶν τελούμενα, πλατὺ γελάσουσιν ὡς οἷμαι καὶ τῆς πλανήσεως ἡμᾶς ἐλεήσουσιν. Οὐ δὲ πρὸς τοῦτο θαυμάζειν. Έὰν γὰρ μὴ πιστεύσωσιν, ὡς τὰ λόγιά φησιν, οὐδὲ μὴ συνήσουσιν. Ήμεῖς δὲ τὰ νοητὰ τῶν τελουμένων ἐποπτεύσαντες Ιησοῦ φωταγωγοῦντος εἴπωμεν, ὡς οὐκ ἀλόγως ὁ ἱεράρχης ἐπὶ τὸν ὁμοταγῆ χῶρον εἰσάγει καὶ ἐπιτίθησι τὸν κεκοιμημένον. Εμφαίνει γὰρ ἱερῶς, ὡς κατ' ἐκείνας ἔσονται πάντες ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ τὰς ἀποκληρώσεις, καθ' ἃς ἐνθάδε τὴν οἰκείαν ζωὴν ἀπεκλήρωσαν. Οὗν εἰ θεοειδῆ τις ἔσχεν ἐνθάδε καὶ ἱερωτάτην ζωήν, ὡς ἀνδρὶ τὸ θεομίμητον ἐφικτόν, ἐν θείαις ἔσται κατὰ τὸν αἰῶνα τὸν μέλλοντα καὶ μακαρίαις λήξεσιν· εἰ δὲ τῆς κατ' ἄκρον θεοειδοῦς ὑφειμένην ἱερὰν δὲ ὅμως, ὁμοειδεῖς*

καὶ οὗτος ἀπολήψεται τὰς Ἱερὰς ἀμοιβάς. Υπὲρ ταύτης τῆς θείας δικαιο-

σύνης ὁ Ἱεράρχης εὐχαριστήσας εὐχὴν Ἱερὰν ποιεῖται καὶ τὴν σεβασμίαν ὑμεῖ θεαρχίαν ὡς καθαιρετικὴν τοῦ κατὰ πάντων ἡμῶν ἀδίκου καὶ τυραννικοῦ κράτους, μεταγωγὸν δὲ ἡμῶν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα δικαιότατα κρίματα.

‘2 Αἱ δὲ τῶν θεαρχικῶν ἐπαγγελιῶν ὡδαὶ καὶ ἀναγνώσεις ἐκφαντορικαὶ μέν εἰσι τῶν μακαριωτάτων λήξεων, εἰς ᾧ οἱ θείαν ἐσχηκότες τελείωσιν αἰωνίως καταταχθήσονται, τοῦ δὲ κοιμηθέντος Ἱερῶς ἀποδεκτικαί, τῶν ἔτι δὲ ζώντων προτρεπτικαὶ πρὸς τὴν ὄμοίαν τελείωσιν.

‘3 Σκόπει δέ, ὅτι νῦν οὐ πᾶσαι κατὰ τὸ σύνηθες αἱ καθαιρόμεναι τάξεις ἀπολύονται, μόνοι δὲ τῶν Ἱερῶν ἐκβάλλονται χώρων οἱ κατηχούμενοι. Καὶ γὰρ αὕτη μὲν ἀμύητός ἐστι καθόλου πάσης Ἱερᾶς τελετῆς καὶ πρὸς οὐδὲν οὐ μικρὸν οὐ μέγα τῶν Ἱερῶν τελουμένων ἐποπτεύειν αὐτῇ θεμιτὸν ὡς οὐδὲ τῆς τῶν Ἱερῶν ὀπτικῆς δυνάμεως μετασχούσῃ διὰ τῆς ἀρχιφάτου καὶ φωτοδότιδος θεογενεσίας· αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν καθαιρομένων τάξεις ἐν μυήσει μὲν ἥδη γεγόνασιν Ἱερᾶς παραδόσεως, ἀνοήτως δὲ πρὸς τὰ χείρω παλινδρομήσασαι δέον ἐπὶ τὰ πρόσω τὴν οἰκείαν ἀναγωγὴν ἀποτελειῶσαι τῶν θεαρχικῶν μὲν ὡς ἐν συμβόλοις Ἱεροῖς ἐποψιῶν καὶ κοινωνιῶν εὐλόγως ἀποδιαστέλλονται #βλαβήσονται γὰρ ἀνιέρως αὐτῶν μετέχουσαι καὶ πρὸς πλείονα τῶν θείων καὶ ἑαυτῶν ἐλεύσονται περιφρόνησιν\$, οὐκ ἀπεικότως δὲ πάρεισιν ἐπὶ τοῖς νῦν τελουμένοις ἐναργῶς ἐκδιδασκόμεναι καὶ ὄρωσαι τὴν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀδειλίαν θανάτου καὶ τὰ τῶν ἀγίων γέρα πρὸς τῶν ἀληθῶν λογίων ὑμνούμενα καὶ τὰς ἡπειλημένας ἔσεσθαι τοῖς κατ' αὐτὰς ἀνιέροις ἀτελευτήτους ἀνίας.

“Εσται

γὰρ αὐταῖς ἵσως ὅφελος ὁρώσαις τὸν Ἱερῶς τετελειωμένον ὑπὸ τῆς λειτουργικῆς ἀναρρήσεως ὡς κοινωνὸν ὄντως ὄντα τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀγίων Ἱερῶς ἀνακηρυττόμενον. Καὶ τάχα καὶ αὐταὶ πρὸς τὴν ὄμοίαν ἔφεσιν ἥξουσι καὶ πρὸς τῆς λειτουργικῆς ἐπιστήμης ἐκδιδαχθήσονται μακαρίαν ἀληθῶς εἶναι ἐν Χριστῷ τελείωσιν.

‘4 Εἶτα προσελθὼν ὁ θεῖος Ἱεράρχης εὐχὴν Ἱερὰν ἐπὶ τῷ κεκοιμημένῳ ποιεῖται, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν αὐτός τε ὁ Ἱεράρχης αὐτὸν ἀσπάζεται καὶ ἔξῆς οἱ παρόντες ἅπαντες· ἡ μὲν οὖν εὐχὴ τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος δεῖται πάντα μὲν ἀφεῖναι τὰ δι' ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἡμαρτημένα τῷ κεκοιμημένῳ, κατατάξαι δὲ αὐτὸν ἐν φωτὶ καὶ χώρᾳ ζώντων εἰς κόλπους Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τόπῳ, οὗ ἀπέδρα δόδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός. ‘5 Ταῦτα μὲν οὖν ὡς οἶμαι δῆλα τὰ τῶν ἀγίων μακαριώτατα γέρα. Τὶ γὰρ ἀν γένοιτο τῆς παντελῶς ἀλύπου καὶ φωτιστικῆς ἀθανασίας

ἰσόρροπον; Εἰ καὶ τὰ μάλιστα ταῖς ἡμῶν ἀναλόγοις σημασίαις αἱ παντὸς

νύψηλότεραι νοὸς ἐπαγγελίαι σημαινόμεναι τῆς πραγματικῆς αὐτῶν ἀληθείας ἀποδεούσας ἔχουσι τὰς ὄνομασίας. Ἐληθὲς γὰρ εἶναι τὸ λόγιον οἱητέον ὅτι Ὁφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἢ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Κόλποι δέ εἰσιν ὡς οἷμαι τῶν μακαρίων πατριαρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων ἀπάντων αἱ θειόταται καὶ μακαρισταὶ λήξεις αἱ τοὺς θεοειδεῖς ὑποδεχόμεναι πάντας εἰς τὴν ἐν αὐταῖς ἀγήρῳ καὶ μακαριωτάτην τελείωσιν.

ἘΦαίης δ' ἀν ἵσως ταῦτα μὲν ὄρθῶς εἰρῆσθαι παρ' ἡμῶν, ἀπορεῖν δὲ ὅτου ἔνεκα τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος ὁ ἱεράρχης δεῖται τῶν ἡμαρτημένων αἵτῶν τῷ κεκοιμημένῳ τὴν ἄφεσιν καὶ τὴν τοῖς θεοειδέσιν ὁμοταγῇ καὶ φανοτάτην ἀποκλήρωσιν. Εἴ γὰρ ἀμοιβὰς ἀπολήψεται πᾶς ὑπὸ τῆς θείας δικαιοσύνης ὃν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ χρηστῶν ἢ ἐτέρων ἔδρασεν, ἐτέλεσε δὲ τὰς κατὰ τὸν τῆδε βίον οἰκείας ἐνεργείας ὁ κεκοιμημένος, πρὸς

τίνος ἱεραρχικῆς εὐχῆς ἐφ' ἐτέραν λῆξιν μεταταχθήσεται παρὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ τῆς ἐνθάδε ζωῆς ἀμοιβαίαν; Ἔγὼ δὲ, ὅτι μὲν ἀμοιβαίαν ἔξει τὴν ἀποκλήρωσιν ἔκαστος, εὖ οἶδα τοῖς λογίοις ἀκολουθῶν. Ἀπέκλεισε γάρ, φησίν, ὁ κύριος κατ' αὐτοῦ καὶ Κομίσεται ἔκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἢ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν. Ὅτι δὲ καὶ τῶν δικαίων αἱ προσευχαὶ κατὰ τὸν τῆδε βίον, μήτι γε μετὰ θάνατον, εἰς τοὺς ἀξίους ιερῶν εὐχῶν ἐνεργοῦσι μόνον, αἱ τῶν λογίων ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσιν ἀληθεῖς παραδόσεις. Ἡ τὶ πρὸς τοῦ Σαμουὴλ ἀπώνατο; τί δὲ τὸν τῶν Ἐβραίων λαὸν ὕνησεν ἡ προφητικὴ προσευχή; Καὶ γὰρ ὡς εἴ τις ἥλιον τὰ οἰκεῖα δωρουμένου φῶτα τοῖς ἀβλαβέσιν ὀφθαλμοῖς ἐν μετουσίᾳ τοῦ ἥλιακοῦ φωτὸς αἴτει γενέσθαι τὰς οἰκείας ὅψεις ἔξαφανίζων,

οὕτω πρὸς ἀδυνάτους ἥρτηται καὶ περιττὰς ἐλπίδας ὁ τὰς τῶν ἀγίων ἔξαιτῶν προσευχὰς καὶ τὰς κατὰ φύσιν αὐτῶν ἱερὰς ἐνεργείας ἐλαύνων ἀπροσεξίᾳ τῶν θείων δώρων καὶ τῶν φανοτάτων καὶ ἀγαθοδοτίδων ἐντολῶν ἀποφοιτήσει. Φημὶ δὲ τοῖς λογίοις ἐπόμενος, ὡς ὀφέλιμοι πάμπαν εἰσὶν ἐν τῷδε τῷ βίῳ τῶν ἀγίων αἱ προσευχαὶ κατὰ τόνδε τὸν τρόπον· εἴ τις ιερῶν ἐφιέμενος δώρων καὶ πρὸς μετοχὴν αὐτῶν ἔξιν ἱερὰν ἔχων ὡς τῆς οἰκείας ἐπιγνώμων βραχύτητος ἐλθὼν ἐπί τινα τῶν ὁσίων ἀνδρῶν ἀξιώσειεν αὐτὸν οἱ γενέσθαι συλλήπτορα καὶ συνικέτην, ὀφεληθήσεται πάντως ἐκ τούτου τὴν πάσας ὑπερκειμένην ὀφέλειαν. Ἐπιτεύξεται γὰρ ὃν αἴτει θειοτάτων δώρων, ἀποδεχομένης αὐτὸν τῆς θεαρχικῆς ἀγαθότητος τῆς τε οἰκείας εὐλαβοῦς ἐπιγνωμοσύνης καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς ὁσίοις αἰδοῦς καὶ τῆς τῶν αἴτηθεισῶν ιερῶν αἴτήσεων ἐπαινετῆς ἐφέσεως καὶ καταλλήλου καὶ θεοειδοῦς ἔξεως. Ἐστι γὰρ καὶ τοῦτο τοῖς θεαρχικοῖς

κρίμασι νενομοθετημένον τὸ τὰ θεῖα δῶρα τοῖς ἀξίοις τοῦ μετασχεῖν ἐν

τάξει θεοπρεπεστάτη δωρεΐσθαι διὰ τῶν ἀξίων τοῦ μεταδούναι. Ταύτην οὖν εἴ τις ἀτιμάσειε τὴν Ἱερὰν εὐκοσμίαν καὶ πρὸς ἀθλίαν οἴησιν ἐληλυθώς ἵκανὸν ἔαυτὸν οἰηθείη πρὸς θεαρχικὴν ὁμιλίαν καὶ τῶν ὁσίων ὑπερφρονήσοι καὶ μὴν εἰ τὰς αἰτήσεις ἀναξίας θεοῦ καὶ μὴ Ἱερὰς αἰτήσοι καὶ τὴν ἔφεσιν τῶν θείων εἰ μὴ σύντονον ἔχοι καὶ ἔαυτῷ κατάλληλον,
ἀποτεύξεται
δι’ ἔαυτὸν τῆς ἀνεπιστήμονος αἰτήσεως.
Περὶ δὲ τῆς εἰρημένης εὐχῆς, ἦν ὁ Ἱεράρχης ἐπεύχεται τῷ κεκοιμημένῳ, τὴν εἰς ἡμᾶς ἐλθοῦσαν ἐκ τῶν ἐνθέων ἡμῶν καθηγεμόνων παράδοσιν εἰπεῖν ἀναγκαῖον. Ἡ θεῖος Ἱεράρχης ἐκφαντορικός ἐστιν, ὡς τὰ λόγιά φησιν, τῶν θεαρχικῶν δικαιωμάτων. Ἀγγελος γὰρ κυρίου παντοκράτορος θεοῦ ἐστιν. Μεμάθηκεν οὖν ἐκ τῶν θεοπαραδότων λογίων, ὅτι τοῖς ὁσίως βιώσασιν ἡ φανοτάτη καὶ θεία ζωὴ κατ’ ἀξίαν ὑπὸ τῶν δικαιοτάτων ζυγῶν ἀντιδίδοται παρορώσης ἀγαθότητι τῆς θεαρχικῆς φιλανθρωπίας τὰς ἐγγενομένας αὐτοῖς ἐξ ἀνθρωπίνης ἀσθενείας κηλιδᾶς,
ἐπείπερ οὐδείς, ὡς τὰ λόγιά φησιν, καθαρὸς ἀπὸ ρύπου. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἱεράρχης οἶδεν ἐπηγγελμένα πρὸς τῶν ἀληθῶν λογίων, αἵτει δὲ αὐτὰ γενέσθαι καὶ δωρηθῆναι τοῖς ὁσίως βιώσασι τὰς Ἱερὰς ἀντιδόσεις ἅμα μὲν ἐπὶ τὸ θεομίμητον ἀγαθοειδῶς ἐκτυπούμενος καὶ τὰς ἔτερων δωρεὰς ὡς οἰκείας ἐξαιτῶν χάριτας, ἅμα δὲ καὶ τὰς ἀψευδεῖς ἐπαγγελίας εἰδῶς ἐσομένας καὶ τοῖς παροῦσιν ἐκφαντορικῶς ἐμφαίνων, ὅτι τὰ παρ’ αὐτοῦ κατὰ θεσμὸν Ἱερὸν ἐξαιτούμενα πάντως ἔσται τοῖς κατὰ θείαν ζωὴν τετελειωμένοις. Οὐ γὰρ ἂν ὁ Ἱεράρχης ὁ τῆς θεαρχικῆς δικαιώσεως ὑποφήτης ἐξήρτει ποτὲ τὰ μὴ τῷ θεῷ προσφιλέστατα καὶ πρὸς αὐτοῦ διοθήσεσθαι θειωδῶς ἐπηγγελμένα. Διὸ τοῖς ἀνιέροις οὐκ ἐπεύχεται ταῦτα κεκοιμημένοις, οὐ μόνον ὅτι τῆς ὑποφητικῆς ἐν τούτῳ παρατραπήσεται τάξεως καὶ τι τῶν θεαρχικῶν αὐθάδως τολμήσει μὴ πρὸς τοῦ τελετάρχου κεκινημένος, ἀλλ’ ὅτι καὶ τῆς ἐναγοῦς εὐχῆς ἀποτεύξεται πρὸς τοῦ δικαίου λογίου καὶ αὐτὸς οὐκ ἀπεικότως ἀκούων Αἴτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἴτεῖτε. Οὔκοιν ὁ θεῖος Ἱεράρχης ἐξαιτεῖ τὰ θειωδῶς ἐπηγγελμένα καὶ φίλα θεῷ καὶ πάντως δωρηθησόμενα καὶ τὸ τῆς οἰκείας ἀγαθοειδοῦς ἔξεως ἐπιδεικνὺς τῷ φιλαγαθῷ θεῷ καὶ τοῖς παροῦσιν ἐκφαντορικῶς ἐμφαίνων τὰ τοῖς ὁσίοις ἐσόμενα δῶρα.
Οὕτω καὶ τὰς ἀφοριστικὰς ἔχουσιν οἱ Ἱεράρχαι δυνάμεις ὡς ἐκφαντορικοὶ τῶν θείων δικαιωμάτων οὐχ ὡς ταῖς αὐτῶν ἀλόγοις ὄρμαῖς τῆς πανσόφου θεαρχίας εὐφήμως εἰπεῖν ὑπηρετικῶς ἐπομένης, ἀλλ’ ὡς αὐτῶν

ύποφητικῶς ὑποκινοῦντι τῷ τελεταρχικῷ πνεύματι τοὺς κεκριμένους θεῷ κατ' ἀξίαν ἀφοριζόντων. Λάβετε γάρ φησι πνεῦμα ἄγιον. Ἐν τινων ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίενται· ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. Καὶ τῷ τὰς θείας ἀποκαλύψεις τοῦ παναγεστάτου πατρὸς ἐλλαμπομένῳ τῷ λόγιᾳ φησιν Ὁ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὁ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὡς ἐκείνου

καὶ παντὸς τοῦ κατ' αὐτὸν ἰεράρχου κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ γινομένας τῶν πατρικῶν δικαιωμάτων ἀποκαλύψεις ἐκφαντορικῶς καὶ διαπορθμευτικῶς τοὺς θεοφιλεῖς προσιεμένους καὶ τοὺς ἀθέους ἀποκληροῦντος. Καὶ τὴν ἵερὰν γὰρ ἐκείνην θεολογίαν, ὡς τὰ λόγια φησιν, οὐκ αὐτοκινήτως οὐδὲ σαρκὸς καὶ αἵματος ἀποκαλυψάντων ἀλλ' ὑπὸ θεοῦ νοητῶς αὐτὸν τὰ οἰκεῖα μυήσαντος ἀπεφθέγξατο. Τοὺς μὲν οὖν ἐνθέους ἰεράρχας οὕτω τοῖς

ἀφορισμοῖς καὶ πάσαις ταῖς ἰεραρχικαῖς δυνάμεσι χρηστέον, ὅπως ἂν ἡ τελετάρχις αὐτοὺς θεαρχία κινήσοι, τοὺς δὲ ἄλλους οὕτω τοῖς ἰεράρχαις,

ἐν οἷς ἂν δρῶσιν ἰεραρχικῶς, προσεκτέον ὡς ὑπὸ θεοῦ κεκινημένοις. Ὁ ἀθετῶν γὰρ ὑμᾶς φησιν ἐμὲ ἀθετεῖ.

΄8 Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ τῆς εἰρημένης εὐχῆς ἀκόλουθα. Τελέσας γὰρ αὐτὴν ὁ ἰεράρχης αὐτός τε ἀσπάζεται τὸν κεκοιμημένον καὶ ἐξῆς οἱ παρόντες ἀπαντεῖς. Ἡδὺς γάρ ἔστι καὶ τίμιος ἄπασι τοῖς θεοειδέσιν ὁ κατὰ θείαν ζωὴν τετελειωμένος. Μετὰ δὲ τὸν ἀσπασμὸν ἐπιχέει τῷ κεκοιμημένῳ τὸ ἔλαιον ὁ ἰεράρχης. Μέμνησο δέ, δτι κατὰ τὴν ἵερὰν θεογενεσίαν πρὸ τοῦ θειοτάτου βαπτίσματος πρώτη μέθεξις ἰεροῦ συμβόλου δωρεῖται τῷ τελουμένῳ μετὰ τὴν ὄλικὴν τῆς προτέρας ἐσθῆτος ἀπαμφίεσιν τὸ τῆς χρίσεως ἔλαιον. Ἐν τέλει δὲ νῦν ἀπάντων ἐπὶ τῷ κεκοιμημένῳ τὸ ἔλαιον ἐπιχέεται. Καὶ τότε μὲν ἡ τοῦ ἔλαιου χρῖσις ἐπὶ τοὺς ἰεροὺς ἀγῶνας ἐκάλει τὸν τελούμενον, νῦν δὲ τὸ ἐπιχεόμενον ἔλαιον ἐμφαίνει κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἰεροὺς ἀγῶνας ἀθλήσαντα καὶ τελειωθέντα τὸν κεκοιμημένον.

΄9 Ταῦτα τελέσας ὁ ἰεράρχης ἀποτίθησιν ἐν οἴκῳ τιμίῳ τὸ σῶμα μεθ' ἑτέρων δμοταγῶν ἰερῶν σωμάτων. Εἰ γὰρ ἐν ψυχῇ καὶ σώματι τὴν θεοφιλῆ ζωὴν ὁ κεκοιμημένος ἐβίω, τίμιον ἔσται μετὰ τῆς ὁσίας ψυχῆς καὶ τὸ συναθλῆσαν αὐτῇ σῶμα κατὰ τοὺς ἰεροὺς ἱδρῶτας. Ἐνθεν ἡ θεία δικαιοισύνη μετὰ τοῦ σφετέρου σώματος αὐτῇ δωρεῖται τὰς ἀμοιβαίας λήξεις ὡς δμοπορεύτου καὶ συμμετόχου τῆς ὁσίας ἢ τῆς ἐναντίας ζωῆς. Διὸ καὶ τῶν ἰερῶν ἡ θεία θεσμοθεσία τὰς θεαρχικὰς κοινωνίας ἀμφοῖν δωρεῖται, τῇ ψυχῇ μὲν ἐν καθαρᾷ θεωρίᾳ καὶ ἐπιστήμῃ τῶν τελουμένων, τῷ σώματι δὲ κατὰ τὸ θειότατον ὡς ἐν εἰκόνι μύρον καὶ τὰ τῆς θεαρχικῆς

κοινωνίας ιερώτατα σύμβολα, τὸν ὅλον ἄνθρωπον ἀγιάζουσα καὶ τὴν δόλικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν ιερουργοῦσα καὶ τελεωτάτην αὐτοῦ τὴν ἀνάστασιν ἔσεσθαι διαγγέλλουσα ταῖς καθολικαῖς ἀγιστείαις.

VIIa.

‘10 Τὰς δὲ τελεστικὰς ἐπικλήσεις οὐθεμιτὸν ἐν γραφαῖς ἀφερμηνεύειν οὐδὲ τὸ μυστικὸν αὐτῶν ἡ τὰς ἐπ’ αὐταῖς ἐνεργουμένας ἐκ θεοῦ δυνάμεις ἐκ τοῦ κρυφίου πρὸς τὸ κοινὸν ἐξάγειν, ἀλλ’ ὡς ἡ καθ’ ἡμᾶς ἰερὰ παράδοσις ἔχει, ταῖς ἀνεκπομπεύτοις μυήσεσιν αὐτὰς ἐκμαθὼν καὶ πρὸς θειοτέραν ἔξιν καὶ ἀναγωγὴν ἔρωτι θείῳ καὶ ἐνεργείας ιεραῖς ἀποτελεσθεὶς ὑπὸ τῆς τελεταρχικῆς ἐλλάμψεως ἀναχθήσῃ πρὸς τὴν ὑπερτάτην αὐτῶν ἐπιστήμην.

VIIb.

‘11 Τὸ δὲ καὶ παῖδας οὕπω τὰ θεῖα συνιέναι δυναμένους τῆς ιερᾶς μετόχους γίνεσθαι θεογενεσίας καὶ τῶν ιερωτάτων τῆς θεαρχικῆς κοινωνίας συμβόλων δοκεῖ μὲν ὡς φῆς τοῖς ἀνιέροις εὐλόγου γέλωτος ἄξιον, εἰ τοὺς ἀκοῦσαι μὴ δυναμένους ἐκδιδάσκουσιν οἱ ιεράρχαι τὰ θεία καὶ τοῖς μὴ νοοῦσιν εἰκῇ παραδιδόσι τὰς ιερὰς παραδόσεις, καὶ τὸ ἔτι γελοιότερον ὡς ὑπέρ αὐτῶν ἔτεροι τὰς ἀποταγάς φασι καὶ τὰς ιερὰς δόμολογίας.

Δεῖ δὲ τὴν σὴν ιεραρχικὴν σύνεσιν μὴ χαλεπαίνειν ἐπὶ τοῖς πεπλανημένοις,

ἀλλ’ εὐλαβῶς τε ἄμα καὶ τῆς αὐτῶν φωταγωγίας χάριν ἀγαπητικῶς ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὰς ὑπ’ αὐτῶν προφερομένας ἐνστάσεις προστιθέντα καὶ τοῦτο κατὰ θεσμὸν ιερόν, ὡς οὐκ ἐν τῇ καθ’ ἡμᾶς γνώσει πάντα τὰ θεῖα περιγράφεται, πολλὰ δὲ τῶν ὑφ’ ἡμῶν ἀγνοούμενων αἰτίας ἔχει θεοπρεπεῖς ἡμῖν μὲν ἡγνοημένας, ἐπιστητὰς δὲ ταῖς ἡμῶν κρείττοσι τάξεσιν. Πολλὰ δὲ καὶ τὰς ὑπερτάτας οὐσίας λέληθε καὶ πρὸς μόνης ἀκριβῶς

ἔγνωσται τῆς πανσόφου καὶ σοφοποιοῦ θεαρχίας. Πλήν γε ὅτι καὶ περὶ τούτου ταῦτά φαμεν, ἅπερ οἱ θεοειδεῖς ἡμῶν ιεροτελεσταὶ πρὸς τῆς ἀρχαίας μυηθέντες παραδόσεως εἰς ἡμᾶς προήγαγον.

Φασὶ γάρ, ὅπερ ἐστὶ καὶ ἀληθές, ὅτι κατὰ θεσμὸν ιερὸν ἀναγόμενα τὰ βρέφη πρὸς ἔξιν ιερὰν ἥξουσιν πάσης ἀποτελούμενα πλάνης καὶ ἀνιέρου ζωῆς ἀπείρατα. Τοῦτο τοῖς θείοις ἡμῶν καθηγεμόσιν εἰς νοῦν ἐληλυθὸς ἔδοξεν εἰσδέχεσθαι τὰ βρέφη κατὰ τόνδε τὸν ιερὸν τρόπον, ὥστε τοὺς φυσικοὺς τοῦ προσαγομένου παιδὸς γονέας παραδιδόναι τὸν παῖδα τινὶ τῶν μεμυημένων ἀγαθῷ τὰ θεῖα παιδαγωγῷ καὶ τὸ λοιπὸν ὑπ’ αὐτῷ τὸν παῖδα τελεῖν ὡς ὑπὸ θείῳ πατρὶ καὶ σωτηρίας ιερᾶς ἀναδόχῳ. Τοῦτον οὖν ὁ ιεράρχης ὁμολογοῦντα κατὰ τὴν ιερὰν ἀνάγειν τὸν παῖδα ζωὴν

ἀπαιτεῖ τὰς ἀποταγὰς δμολογῆσαι καὶ τὰς ιερὰς δμολογίας οὐχ, ὡς ἂν ἐκεῖνοι γελῶντες φαῖεν, ἄλλον ἀντ' ἄλλου τὰ θεῖα μυῶν. Οὐδὲ γάρ τοῦτό φησιν ὡς Υπὲρ τοῦ παιδὸς ἐγὼ τὰς ἀποταγὰς ἢ ιερὰς δμολογίας ποιοῦμαι ἀλλ' ὅτι Ὁ παῖς ἀποτάσσεται καὶ συντάσσεται, τοῦτ' ἔστιν Ὁμολογῶ τὸν παῖδα πείσειν εἰς νοῦν ιερὸν ίόντα ταῖς ἐμαῖς ἐνθέοις ἀναγωγαῖς ἀποτάξασθαι μὲν ὀλικῶς τοῖς ἐναντίοις, δμολογῆσαι δὲ καὶ ἐνεργῆσαι τὰς θείας δμολογίας.

Οὐδὲν οὖν ὡς οἶμαι τὸ ἄτοπον, εἰ κατὰ θείαν ὁ παῖς ἀναγωγὴν ἀνάγεται καθηγεμόνα καὶ ἀνάδοχον ιερὸν ἔχων ἔξιν αὐτῷ τῶν θείων ἐμποιοῦντα καὶ φυλάττοντα τῶν ἐναντίων ἀπείρατον. Μεταδίδωσι δὲ τῷ παιδὶ ιερῶν συμβόλων ὁ ιεράρχης, ὅπως ἐν αὐτοῖς ἀνατραφείη καὶ μηδὲ σχοίη ζωὴν ἐτέραν εἰ μὴ τὴν τὰ θεῖα θεωροῦσαν ἀεὶ καὶ κοινωνὸν

αὐτῶν ἐν προκοπαῖς ιεραῖς γινομένην ἔξιν τε ιερὰν ἐν τούτοις ἵσχουσαν ἀναγομένην τε ιεροπρεπῶς ὑπὸ τοῦ θεοειδοῦς ἀναδόχου.

Τοσαῦτα, ὁ παῖ, καὶ οὕτω καλὰ τῆς καθ' ἡμᾶς ιεραρχίας ὅπταί μοι τὰ ἐνοειδῆ θεάματα. Πρὸς ἄλλων δὲ ἵσως ὀπτικωτέρων νοῶν οὐ ταῦτα μόνον ἐθεωρήθη, φανερώτερα δὲ πολλῷ καὶ θεοειδέστερα. Καὶ σοὶ δὲ ὡς οἶμαι πάντως ἐλλάμψει τηλαυγέστερα κάλλη καὶ θειότερα τοῖς εἰρημένοις

ἐπαναβαθμοῖς χρωμένω πρὸς ὑπερτέραν ἀκτῖνα. Μετάδος οὖν, ὁ φίλε, καὶ αὐτὸς ἐμοὶ τελεωτέρας ἐλλάμψεως καὶ δεῖξον ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς, ἅπερ ἂν ἰδεῖν δυνηθείης εὐπρεπέστερα κάλλη καὶ ἐνοειδέστερα. Θαρρῶ γάρ, ὅτι τοῖς εἰρημένοις ἐγὼ τοὺς ἐναποκειμένους ἐν σοὶ τοῦ θείου πυρὸς ἀνασκαλεύσω σπινθῆρας.